

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

INDBYDELSESSKRIFT

TIL

AFGANGS- OG AARSPRØVERNE

I

AARHUS KATEDRALSKOLE

1906

AARHUS

LAURITZ BECHS BOGTRYKKERI

1906

AARHUS KATEDRALSKOLE

EFTERRETNINGER

OM

AARHUS KATEDRALSKOLE

I SKOLEAARET 1905 –1906

VED

OVERLÆRER ENGELL

AARHUS
LAURITZ BECHS BOGTRYKKERI
1906

INDHOLD.

	Side
I Skolebygningen	7
II Skolens Lærere, Fag- og Timefordelingen	8
III Disciplene. Afgangsprøverne i 1905.....	14
Udenbys Disciple	36
IV Skolens Beneficier.....	38
V Oversigt over Indtægter og Udgifter.....	43
VI Skrivelser fra Ministeriet, Fordringerne ved Optagelsen	44
VII Undervisningen. Aarets Arbejde. De opgivne Pensa	70
VIII Biblioteket.....	98
IX Den fysiske Samling	114
X Den naturhistoriske Samling	114
XI Skolens Afgangs- og Aarsprøver 1906.....	115

I

Skolebygningen.

Ved Skoleaarets Begyndelse 21. August 1905 blev den ny Skolebygning taget i Brug, medens man samtidig gav sig til at omdanne den gamle, der skal indeholde to Gymnastiklokaler med Omklædnings- og Baderum, Klasseværelser til Undervisningen i Naturhistorie og Naturlære, Samlingerne m. m.

Da man altsaa kun har kunnet disponere over en Del af de Rum, man i Fremtiden vil faa, har man maattet benytte hele den ny Bygning fra Kvist til Kælder. Lærerne i Fysik og Naturhistorie har maattet nøjes med de Lokaler, der senere skal bruges til Sløjd, og man har maattet henvise endogsaa store Klasser (20 Disciple) til Loftsetagen.

Ved næste Skoleaars Begyndelse vil forhaabentlig den gamle Bygning være færdig og Gaardspladsen og Omgivelserne regulerede, saa at Indvielseshøjtideligheden kan finde Sted. Allerede nu kan man dog gøre sig en Forestilling om, hvordan det hele Komplex af Bygninger vil tage sig ud. Der har i sin Tid været Tale om at lægge Skolen ud i Marselisborgkvarteret. Tilhængerne af dette Projekt vil forhaabentlig nu indrømme, at en Flytning af Skolen var unødvendig, og at der ingen Grund var for den til at opgive sin centrale Beliggenhed mellem Domkirken og Havnen, naar der kunde komme noget saa godt ud af det, som der er.

II

Skolens Lærere. Fag- og Timefordeling.

Indenfor Lærernes Kreds har der været ikke faa Forandringer. Den 7de Juli 1905 blev Dr. phil. Bertelsen kaldet til Adjunkt ved Metropolitanskolen. Her havde han kun været 2 Aar. Skolen mistede i ham en fortrinlig Lærer, samvittighedsfuld, dygtig og afholdt af sine Elever. Da han imidlertid ved Siden af sin Skolevirksomhed drev videnskabelige Studier, er det forstaaeligt, at han foretrak København som Opholdssted. Skolen bringer ham sin Tak for den korte Tid, hans Arbejde er kommet den til gode.

I hans Sted blev Cand. mag. Christian Buur ansat, der saaledes overtog Danskundervisningen i de højere Klasser.

Den 25. August 1905 blev Frøken Margrete Engell ansat som Timelærerinde.

Allerede i forrige Skoleaar havde Rektor Jacobæus været svag. Sygdommen viste sig som en haardnakket Lidelse i den ene Fod i Forbindelse med uregelmæssigt Hjerteslag. Han benyttede Sommerferien til at lægge sig ind paa en Klinik, men der indtraadte ingen virkelig Bedring, og den 22. September 1905 maatte han indgive Ansøgning om Permission indtil videre og blev optaget paa Professor Levisons Klinik i København. Hans Tilstand der var til sine Tider meget farlig; baade i Oktober og ved Juletid syntes det, som om Døden skulde befri ham fra hans Lidelser.

Han kom dog over disse Kriser, men da hans Læge mente, at det vilde være forbundet med alt for stor Risiko, om han efter Sommerferien atter overtog sit besværlige Embede, besluttede han sig til at indgive Ansøgning om Afsked.

Han har været Rektor her siden 1901.

Det var med stor Glæde, vi i sin Tid erfarede hans Udnævnelse til Rektorembedet. Han var ikke blot bekendt som en dygtig, ualmindelig kundskabsrig Mand, der havde dimitteret i 4 af Skolens Hovedfag (Latin, Græsk, Fransk, Historie), men han var paa Grund af sin noble Tænkemaade og sin Hensynsfuldhed vel lidt af alle, der var komne i Forhold til ham. Vore Forventninger blev heller ikke skuffede; vi fik i ham en Rektor, der, som han selv sagde, betragtede sig som *primum inter pares*, og ud fra den Opfattelse af sin Stilling handlede han. Endskønt han egentlig kun har fungeret 4 Aar, var det en nøjsommelig Gerning, han overtog. I disse Aar faldt nemlig Vedtagelsen af den ny Skolelov, der i Virkeligheden betegner et Brud med hele den gamle Tradition, og for Aarhus Katedralskoles Vedkommende kom hertil Opførelsen af den ny Skolebygning. Hans Embede har derfor stillet store Krav til hans Arbejdsevne, og det er ikke umuligt, at dette kan have fremskyndet hans Sygdom.

Ligesom vi alle — Lærere og Disciple — har fulgt hans Sygdom med største Deltagelse og med Sorg har hørt, at vi ikke mere faar ham at se som vor Rektor, er vi alle enige om at ønske, at han nu, naar han er fri for sin Gernings Ansvar og Byrder, atter maa kunne blive rask.

Tegnelærer K r a r u p havde Permission i 3 Maaneder (1. Oktober—31. December), da han paa Grund af Nerverlidelser ikke kunde besørge sine Timer. Me-

dens han var borte, overtog Tegnslærer Nielsen og Assessor Petersen hans Undervisning.

Under Rektors Permission læstes hans Timer af Overlærer Brøndsted (Historie i II Ma.), Adjunkt Sveinbjørnsson (Fransk i V), Adjunkt Meldal (Græsk i III spr.) og Frøken Engell (Historie i I Ma.), medens Overlærer Engell blev konstitueret som Rektor.

Overlærer Mylord blev den 2den Maj entlediget fra sit Embede, at regne fra 19. August, efter Ansøgning, i Naade og med Pension. Overlærer Mylord har været ved Skolen siden 1874 og været dens Hovedlærer i Fysik. Dette Fag har faaet en væsentlig anden Stilling efter den ny Skolelov, idet der nu undervises deri ogsaa i de yngste Klasser, medens det tidligere var forbeholdt de ældre. Undervisningsmetoden bliver altsaa ogsaa en anden. Desuden har han i de senere Aar ofte lidt af en smertelig Øjensygdom, ligesom hans Høreevne ikke er normal. Under disse Forhold har han ment det rettest at vige for yngre og friskere Kræfter. Som han altid har røgtet sin Gerning med Samvittighedsfuldhed, saaledes er det ogsaa denne Egenskab, der er Hovedgrunden til, at han nu fra-træder. Vi Lærere har i ham haft en brav og hjælpsom Kollega, Disciplene en Lærer, der omfattede dem med den største Interesse.

Fag- og Timefordelingen har i Skoleaaret været følgende:

Rektor Jaobæus: Fransk i V, Græsk i III spr. Historie II Ma og I Ma.	14	Timer	ugl.
Overlærer Engell: Historie i VI, V og III Ma; Matematik i III Ma og II Ma og Regning i I Ma og I Mb	28	—	
Overlærer Mylord: Naturlære i VI spr, VI m, V spr, V m, IV m, IV R, III m og III R; Matematik i IV R	30	—	
Overlærer Christensen: Matematik i VI m, V m, V spr og Naturlære i I Mb	30	—	
Overlærer Stegmann: Latin i VI spr, Tysk i VI, V, III Ma, II Mb og I Ma, Geografi i IV, III og III R	30	—	
Overlærer Brøndsted: Græsk i VI spr og V spr; Oldtidskundskab i VI, V, IV, III; Historie i IV R, II Mb, III R	24	—	
Overlærer Lorentzen: Engelsk i VI, V, III R, III Ma og II Ma; Tysk i IV, IV R, III R og III Mb	26	—	
Adjunkt Sveinbjørnsson: Fransk i alle Klasser undtagen V; Engelsk i IV R, III Mb og II Mb	26	—	
Adjunkt Krag: Dansk i IV, IV R, III, II Ma, I Mb, III R; Religion i III, III R, III Ma, III Mb, II Ma, II Mb, I Ma, I Mb og 1 Time med ikke syngende Disciple	34	—	
Adjunkt Meldal: Latin i V spr, IV; Græsk i IV spr; Historie i IV og III; Geografi i II Ma, II Mb, I Ma	30	—	

Adjunkt Ramm: Matematik i IV, III, III R og II Mb; Naturlære i III Ma, III Mb og II Ma	32	Timer	ugl.
Adjunkt M. Møller: Naturhistorie i alle Klasser; Geografi i IV R, III R, III Ma og III Mb; Naturlære i I Ma	31	--	
Timelærer, cand. mag. C. Buur: Dansk og Oldnordisk i VI og V; Dansk i III Ma og III Mb; Latin i III; Tysk i I Mb og Geografi i I Mb	31	--	
Pastor N. C. Hansen: Religion i VI, V, IV og IV R	4	--	
Cand. phil. Krarup: Skrivning og Tegning	21	--	
Overlærer Müller: Sang i alle Klasser	10	--	
Gymnastiklærer, Krigsassessor S. Petersen: Gymnastik	25	--	
Gymnastiklærer Larsen: Gymnastik	25	--	
Frk. Margrete Engell: Dansk i II Mb I Ma; Tysk i III, II Ma; Historie i III Mb, I Mb; Haandarbejde i III Mb, II Mb og I Mb	26	--	
Gymnastiklærerinde, Frk. Albeck: Gymnastik med Pigerne	8	--	

Fagene	VI		V		IV		III		III M		II M		I M		Sum af Lærertimer ugentlig
	Spr.	M.	Spr.	M.	St.	R.	St.	R.	a	b	a	b	a	b	
Religion	» 1 »	» 1 »	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	18
Dansk med Oldnordisk	» 4 »	» 4 »	2	3	2	3	2	3	4	4	4	4	5	5	44+1*)
Latin	8 » »	8 » »	7	»	7	»	»	»	»	»	»	»	»	30	
Græsk (Oldtidskundskab)	6 » 1	6 » 1+1	5	1m	5	1m	»	»	»	»	»	»	»	22(4)	
Tysk	» 2 »	» 2 »	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	6	6	36
Fransk	1 2 1	1 2 1	2	3	2	2	»	»	»	»	»	»	»	»	17
Engelsk	» 2 »	» 2 »	»	4	»	4	4	4	5	5	»	»	»	»	30
Historie	» 3 »	» 3 »	2	3	2	3	3	3	2	2	3	3	3	3	32
Geografi	» » »	» » »	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
Naturhistorie	» » »	» » 1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	21
Matematik m. Regning og geom. Tegning ..	» {8	1 » 8}	5+1	7}	5+1	6}	6	6	5	5	4	4	4	4	80
Naturlære	3 » 6	2 » 4	2m	2	2m	2	2	2	2	2	2	2	2	2	35
Skrivning	» » »	» » »	»	»	»	1	1d	1d	1d	1d	1+1d	1+1d	1+1d	1+1d	9+1
Tegning	» » »	» » »	»	»	»	1	1d	1d	1+1d	1+1d	1+1d	1+1d	1+1d	1+1d	11
Haandarbejde	» » »	» » »	»	»	»	»	2p	2p	2p	2p	2p	2p	2p	2p	6
Summa Klassetimer ..	30 30	30 30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	417
Sang	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
Gymnastik		4+1	4	4	4	4	4d+4p	4d+4p	4d+4p	4d+4p	4d+4p	4d+4p	4d+4p	4d+4p	25+25+8
Ialt ugentl. Timer	36 36	36 36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	485

NB. Særtimer for Drengene og Piger betegnes ved d og p.

*) Ikke syngende Disciple

III

Disciplene.

Af de 196 Disciple, Skolen talte ved Udgivelsen af forrige Aars Indbydelsesskrift, dimitteredes 12 med VI Klasses Afgangseksamen (4 af den matematisk-naturvidenskabelige og 8 af den sproglig-historiske Retning), 7 med almindelig Forberedelseseksamen og 4 Disciple efter bestaaet 4. Klasses Hovedeksamen, nemlig F. V. Sørensen, F. Højlund, C. J. Krebs og A. J. B. Jensen.

Før og efter Eksamen udmeldtes 13 Disciple: C. R. Meyer (II), A. Thomsen (II), J. A. H. Nielsen (II), P. V. Olsen (II), E. U. Lassen (III R.), H. Harboe (II R.), Ellen Harboe (I M.), E. Ebbesen (III M.), H. G. Larsen (II M.), Frieda Leitner (II), K. A. Jensen (I M.), J. Thomsen (I M.), Ida Kiilsgaard (I M.).

Der optoges i August 60 Disciple, saa at Disciple-nes Antal ved Begyndelsen af Skoleaaret var 220.

I Aarets Løb optoges 8: H. A. Koch, F. G. Christensen, T. V. Morthensen, N. G. Larsen, T. P. Nielsen, A. Petersen, N. K. J. Aa. Hansen og K. R. Skougaard og udmeldtes 10: O. C. Guldberg (III R.), P. M. Marqvardsen (II M.), Else Selmer (III), Nicoline Wistoft (III M.), N. H. Ejbye (II M.), Emilie Ejbye (I M.), C. C. Hjerbech (II M.), L. A. Hude (III R.), H. C. K. Larsen (II M.), Helveg Daldorph (III M.), saa at Skolen nu tæller 218 Disciple.

I nedenstaaende Fortegnelse er Disciplene i VI Klasse, IV Klasse og IV Realklasse opførte i alfabetisk Orden, Disciplene i de øvrige Klasser efter den Plads, de fik ved Sammentællingen i Marts. Et vedføjte S eller M. betegner, om en Discipel hører til den sproglig-historiske eller til den matematisk-naturvidenskabelige Retning. Ved de med * betegnede Disciple, der er optagne i dette Skoleaar, er meddelt fulde Navn og Fødselsdag. Faderens Navn og Hjemsted, naar dette ikke er i Aarhus, er vedføjte alle Disciplenes Navne

VI Klasse.

1. Else Margrethe Benzon (S) (Driftsbestyrer R., Odder). 2. M. Blach (M) (Propr. B., Rugaard). 3. C. Boye (S) (Vinhandler B.). 4. Ingeborg Brix (S) (Provst B., Skødstrup). 5. A. Brusendorff (S) (Kaptajn B.). 6. K. Brøndsted (S) (Overlærer B.). 7. K. Budtz (S) (afd. Apotheker B., Hammel). 8. L. E. P. Grønlund (M) (Lærer G.). 9. V. M. Hansen (S) (Gaardejer H.). 10. K. J. Knudsen (S) (Detaillist K.). 11. L. C. Lottrup (S) (Forretningsfører L.). 12. A. Nielsen (S) (Bogholder N.). 13. A. Rasmussen (M) (Redaktør R.). 14. R. K. Rasmussen (M) (Gaardejer R., Pedholt). 15. H. A. Staarup (M) (Bogholder S.).

V Klasse.

1. N. L. Feyring (M) (afd. Konditor F.). 2. P. Schlichtkrull (S) (Banebestyrer S.). 3. K. Jørgensen (S) (Kaptajn J., Helsingør). 4. N. L. Højlund (S) (Lærer H., Ingerslev). 5. H. M. W. Have (S) (Incassator H.). 6. *Carla Løw (M) f. 22/11 1889 i Hinnerup (Læge L.). 7. O. G. Gøtzsche (M) (Baneingeniør G.). 8. *Lisette Carla Knuppert (M) f. 12/3 1888 i København (Pastor K.,

Hjortshøj). 9. E. H. Eskildsen (S) (Gaardejer E., Skibby). 10. H. Wied (M) (Fabrikant W.). 11. C. H. T. Holm (M) (Alterdegn H.). 12. *Kaj Andreas Ulstrup Engelsen (M) f. $\frac{25}{8}$ 1889 i Henne Prstg. (Pastor E., Hammelev). 13. A. R. Fock (M) (afd. Kaptajn F.). 14. J. Mikkelsen (M) (Gartner M.). 15. Lilly Nielsen (S) (Gartner N., Reginehøjgaard).

IV Klasse.

1. H. V. R. Byberg (M) (Bankdir., Justitsraad B.). 2. N. Christensen (S) (Lærer C. Veilby). 3. Birgitte Damgaard (M) (Lærer D., Trige). 4. *Frederik Kristian Frederiksen (M) f. $\frac{3}{3}$ 1890 i Brabrand (Træskommand F.). 5. A. P. M. A. Garde (S) (Godsforvalter G., Tranbjerg). 6. K. Gielstrup (M) (Købm. G.). 7. E. Grønlund (S) (Broder til Nr. 8 i VI Kl.). 8. F. V. Hasle (M) (Slagter H.). 9. K. B. L. Hjelm (M) (Ekspeditionschef Hj.). 10. H. Jespersen (S) (Politimester J.). 11. H. Lund (S) (Lærer L., Søby). 12. H. J. N. Matzen (M) (Grosserer M.). 13. J. Chr. Mogensen (S) (Provst M., Astrup). 14. Nikoline Møller (M) (Tandlæge M.). 15. J. S. Nielsen (M) (Barber N.). 16. A. H. Petersen (S) (Tømmerhandler P.). 17. C. J. la Cour Petersen (M) (Forvalter P.). 18. A. Rasmussen (S) (Købm. R.). 19. N. H. Stegmann (S) (Overlærer S.). 20. J. A. B. Wolf (M) (Kaptajn W.).

IV Real-Klasse.

1. St. St. Blicher (Fuldmægtig B.). 2. A. E. Boye (Broder til Nr. 3 i VI Kl.). 3. H. P. K. Christensen (Købmd. C.). 4. P. A. A. Garde (Br. til Nr. 5 i IV Kl.). 5. R. H. S. Bjerregaard Jensen (Tømremester J.). 6. H. Krøyer (forh. Forpagter K., Malling). 7. V. G. Kühnel (Arkitekt K.).

III Klasse.

1. Karen Funch Thomsen (S) (Redaktør F. Th.).
2. Margrethe Bertha Josefine Jørgensen (M) (Stadsingeniør J.).
3. Ingeborg E. Christiansen (S) (Redaktør C.).
4. Kr. Sørensen (S) (Lærer S., Tiset).
5. Signe M. Grauer (M) (Læge G.).
6. H. Jensen Rud (S) (Redaktør J., Viby).
7. Christy L. Bentzon (S) (Søster til Nr. 1 i VI Kl.).
8. J. C. V. Jensen (S) (Postekspedient J.).
9. A. P. E. Blichfeldt Petersen (M) (Købmand P.).
10. W. Poulsen (M) (Bogholder P.).
11. H. M. G. Jørgensen (S) (Pastor G. Jørgensen, Vejlbj.).
12. H. P. B. Jochumsen (M) (Bankkasserer J.).
13. A. E. E. Jensen (S) (Oversergent J.).
14. E. B. Christiansen (S) (Br. til Nr. 3).
15. C. O. Schlichtkrull (M) (Br. til Nr. 2 i V Kl.).

III Real-Klasse.

1. H. H. Hygom (Skibskaptajn H.).
2. P. J. P. Brøsted (Bogholder B.).
3. H. H. W. Rasmussen (Gartner R.).
4. C. Schwensen (Godsejer S., Trudsholm).
5. A. Th. Møller (Urmager M.).
6. J. Strand (Lokomotivf. S.).
7. A. Glandt (Stationsforst. G., Mundelstrup).
8. V. U. Larsen (Fattiggaardsinspektør L.).
9. R. L. Koch (Købm. K.).
10. N. O. Dressler (Bade-entreprenør D.).
11. R. Wied (Br. til Nr. 10 i V Kl.).

III Mellemskole-Klasse a.

1. E. F. Sand (Fabrikbest. S.).
2. Emmy M. Petersen (Jernbaneassistent P.).
3. M. Rasmussen (Skrædder R.).
4. Anna E. Vestesen (Fabrikant V.).
5. Marie E. Paasgaard (Overbetjent P.).
6. Esther v. Holstein (Postkontrollør v. H.).
7. Inger S. Hoffmeyer (Direktør H.).
8. H. de Fine Thomsen (Herredsfoged Th.).
9. *Viggo Frederik Helge Kjeldskov

f. d. $16/7$ 1890 i Kolding (Stationsforst. K., Hørning). 10. N. S. Marcussen (Fabrikant M.). 11. Ida V. K. Kloster (afd. Købm. K.). 12. M. M. Nielsen (Købm. N.). 13. A. Mathilde C. Weidemann (afd. Lærer ved Døvstumme-Instituttet i Trondhjem W.). 14. K. C. Marcussen (Br. til Nr. 10). 15. P. J. A. Kabell (afd. Købm. K., Frederikshavn). 16. A. Wilken (Overassistent W.). 17. S. C. Skeel (Hofjægermester S., Birkeelse). 18. *Peter Hugo Nielsen f. $20/2$ 1891 i Dyngby (Konservator N.).

III Mellemskole-Klasse b.

1. Gerda J. Andresen (afd. Sagfører S.). 2. E. Jensen Sejr (Lærer J. S., Nølev). 3. P. O. Kühnel (Br. til Nr. 7 i IV Kl.). 4. Ellen R. Sejersén (Adoptivfader Købm. S.). 5. M. K. Hergaard (Fabrikant H.). 6. J. E. Jensen Rud (Br. til Nr. 6 i III Kl.). 7. V. la Cour Petersen (Br. til Nr. 17 i IV Kl.). 8. P. M. Qvist (Laboratorieforst. Q.). 9. P. Hammerich (Købm. H.). 10. H. C. Grauert (Papirhandler G.). 11. H. O. Seedorff Petersen (Overlærer P.). 12. H. Margrethe Andersen (Skrædderm. A.). 13. C. Nielsen (Savværksejer N.). 14. A. V. Madsen (Konsul M.).

II Mellemskole-Klasse a.

1. Kirsten Wied (Søster til Nr. 10 i V Kl.). 2. Ellen Ravn (Direktør R.). 3. *Agnes Johansen, f. $19/2$ 1892 (Mekanikus J.). 4. S. J. F. Jensen (Br. til Nr. 8 i III Kl.). 5. *Asta Johanne Nielsen, f. $8/10$ 1892 (Stationsforst. N.). 6. H. V. Brøndsted (Br. til Nr. 6 i VI Kl.). 7. *Peter Dahl Jensen, f. $8/11$ 1892 (Gaardejer J., Aale). 8. *Frida Marie Stilling, f. $22/4$ 1892 i Aarhus (Lærer S.). 9. N. H. Boye (Br. til Nr. 3 i VI Kl.). 10. Eddy A. Munck (resid. Kapellan M.).

11. H. Hansen (Købm. H.). 12. Agnete Krarup (Tegnelærer K.). 13. Carla L. M. O. Andersen (Maskinfabrikant A.). 14. K. K. B. Bøstrup (Assistent B.). 15. C. B. Christensen (Handelsrejsende C.). 16. H. A. Koch (Kaptajn K.). 17. A. Thomsen (Købm. Th.). 18. E. G. Gøtzsche (Br. til Nr. 7 i V Kl.). 19. A. Friis (Pastor F., Beder). 20. P. S. C. Makwarth (Musikdirektør M.). 21. Sv. Bech (cand. jur. Herredsfuldm. B.). 22. K. J. J. Krag (Adjunkt K.). 23. C. E. Johansen (Købm. J.). 24. O. S. Hviid (afd. Købm. H.).

II Mellemskole-Klasse b.

1. A. P. D. Blinkenberg (Kunstdrejer B.). 2. H. K. Rasmussen (Lokomotivf. R.). 3. D. M. Petersen (Politibetjent P.). 4. *Anna Emilie Jensen, f. $\frac{6}{5}$ 1891 i Fredericia (Jernstøberibestyrer J.). 5. Johanne K. C. Kampmann (Købm. K.). 6. *Andreas Nikolaj Madsen Pedersen, f. $\frac{19}{10}$ 1892 i Øse pr. Varde (Pastor P., Løsning). 7. *Hans Peter Axel Henriksen, f. $\frac{17}{3}$ 1891 i Skodsborg (Havebrugsskolebest. H., Beder). 8. V. L. Nordvig (Lærer N., Maarslet). 9. Johanne M. Stigaard (Købm. S.). 10. F. O. S. Precht (Lærer P., Holme). 11. V. Møller (Købm. M.). 12. S. U. Larsen (Br. til Nr. 8 i III R.). 13. F. M. H. Jensen Rud (Br. til Nr. 6 i III Kl.). 14. E. M. C. Johnsen (Urmager J.). 15. Aase E. H. Birch (Skuespiller B.). 16. Vilhelmine F. Baden (Købm. B.). 17. N. J. Bech (Propr. B., Koldkærgaard). 18. Anna A. Petersen (Kassekontrollør P.). 19. N. P. V. Møller (Br. til Nr. 14 i IV Kl.). 20. Inger Jacobsen (Grosserer J.). 21. C. B. Otterstrøm (Kaptajn O.). 22. H. G. Lottrup (Fabrikant L.). 23. Anna Elisabeth Baden (Søster til Nr. 16). 24. J. G. Bech (Propr. B., Fovsletgaard pr. Kolding). 25. A. Thykiær Rasmussen (Købm. Th.).

R.). 26. *Theodor Peter Nielsen, f. $31/12$ 1891 i Aarhus (Kasserer ved Arbejder-Sparekassen N.). 27. *Aage Petersen, f. $19/12$ 1891 i Aarhus (Havneformand P.). 28. *Niels Kristian Ingvar Aage Hansen, f. $30/10$ 1891 i Odder (Politibetj. H.).

I Mellemskole-Klasse a.

1. *Elisabeth Catrine Buur, f. $10/12$ 1893 i København (Adj. Buur). 2. *Else Harmand Johansen, f. $20/6$ 1894 i Rønde (Stiftsfysikus J.). 3. *Eyvind Christian Grønlund, f. $26/3$ 1894 (Br. til Nr. 8 i VI Kl.). 4. *Oluf Hammerich, f. $28/10$ 1894 i Aarhus (Br. til Nr. 9 i III M. B.). 5. *Knud Jensen Kjærholm, f. $18/8$ 1894 i Brabrand (Lærer K., Brabrand). 6. *Einar Lange, f. $27/5$ 1895 i Ærøskøbing (Læge L.). 7. *Ingeborg Dencker, f. $31/5$ 1894 paa Munkholm, Kollerup S. (Bestyrer D.). 8. *Andreas Langballe, f. $13/10$ 1893 i Halkjær, Eidrup S. (Bestyrer L., Brabrand). 9. *Axel Christian Blichfeldt Petersen, f. $7/1$ 1895 i Aarhus (Br. til Nr. 9 i III Kl.). 10. *Johan Korff Andersen, f. $19/2$ 1894 i København (afd. Cand. phil. A.). 11. *Hans Giørtz, f. $3/8$ 1894 i Hammel (Læge G.). 12. *Niels Georg Lassen, f. $6/12$ 1891 i Berlin (Restauratør L.). 13. *Kai Holten Worsøe, f. $9/4$ 1894 i Aarhus (Instrumentmager W.). 14. *Svend Aage Boye, f. $26/2$ 1895 i Aarhus (Br. til Nr. 3 i VI Kl.). 15. *Vagn Nedergaard Pedersen, f. $8/2$ 1894 i Aarhus (Overlærer P.). 16. *Lauritz Elgaard, f. $14/8$ 1894 i Aarhus (Købm. E.). 17. *Vilhelm Peter Marius Hall Nielsen, f. $23/10$ 1893 i Aarhus (Maskinarbejder N.). 18. *Jens Christian Pedersen, f. $22/11$ 1893 i Aarhus (Vognfabrikant P.). 19. *Helga Marie Pedersen, f. $17/2$ 1894 i Randers (Bager P.). 20. *Hans Peter Christian Lauritz Sengebusch, f. $24/11$ 1893 i Aarhus (Jernbaneassistent S.).

21. *Axel Helmer Sørensen, f. $\frac{23}{4}$ 1894 i Aarhus (Sagfører S.). 22. *Georg Anton Selmer, f. $\frac{7}{6}$ 1893 i Aarhus (afd. Overretssagf. S.). 23. *Mathilde Edel Louise Helsing, f. $\frac{9}{1}$ 1895 i Aarhus (Kaptajn H.). 24. *Niels Axel Andersen, f. $\frac{27}{7}$ 1893 i Aars (Politibetjent A.). 25. *Hjalmar Gabel, f. $\frac{1}{12}$ 1892 i Nimtofte (Købm. G.).

I Mellemskole-Klasse b.

1. *Mary Cecilia Jensen, f. $\frac{26}{12}$ 1892 i Aarhus (Søster til Nr. 13 i III Kl.). 2. *Signe Karoline Buhl, f. $\frac{11}{12}$ 1893 i Aarhus (Murermeister B.). 3. *Ejnar Aage Nielsen, f. $\frac{10}{12}$ 1894 i Lunderskov (Br. til Nr. 5. i II M. a.). 4. *Aage Glandt, f. $\frac{7}{2}$ 1894 i Køge (Br. til Nr. 7 i III R.). 5. *Hans John Frederik Frederiksen, f. $\frac{23}{7}$ 1894 i Aarhus (Sagfører F.). 6. *Karl Volmer Arnold Christiansen, f. $\frac{8}{8}$ 1894 i Randers (Skolebestyrer C.). 7. *Ragnhild Kjeldskov, f. $\frac{7}{11}$ 1892 i Kolding (Søster til Nr. 9 i III M. A.). 8. *Fritz Wilhelm Bøjstrup Ahlers, f. $\frac{28}{5}$ 1895 i Riberholt, Aasted S. (Gaardejer A.). 9. *Kaj Gotfred Ovesen, f. $\frac{8}{3}$ 1894 i Nørre-Sundby (HerredsfuIdm. O.). 10. *Frode Georg Christensen, f. $\frac{14}{11}$ 1893 i Hobro (Købm. C.). 11. *Ejnar Jensen, f. $\frac{17}{12}$ 1895 i Aarhus (Br. til Nr. 4 i II M. B.). 12. *Carl Aage Winsløv Madsen, f. $\frac{14}{2}$ 1894 i Aarhus (Slagtermester W. M.). 13. *Peter Falle Erichsen, f. $\frac{27}{11}$ 1894 i Aarhus (Farver E.). 14. *Olaf Henrik Nathanael Petri, f. $\frac{24}{5}$ 1894 i Jønkøping (Missionær P.). 15. *Thage Vilhelm Morthensen, f. $\frac{15}{12}$ 1893 i Silkeborg (Fabrikant M., Brabrand). 16. *Jørgen Herluf Rantzau, f. $\frac{14}{2}$ 1895 i København (Oberstløjtnant R.). 17. A. L. Larsen (Købm. L.). 18. *Svend Gøtzsche Andresen, f. $\frac{14}{7}$ 1894 i Aarhus (Br. til Nr. 1 i III M. B.). 19. *Erik Broch Hoffmeyer, f. $\frac{31}{12}$ 1893 i Grenaa (Br. til Nr. 7 i III M. A.).

20. *Jens Frederik Rasmussen Thunbo, f. $\frac{1}{9}$ 1894 i Aarhus (afd. Træhandler R.). 21. V. J. Hjortshøj (Købm. H.). 22. *Theodor Funch Thomsen, f. $\frac{19}{4}$ 1894 i Aarhus (Br. til Nr. 1 i III Kl.). 23. *Svend Aage Edvard Windeløv, f. $\frac{1}{9}$ 1894 i Aarhus (Købm. W.). 24. *Peter Leth Espensen, f. $\frac{6}{5}$ 1893 i Viby (Gaardejer L. E. Viby). 25. *Svend Aage Thorvald Verner-Lassen, f. $\frac{20}{2}$ 1893 i København (Stationsforstander V.-L.). 26. *Søren Røy Skougaard, f. $\frac{2}{7}$ 1894 i Aarhus (Trikotagehandler S.).

Den i Juni—Juli 1905 afholdte Afgangsprøve bestod 12 studerende Disciple og 7 Realister med det nedenfor angivne Resultat. Endvidere bestod 17 Disciple af IV Kl. Oprykningsprøven.

I. Afgangseksamen for Studerende.

Af den sproglig-historiske-Retning.

1. Beck, Johannes Vilhelm, f. 22. April 1887, Søn af Missionær Beck i Aarhus, optaget 1901 i III.
2. Fønss, Aage, f. 12. December 1887, Søn af Organist Fønss i Aarhus, optaget 1899 i I.
3. Garde, Johannes Anker, f. 21. Juni 1886, Søn af Godsforvalter Garde, Tranbjerg, optaget 1898 i I.
4. Iisager, Chr. Julius, f. 5. Februar 1886, Søn af Købmand Iisager i Ringkøbing, optaget 1903 i V.
5. Jespersen, Knud, f. 27. Oktober 1887, Søn af Politimester Jespersen i Aarhus, optaget 1899 i I.

6. Krogh, Aage Dam, f. 11. September 1883, Søn af Lærer Krogh, optaget 1903 i V.
7. Krogh, Axel Dam, f. 12. December 1886, Broder til Nr. 6, optaget 1899 i I.
8. Thomsen, August Vilhelm de Fine, f. 13. December 1884, Søn af Herredsfoged Thomsen i Aarhus, optaget 1903 i V

Af den matematisk-naturvidenskabelige Retning.

9. Baadsgaard, Ejnar, f. 13. Maj 1888, Søn af Købmand Baadsgaard i Aarhus, optaget 1899 i I.
10. Larsen, Aage Unmack, f. 11. November 1887, Søn af Fattiginsp. Larsen i Aarhus, optaget 1899 i I.
11. Petersen, Jens Alfred, f. 20. August 1887, Søn af Købmand P. i Aarhus, optaget 1898 i I.
12. Vestesen, Børge, f. 17. Februar 1887, Søn af Fabrikant Vestesen i Aarhus, optaget 1898 i I.

II. Fjerde Klasses Hovedeksamen.

1. Eskildsen, Eskild Holm, f. 8. Februar 1889, Søn af Gaardejer Eskildsen i Skibby, optaget 1901 i I (spr.-hist.).
2. Fock, Aage, f. 17. Maj 1889, Søn af afd. Artillerikaptajn Fock i København, optaget 1901 i I (mat.-naturv.).
3. Gøtzsche, Oluf Guldbrandsen, f. 16. Maj 1889, Søn af Baneingeniør G. i Aarhus, optaget 1901 i I (mat.-nat.).
4. Have, Aage Henry Martinus Wulff, f. 30. December 1887, Søn af Inkassator H. i Aarhus, optaget 1902 i II (spr.-hist.).

5. Holm, Carl Herman Thorbjørn, f. 11. Oktober 1887, Søn af Alterdegn Holm i Aarhus, optaget 1901 i I (mat.nat.).
6. Højlund, Frederik, f. 6. Februar 1889, Søn af afd. Forpagter H., Søholm, optaget 1901 i I (mat.nat.).
7. Højlund, Niels Laurids, f. 19. Januar 1889, Søn af Lærer H. i Ingerslev, optaget 1901 i I (spr.hist.).
8. Jensen, Arthur Ingvard Bjerregaard, f. 27. December 1887, Søn af Tømrermester J. i Aarhus, optaget 1902 i II (spr.hist.).
9. Jørgensen, Kaj, f. 27. April 1890, Søn af Kaptein J. i Aarhus, optaget 1901 i I (spr.hist.).
10. Krebs, Carl Immanuel, f. 11. Februar 1889, Søn af Oberstløjtnant K. i København, optaget 1901 i I (mat.nat.).
11. Mikkelsen, Johannes, f. 29. Maj 1889, Søn af Gartner M. i Aarhus, optaget 1901 i I (mat.nat.).
12. Nielsen, Lilly, f. 6. Januar 1889, Datter af Gartner N., Reginehøjgaard, optaget 1903 i III (spr.hist.).
13. Sørensen, Frederik Valdemar, f. 11. Oktober 1885, Søn af Gaardejer S. i Thiset, optaget 1901 i II (mat.nat.).
14. Wied, Hakon, f. 31. Maj 1890, Søn af Fabrikant W i Aarhus, optaget 1901 i I (mat.nat.).

Følgende Privatister bestod Tillægsprøven i Latin:
Engelsen, Kaj Andreas Ulstrup.
Rasmussen, Asger.

III. Almindelig Forberedelseeksamen.

1. Cleemann, Jens Ring Lottrup, f. 2. April 1889, Søn af afd. Dyrlæge C. i Hammershøj, optaget 1901 i I R.
2. Gielstrup, Christian, f. 23. Januar 1890, Søn af Købmand C. i Aarhus, optaget 1901 i I R.
3. Lottrup, Jørgen Seidelin, f. 23. April 1889, Søn af Fabrikant L. i Aarhus, optaget 1901 i I R.
4. Nielsen, Hans Emil, født 29. Marts 1889, Søn af Toldkontrollør N. i Aarhus, optaget 1901 i I R.
5. Nørgaard, Kaj Gjerløw, f. 15. Januar 1889, Søn af Jernbaneassistent N. i Aarhus, optaget i II R. 24. April 1903.
6. Pedersen, Viggo Ejnar, f. 23. Maj 1889, Søn af Boelsmand P. i Stilling, optaget 1903 i III R.
7. Sørensen, Preben Johan, f. 10. Maj 1889, Søn af Postekspedient S. i Aarhus, optaget 1900 i I R.

Tillægsprøven i Fransk bestodes af to Privatister:
Engelsen, Kaj Andreas Ulstrup, og Carla Løw.

Den skriftlige Prøve afholdtes 2., 3., 13., 14. og 15. Juni i den af Ministeriet foreskrevne Orden, den mundtlige fra 19. Juni til 6. Juli.

De af Ministeriet sendte Opgaver til de skriftlige Prøver var følgende:

A. Afgangseksamen.

1. Dansk Stil. (Bunden Opgave). Om nyere Anvendelser af Elektriciteten i Menneskets Tjeneste og deres Betydning for Samfundslivet.

Dansk Stil. (Fri Opgave). Om Nutidens Stræben efter at udbrede Kendskabet til den videnskabelige Forskning og dens Resultater i videre Kredse.

2. Latinsk Version.

De mira cujusdam hominis memoria hæc narrat Muretus.¹⁾ »Habitabat Patavi.²⁾ homo adulescens, honesto loco Corsicæ ortus, qui eo venerat ad jus civile discendum; quo in studio diligenter annos aliquot consumpserat, ut magna jam esset de doctrina illius hominum opinio. Ventitabat autem fere cotidie in ædes meas jam inclinato sole, ibique, quod ædes satis amplæ erant et *apricæ*,³⁾ aut sub divo ambulans et cum æqualibus suis colloquens aut pila aliisve lusibus corpus exercens fessas studiorum laboribus vires reficiebat. Rumor erat, tenere eum artem quandam memoriæ, cujus auxilio multa efficeret, quæ credi nisi spectata non possent. Is quum ad aures meas perlatum esset, cupido me incessit mirabilia illa spectandi. Visum est igitur pro eo, quod domo mea tamquam sua uteretur, hoc ab eo exigere, ut *quod*⁴⁾ sibi commodum foret, præsentem me artis suæ specimen aliquod daret; et ille nihil gravatus libentissimo animo se, quando vellem, facturum esse respondit. Statim igitur omnes, qui aderamus, in proximum cubiculum ingressi consedimus. Cœpi ego dictare nomina Latina, Græca, barbara, significantia, nihil significantia, tam nihil inter se cohærentia, tam multa, ut et ego dictando, et puer, cui mandatum erat, ut ea exciperet, scribendo, et ceteri, qui aderant, audiendo fessi jam miris modis essemus omnes; ipse nunc ex omni numero alacer ac recens assidue plura poscebat. Sed quum ego ipse modum aliquem fieri oportere dixissem, abunde mihi satisfactum iri, si vel dimidiam partem eorum, quæ dicta essent, recitare potuisset, tum ille fixo ad terram obtutu magna nostra omnium expectatione tacitus aliquamdiu stetit, deinde loqui exorsus plane omnia eodem ordine, nusquam prope insistens, nusquam hæsitans, nobis stupentibus reddidit. Rursus ita recitavit, ut ab ultimo incipiens perveniret ad primum; tum ita, ut primum, tertium, quintum, ac sic deinceps omnia diceret: quo denique quisque voluerat ordine, sine ullo errore omnia referebat. Hæc ego vix auderem litteris prodere, mendacii suspicionem reverens, nisi innumera-biles prope ejus rei testes haberem, a quibus, si mentirer, vanitatem meam coargui nollem.«

1) *En fransk Lærd fra 16. Aarh.* 2) Patavium, *Padua*.

3) *solrig.* 4) *for saa vidt.*

3. Aritmetik.

1. Under hvilken Betingelse er Differensen

$$(x + y + z)^n - (x^n + y^n + z^n),$$

hvor n er positiv hel, delelig med

$$\frac{1}{3} [(x + y + z)^3 - (x^3 + y^3 + z^3)] ?$$

2. Bevis Formlen

$$1 \cdot 2 + 2 \cdot 3 + 3 \cdot 4 + \dots + n(n+1) = \frac{n(n+1)(n+2)}{3},$$

og find dernæst Summen af hver af Rækkerne

$$1 + (1 + 2) + (1 + 2 + 3) + (1 + 2 + 3 + 4) + \dots \\ + (1 + 2 + 3 + \dots + n)$$

og

$$1 \cdot n + 2 \cdot (n-1) + 3 \cdot (n-2) + \dots + (n-1) \cdot 2 + n \cdot 1$$

3. Løs Ligningerne

$$2xy^2 + xy + 4y^2 - 3x + 4y - 3 = 0$$

$$2x^2 + 2xy + y^2 - x - y - 11 = 0$$

med Hensyn til x og y .

4. Geometri.

1. Der er givet et Kvadrat og en Halvcirkel med Diametren AB . Konstruer en Firkant $ABCD$, der har samme Areal som Kvadratet, og hvis tre Sider tangerer Halvcirklen.

2. Benene af en Vinkel x danner Vinklerne α og β med en Plan, paa hvilken x projiceres som en ret Vinkel; find x udtrykt ved α og β .

3. I Hyperblen $\frac{x^2}{a^2} - \frac{y^2}{b^2} = 1$ trækkes et vilkaarligt Par konjurerede Diametre; find Ligningen for det geometriske Sted for Skæringspunktet mellem den ene af disse Diametre og Linien gennem et af Brændpunkterne parallel med den anden. Vis, at dette geometriske Sted er en Hyperbel, og find dennes to Halvakser.

5. Projektionstegning.

I den vandrette Billedplan tegnes en regulær Femkant $ABCDE$ saaledes, at BC er parallel med Grundlinien (Projektionsaksen), og at denne og Femkanten ligger paa hver sin Side af BC . Denne Femkant tages til Grundflade i et femsided Prisme med Sidekanterne AA_1 , BB_1 , CC_1 , DD_1 og EE_1 ; AA_1 skal være lig med den vinkelrette fra D paa AB og danne en Vinkel paa

60° med Grundfladen, og desuden skal den være vinkelret paa AB . Tegn begge Billederne af dette Legeme.

Prismet deles af Diagonalplanen gennem CC_1 og EE_1 i et tresidet og et firsidet Prisme; tegn begge Billederne af dette sidste Legeme, efter at det er drejet 120° om AB .

Afstanden mellem Grundlinien og BC skal være saa stor, at ingen af Hjørnespidserne falder uden for 1ste Rumvinkel. — Naar der til Radius i Femkantens omskrevne Cirkel tages en Linie af omtrent 1 Tommes Længde, faar Tegningen en passende Størrelse.

6. Beregningsopgave.

1. Naar den krumme Overflade af en Omdrejningskegle udfoldes i en Plan, fremkommer der et Cirkeludsnit, hvis Bue er $237^\circ 46'$. Beregn Kegleens Toppunktsvinkel samt Forholdet mellem Rumfangene af Keglen og af det Kugleudsnit, som beskrives af Cirkeludsnittet, naar det drejes en Gang rundt om Centervinklens Halveringslinie.

2. Den 1ste August 1900 indsatte en Mand i en Bank en Pengesum, der var bestemt til hans Søns Uddannelse, og som var saa stor, at Sønnen, naar de paaløbne Renter stedse lagdes til Kapitalen, i de næste 6 Aar den 1ste i hver Maaned (første Gang altsaa den 1ste September 1900) kunde hæve 100 Kr. Da det imidlertid straks viste sig, at Sønnen behøvede 25 Kr. mere om Maaneden, end Faderen oprindeligt havde tænkt sig, hævede han maanedlig 125 Kr. i Banken. Naar kunde han sidste Gang hæve denne Sum? Renten er $3\frac{1}{2}$ pCt. p. A.

7. Fransk Stil.

Den 5te Juni 1455 var Villon efter at have spist til Aften gaaet ud af Klostret Saint-Benoit, hvor han boede, og kommen hen at sætte sig paa en Stenbænk i Gaden Saint-Jacques. Han var ledsaget af en Kvinde, der hed Isabeau, og en Præst ved Navn Gilles, der, som man ser, ikke var bange for at vise sig i et saadant Selskab. Man sad og snakkede, da der henad Kl. 9 kom en anden Præst til, Philip Sermoise, som formodentlig havde Fordringer paa Isabeau og gav sig til at true Studenten¹⁾. Isabeau og Gilles, der saa, at Sermoise var rasende, løb deres Vej, og denne trak en Daggert frem under sin Kjole, stak Villon i Ansigtet dermed og kløvede hans Læbe. Saa trak ogsaa²⁾ Fran-

çois en Daggert frem under sin Kappe og gav dermed sin Modstander et Stød i Lysken, hvis Alvorlighed ingen af dem straks forstod. Studenten flygtede ind i Klosteret, og dér kastede han, da han blev forfulgt af Præsten, en Brosten efter denne, som væltede ham om, saa lang han var. Derpaa begav Villon sig til en Barber for at lade sig forbinde og absenterede sig saa for at bringe sig i Sikkerhed for Politiets første Undersøgelser.

¹⁾ *écolier.* ²⁾ *à son tour.*

B. Almindelig Forberedelsesexamen.

1. Dansk Stil. Japan og Japaneserne.

2. Engelsk Version.

During the wars at the close of the 18th and the beginning of the 19th centuries a sincere friendship was *struck up*¹⁾ between two British sailors, one of whom, Bill, was an Englishman, while the other, Pat, was a son of the »*Emerald Isle*«²⁾. In one of the numerous *naval actions*³⁾ of the time, the two friends who always used to fight at each other's side, had been separated in the *turmoil*⁴⁾ of battle, when, during a casual pause in the dreadful cannonade, while crossing the deck, Bill's ear was struck by the voice of his friend from among a heap of slain and wounded, calling to him in feeble *accents*⁵⁾: »Dear Bill, couldn't you take me down to the doctor and have me *dressed*⁶⁾; I fear, one of my legs is gone, and I am bleeding to death here«.

Consequently Bill took his wounded friend on his back and was already in the act of carrying him away, when the shooting recommenced and another cannon-ball took away the head of the unfortunate Pat without his friend being aware of the fact, so that what he brought down was only a headless corpse; and when he addressed the doctor in his true-hearted way: »I say, doctor, here's my best friend Pat in a sorry *plight*⁷⁾, could you do something for him, I'd thank you for it«, he met with a very *ungracious*⁸⁾ reception. »Now, what's this, you stupid *blockhead*⁹⁾? Do you think, I can supply him with another head?«

Bill, having laid down his burden on the deck, now became aware of the real state of things and, scratching his head, he

replied: »Well, Sir, *that beats me*¹⁰⁾, he told me it was the leg, but though he was my friend, I must say, that he was always *a sad story teller!*«¹¹⁾

¹⁾ *to strike up*, at slutte. ²⁾ *the Emerald Isle*, »den grønne Ø« (o: Irland). ³⁾ *naval action*. Søslag. ⁴⁾ *turmoil*, Tummel. ⁵⁾ *accents*, Tone. ⁶⁾ *to dress*, at forbinde. ⁷⁾ *plight*, Forfatning. ⁸⁾ *ungracious*, unaadig. ⁹⁾ *blockhead*, Fæ. ¹⁰⁾ *that beats me*, det gaar over min Forstand. ¹¹⁾ *a sad story teller*, en slem Løgnhals-

3. Aritmetik.

1. Forkort Brøken

$$\frac{6x^3 + 13x^2 + x - 2}{2x^2 - 3x - 2},$$

og undersøg, om den forkortede Brøk er positiv eller negativ, ¹⁾ naar $x > 2$, ²⁾ naar $x < 1/3$.

2. Løs Ligningen

$$\log(x - 1 + 2\sqrt{6}) = 3 - \log(x - 1 - 2\sqrt{6}),$$

og vis, at den ene af de fundne Værdier for x maa forkastes.

3. Tre Tal, af hvilke det mellemste er 12, danner en Differensrække. Blicher baade det første og det tredje Tal 25 mindre, medens det mellemste ikke forandres, kommer de til at danne en Kvotientrække. Find Tallene.

4. Geometri.

1. I Trekant ABC er $AC = BC = b$ og $AB = g$, hvor $g > b$. D og E er Punkter i henholdsvis AB og BC, saaledes beliggende, at

$$BD = BC \text{ og } BE = \frac{1}{2} AB.$$

Vis, at Trekant BDE og Firkant ADEC har baade lige store Perimetre og lige store Arealer.

2. I Trekanten ABC med Siderne a , b og c (a modstaaende til A o. s. v.) er D Skæringspunktet mellem AB og $\angle C$'s Halveringslinie, og $\angle A$'s Halveringslinie træffer CD i O. Find AD, og bevis dernæst, at

$$\frac{OD}{CD} = \frac{c}{a + b + c}.$$

Hvorledes kan man heraf slutte, at $\angle B$'s Halveringslinie ogsaa træffer CD i O?

3. I en given Vinkel tegnes med vilkaarlig valgt Radius en Cirkel saaledes, at den rører begge Vinklens Ben. Konstruer de Cirkler, der rører den saaledes tegnede Cirkel samt begge Vinkelbenene.

4. Regning.

1. I Aaret 1901 tilvirkedes der af samtlige danske Sukkerfabriker en saa stor Mængde Sukker, at den ved ligelig Fordeling mellem alle Danmarks Indbyggere vilde have givet $47\frac{1}{3}$ C til hver. Sukkeret blev tilvirket af Sukkerroer, saaledes at der af hvert Centner Roer blev udvundet $14\frac{1}{2}$ C Sukker. Naar der nu gennemsnitlig blev høstet 308 Centner Roer paa hver Td. Land, der det nævnte Aar blev benyttet til Roedyrkning, skal man beregne, hvor mange pCt. af hele Danmarks Fladeindhold det samlede Roearreal da udgjorde. Beregningen kan efter Eksaminandens eget Valg udføres med eller uden Anvendelse af Logaritmer; Resultatet skal i begge Tilfælde, og hvad enten der anvendes 4- eller 5-cifrede Logaritmer, angives med 3 Decimaler.

Danmarks Fladeindhold = 698,4 Kvadratmil; Indbyggertallet i 1901 = 2,45 Million. — 1 Td. Land = 14000 Kvadratalen; 1 Mil = 12000 Alen.

2. Et Parti Korn sælges i 5 Gange, saaledes at der
ved 1ste Salg sælges	$\frac{1}{3}$	af hele Partiet,
» 2det »	»	$\frac{1}{4}$ » » » ,
» 3die »	»	$\frac{1}{5}$ af Resten,
» 4de »	»	$122\frac{5}{6}$ Tdr.
og » 5te »	»	$130\frac{1}{2}$ »

Ved hvert Salg faas 18 Øre mere for Tønden end ved det nærmest foregaaende, og for alt Kornet tilsammen faas 6601 Kr. 29 Øre. Hvor meget faas da for Tønden ved hvert af de 5 Salg?

C. Fjerde Klasses Hovedeksamen.

1. Dansk Stil. Samme Opgave som ved almindelig Forberedelseseksamen.

2. Aritmetik. Samme Opgave som ved almindelig Forberedelseseksamen.

3. Geometri. Samme Opgave som ved almindelig Forberedelseseksamen.

• Som Censorer ved Afgangsprøverne i 1905 fungerede Professor, Dr. Paludan som Medlem af Undervisningsinspektionen, og følgende beskikkede Censorer: Rektor Kanaris Klein, fhv. Overlærer Hoff, Adjunkt Hjuler, Cand. philol. Janus Møller, Professor Ellinger og Professor Bauditz.

Afgangseksamen 1905.

Navne	Dansk Stil I (fri)	Dansk Stil II (bunden)	Dansk og Oldnordisk	Fransk (dobbel)	Engelsk	Tysk	Historie (dobbel)	Latin (skriftligt)	Latin (læst)	Latin (ulæst)	Græsk (dobbel)	Naturlære	Aritmetik (skriftlig)	Aritmetik (mundtligt)	Geometri (skriftligt)	Geometri (mundtligt)	Naturlære (mekanisk)	Naturlære (kemisk)	Points	Hovedkarak.	
Joh. V. Beck...	g×	g	g÷	g	g÷	»	mg÷	g÷	g÷	g×	g	g	»	»	»	»	»	»	»	68 ² / ₃	3.
Aage Fønss ...	mg	mg×	ug÷	mg	mg	»	mg×	g	mg×	mg×	mg	g×	»	»	»	»	»	»	»	97	1.
Joh. A. Garde..	g×	g	g×	g×	»	g×	mg	g×	g	g	tg÷	g	»	»	»	»	»	»	»	64 ² / ₃	3.
C. J. Iisager ...	mg	mg×	ug÷	mg	mg×	»	ug	mg	ug÷	mg×	mg×	mg×	»	»	»	»	»	»	»	103 ¹ / ₃	1.
K. Jespersen ..	g×	g	mg×	mg	mg÷	»	mg÷	mg÷	ug÷	mg	mg	mg	»	»	»	»	»	»	»	93	1.
Aage D. Krogh.	g×	g×	g×	mg÷	mg÷	»	mg	g÷	g	g×	g÷	g	»	»	»	»	»	»	»	76 ² / ₃	2.
Axel D. Krogh.	mg	mg	ug	mg	mg	»	ug	mg	mg×	mg×	ug÷	mg	»	»	»	»	»	»	»	103	1.
AVSF Thomsen	mg÷	mg÷	mg×	g	mg	»	g×	tg×	mg÷	mg	mg÷	mg	»	»	»	»	»	»	»	83 ² / ₃	1.
E. Baadsgaard .	g×	mg÷	mg×	mg×	»	mg×	ug÷	»	»	»	»	»	ug÷	ug	ug	ug	mg	ug÷	103	1.	
Aa. H. Larsen..	mg	mg	ug÷	mg÷	mg÷	»	ug÷	»	»	»	»	»	g×	ug÷	mg÷	mg×	mg	mg	mg	97	1.
J. A. Petersen..	mg÷	g×	ug÷	g×	mg÷	»	mg×	»	»	»	»	»	mg÷	mg×	mg×	mg×	mg÷	mg	mg	93 ² / ₃	1.
B. Vestesen ...	g×	g×	mg÷	mg	ug	»	mg	»	»	»	»	»	tg	mg	g×	mg	g×	mg÷	mg	86 ¹ / ₃	1.

Fjerde Klasses Hovedeksamen 1905.

Navne	Dansk Stil	Fransk	Tysk	Latin	Græsk	Historie	Geografi	Naturhistorie	Aritmetik	Geometri	Naturalære	Points	Points i Afslutningsfagene
E. H. Eskildsen	mg ÷	mg	g	mg ×	g ×	ug ÷	ug ÷	ug	mg	g ×	»	74 ² / ₃	33 ¹ / ₃
Aage Fock	mg	mg ×	mg ÷	g ×	»	mg ×	mg	mg ×	mg ÷	mg ÷	mg ÷	72 ² / ₃	32
O. G. Gøtzsche	mg ÷	mg	g	g ×	»	g	mg	mg	ug ÷	ug	mg ×	71 ² / ₃	30 ¹ / ₃
Aa. H. M. W. Have	mg ×	mg	g ×	mg	mg ×	mg ÷	ug ÷	g	mg ÷	g	»	71 ² / ₃	29 ² / ₃
C. H. T. Holm	g	g ×	g	g ÷	»	ug ÷	mg	g ×	ug ÷	g ×	g	61 ² / ₃	27
F. Høilund	mg	mg ÷	g	mg ÷	»	g ×	tg ×	mg ×	ug ÷	ug ÷	mg ÷	68	27 ¹ / ₃
N. L. Højlund	mg	mg ×	g ÷	mg ×	mg	mg ×	mg ÷	mg	mg	g ×	»	73	29 ² / ₃
A. I. B. Jensen	mg ×	mg	mg ÷	mg ÷	g	ug ÷	ug ÷	g	g	g	»	68 ² / ₃	29
K. Jørgensen	mg	ug ÷	mg ÷	mg ×	mg ÷	g ×	ug ÷	ug	mg	ug	»	78 ¹ / ₃	37
C. I. Krebs	mg	mg ×	mg ÷	ug ÷	»	ug ÷	mg ×	ug	mg ÷	ug	ug ÷	81	37
J. Mikkelsen	mg ÷	g	g ×	mg ÷	»	mg	mg ÷	mg	g	g	mg ×	67 ¹ / ₃	31 ² / ₃
Lilly Nielsen	mg	mg	mg ÷	mg ÷	g ×	mg	g ×	mg ÷	tg	tg ×	»	61	21 ² / ₃
F. V. Sørensen	mg ÷	mg	g ÷	mg	»	g ÷	g ÷	mg	mg ×	mg ×	g ×	65 ² / ₃	28 ¹ / ₃
H. Wied	mg ÷	mg ×	g ×	mg ÷	»	mg ÷	mg	mg ×	ug	ug	g ×	74 ¹ / ₃	32 ² / ₃
Privatister:													
K. A. U. Engelsen				mg									
A. Rasmussen				mg ×									

Almindelig Forberedelseseksamen 1905.

Navne	Dansk (skriftligt)	Dansk (mundtligt)	Engelsk	Tysk	Fransk	Historie	Geografi	Regning	Aritmetik	Geometri	Natur- historie	Naturlære	Orden	Points
J. R. L. Cleemann	gX	mg	g÷	g÷	»	mgX	mgX	gX	mgX	mg÷	mgX	mg	mgX	92
C. Gielstrup	mg÷	mg÷	mg	g	mg	mg	mg	mg	mg	gX	mg	mg	mg	106
J. S. Lottrup	gX	ug÷	mg	mg÷	mg÷	g	mg	mg÷	mgX	gX	mgX	mg	mg	106
H. E. Nielsen	mg÷	mgX	g	gX	»	tg	mg	g	mg÷	mg÷	mg÷	mg÷	mgX	88 ² / ₃
V. E. Pedersen	mgX	mg	mgX	mg	»	ug÷	ug	ug	ug÷	ug	ug	ug÷	mg	112 ¹ / ₃
P. J. Sørensen	mg÷	mgX	mg	mg÷	mg	mgX	mg	g÷	g	gX	mgX	g÷	mg	101 ¹ / ₃
K. G. Nørgaard	mgX	ug	ug÷	mg	ug÷	ug÷	ug÷	ug	ug÷	ug	mg	ug÷	ug	122 ¹ / ₃ *
Privatister:														
K. A. U. Engelsen					g									
Carla Løw					mgX									

cc * Udmærkelse.

Udenbys Disciple. Forældre eller Værger gøres opmærksomme paa, at det er af stor Betydning, hvor og hvorledes Drengene anbringes i Byen, naar de forlader deres egentlige Hjem. Det er ingenlunde nok, naar der sørges for deres legemlige Behov ved passende Bolig, Kost og Pleje, men der maa ogsaa være det tilbørlige Opsyn med deres Opførsel og Arbejde. I den Henseende maa Skolen, hvem alt dette i høj Grad er magtpaaliggende, ønske, at der hersker Enighed mellem den og Disciplenes Foresatte, og der indstændig anmode disse om at tage Hensyn til følgende Foranstaltninger angaaende Disciple, der ikke ligefrem er satte i Huset hos Folk, der betragte dem som deres egne og har Villie og Evne til at sørge for deres saavel aandelige som legemlige Vel.

1. Naar en udenbys Discipel optages i Skolen, meddeles det Rektoren, hvor han ønskes anbragt.

2. Skolen bør altid være underrettet om, hvor saadanne Disciple bo, samt naar de flytter, hvilket ikke maa ske uden Forældrenes Vidende og Tilladelse.

3. Det fraraades indstændigt at sætte Disciple paa Steder, hvor de alene har Bolig med Kost, men mangler Tilsyn.

4. For Disciple, som ikke er anbragt i Pension, bør der kunne angives en Værge i Byen, som kan repræsentere de fraværende Forældre. Om Overtagelse af saadanne Hverv kan Forældre, naar de ikke kender nogen dertil skikket Person, henvises til at forhandle med en af Lærerne.

»De unges Forbund til Dyrenes Beskyttelse« har siden 1897 haft en Afdeling i Skolen under Ledelse af Adjunkt Sveinbjørnsson. Ved den ved Juletid afholdte Stilprøve tilkendtes der Christy Sophie Bentzon (III Kl.) og S. J. Fr. Jensen (II Ma.) et Ur hver og H. H. Hygom Rudyard Kiplings Djunglebogen.

IV

Skolens Beneficier.

I. De Beneficier, som bortgives af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet efter Rektors Indstilling*), har i Beneficieaaret 1905—1906 været tillagt følgende Disciple:

Fri Undervisning: K. Budtz, N. L. Feyring, V. M. Hansen, K. J. Knudsen, M. L. E. Grønlund, H. A. Staarup, C. H. T. Holm, N. L. Højlund, O. G. Gøtzsche, E. Grønlund, H. Lund, C. J. la Cour Petersen, Aa. Rasmussen, Aa. H. M. W. Have, Ingeborg Brix, A. E. E. Jensen, K. Sørensen, H. H. W. Rasmussen, Marie Elisabeth Paasgaard, M. Rasmussen,

*) Det meddeles herved til Forældres og Værgers Underretning, at Ansøgninger om fri Skolegang eller de dermed i Forbindelse staaende Stipendier, efter et trykt Skema, som udleveres paa Forlangende, maa indgives til Rektor ved det nye Skoleaars Begyndelse. Uagtet et Beneficium kun tildeles for et Aar ad Gangen, behøver den, der allerede har nydt et saadant, ikke fremdeles at ansøge derom, ligesom Skolen ogsaa selv indstiller dem, der er værdige dertil, til Forhøjelse af et lavere Beneficium. De øvrige Legater søges ikke, men tildeles efter Indstilling af Bestyrelsen. Ingen Discipel kan ansøge om et Beneficium før efter et Aars Skolegang; dog har der i de senere Aar paa Finansloven været tilstaaet 12 Pladser for hele Landet til saadanne Disciple, hvis Evner gør det ønskeligt, at de erholder Adgang til højere Uddannelse, men hvis Forældres Formuestilstand ellers vilde udelukke dem derfra.

Gerda Johanne Andresen, Agnete Krarup, A. P. D. Blinkenberg samt F. K. Frederiksen og O. H. N. Petri Friplads paa Finansloven.

Nedsat Betaling: E. H. Eskildsen, J. S. Nielsen, J. A. B. Wolf, S. S. Blicher, H. Krøyer, E. B. Christiansen, J. C. V. Jensen, A. Glandt, J. Strand, H. H. O. S. Petersen, E. F. Sand, A. Wilcken, A. Rasmussen, R. K. Rasmussen, Birgitte Damgaard, J. C. Mogensen, Emmy Marie Petersen, E. J. Sejr, S. J. F. Jensen, Anna Andrea Petersen, Johanne Mgr. Stigaard, E. M. C. Johnsen, V. L. Nordvig, F. O. S. Precht, H. K. Rasmussen, D. M. Petersen.

Mellemste Stipendium, 70 Kr., at udbetale: Ingeborg Elisabeth Christiansen.

Laveste Stipendium, 40 Kr., at oplægge: Kaj Budtz.

Laveste Stipendium, 40 Kr., at udbetale: R. K. Rasmussen, A. Rasmussen, Birgitte Damgaard.

Puggaards Legat, 80 Kr.: P. J. P. Brøsted, 40 Kroner: S. S. Blicher (Halvdelen at udbetale, Halvdelen at oplægge).

Ekstraordinære Gratister: Knud Brøndsted, Nikolaj Hother Stegmann, Hans Christian Kronborg Larsen, Holger Valdemar Brøndsted, Christian Johannes Jens Krag og Elisabeth Cathrine Buur.

II. Det grevelige Moltkeske Legat for Embedsmænds Sønner (2 Portioner paa 76 Kr.), hvor-

til Lehnsbesidderen paa Grevskabet Bregentved udnævner: J. A. B. Wolf og Chr. Mogensen.

III. Rosenkrantz's Legat uddeles til 4 værdige og trængende Disciple af Biskoppen og Rektor, med Stadfæstelse af Stifteren, Rigsraad Rosenkrantz' Descendent, Besidderen af Stamhuset Rosenholm. Deraf fik C. J. Iisager 28 Kr., A. D. Krogh 25 Kr. 50 Øre, M. L. E. Grønlund 20 Kr., H. A. Staarup 20 Kr.

IV. Pastor Hertels Legat (henved 20 Kr. hvert andet Aar), navnlig bestemt til Flidsbelønninger af gode Bøger for Disciple af Mellemklasserne, der gør god Fremgang i Særdeleshed i Religion, latinsk og græsk Sprogkundskab. Rektor indstiller til Stiftsøvrighedens Approbation. Legatet uddeltes saaledes: E. Grønlund (IV): J. L. Heibergs Skuespil I—II. Aa. Rasmussen (IV): Bergsøes Piazza del Popolo. E. F. Sand (III M.): Drachmanns Sømandshistorier.

V. Student Davidsens Legat (2 Portioner hver paa 20 Kr.) tildeltes efter Rektors Indstilling af Stiftsøvrigheden til Aage Fønss og K. Budtz.

VI. Det Fogh-Wilsterske Legat (1 Portion paa 20 Kr.) tildeltes en Dimittend efter Rektors Indstilling af Ejeren af Ryomgaard (nu Godsejer Castenschiold): E. Baadsgaard.

VII. Stougaards Legat (1 Portion paa 16 Kr. til en Dimittend) tildeltes efter Rektors Indstilling J. V. Beck.

VIII. Pastor Schoubys Legat (1 Portion paa 80 Kr.) tildeltes af Rektor og Lærerne til en Dimittend: C. J. Iisager. Legatet kan ogsaa gives til en Student af Testators Slægt.

IX. Kantor Kabells Legat (1 Portion paa 80 Kr.) tildeltes af Rektor og Lærerne til en Dimittend: Ax. D. Krogh.

X. Pastor A. L. Kabells Legat (1 Portion paa 80 Kr.) tildeltes af Rektor og Lærerne til en Dimittend: Aa. Fønss. Legatet kan ogsaa gives til en Realist, der har taget Adgangseksamen til polyteknisk Lærestanstalt.

XI. Nis Nissens Legat: Renterne for 1905 udgjorde 1053 Kr. 33 Øre, hvilket Beløb af Rektor og Lærerne kort før Juleferien blev saaledes fordelt:

1. De $\frac{4}{5}$ af de faste Renter (til uformuende Disciple, der vise god Opførsel) 842 Kr. 66 Øre: M. L. E. Grønlund 70 Kr., K. Budtz 20 Kr., V. M. Hansen 30 Kr., Ingeborg Brix 40 Kr., E. H. Eskildsen 30 Kr., N. L. Højlund 50 Kr., A. H. M. W. Have 50 Kr., E. Grønlund 40 Kr., H. A. Staarup 60 Kr., A. Rasmussen 42 Kr. 66 Øre, H. Lund 20 Kr., J. C. Mogensen 40 Kr., Birgitte Damgaard 30 Kr., J. C. V. Jensen 20 Kr., K. Sørensen 20 Kr., A. E. E. Jensen 20 Kr., A. Rasmussen 30 Kr., R. K. Rasmussen 30 Kr., N. L. Feyring 40 Kr., O. G. Götzsche 40 Kr., N. H. Stegmann 30 Kr., F. K. Frederiksen 40 Kr., Ingeborg Elisabeth Christiansen 20 Kr.

2. Den $\frac{1}{5}$ (til Disciple, der uden egentlig at behøve Understøttelse udmærker sig ved Flid og Sædelighed) 210 Kr. 66 Øre: C. Boye 20 Kr., A. Brus-

dorff 20 Kr., A. C. G. Nielsen 20 Kr. 66 Øre, H. Jespersen 20 Kr., H. J. Rud 20 Kr., K. Jørgensen 20 Kr., P. Schlichtkrull 20 Kr., Carla Løw 15 Kr., K. Brøndsted 20 Kr., F. V. Hasle 15 Kr., M. Blach 20 Kr.

XII. P. Th. Andersens Mindelegat uddeltes saaledes: M. Blach 25 Kr., C. Boye 25 Kr., E. Grønlund 20 Kr.

XIII. Pastor Dau og Hustrus Legat nydes af stud. juris. H. H. Stegmann og stud. theol. H. J. M. Hansen.

V.

Oversigt

over

Indtægter og Udgifter i Finansaaret 1905—06.

Indtægter.

Overskud af Jordebogsindtægter	24895 Kr. 72 Øre
Renter	3816 — 67 —
Skolekontingenter	19594 — 03 —
Ubestemte Indtægter	12 — » —
Sum . . .	<u>48318 Kr. 42 Øre</u>

Udgifter.

Lønninger til Lærere	45625 Kr. 00 Øre
Inspektion	842 — 50 —
Pedel	650 — » —
Midlertidigt Lønningstillæg	396 — » —
Timeundervisning	10640 — » —
Pensioner	3434 — 83 —
Bibliothek	838 — 94 —
Bygningens Vedligeholdelse	1086 — 28 —
Hovedreparation	10700 — » —
Lejeudgift	500 — » —
Inventar	548 — 65 —
Huslejegodtgørelse til Rektor	1200 — » —
Brændsel og Belysning	2103 — 84 —
Skatter	804 — 15 —
Regnskabsføring	920 — » —
Forskellige løbende Udgifter	2304 — 89 —
Undervisning i Skydning	212 — 60 —
Skolefondens Udgifter til den ny Skole- bygning	27363 — 63 —
Efter Decision	1 — 75 —
Sum . . .	<u>110173 Kr. 06 Øre</u>

Skrivelse fra Ministeriet.

Angaaende Undervisningen i Mellemskolen blev der den 26. Maj 1904 udstedt en kongelig Anordning, til hvilken der sluttede sig et ministerielt Cirkulære af 31. Maj s. A. Baade Anordningen og Cirkulæret er trykt i Programmet for 1905. Men desuden udsendte Ministeriet 1. Juli 1904 en Bekendtgørelse om samme Sag, og da denne Bekendtgørelse ikke blev optaget i Programmet for i Fjor, meddeles den her:

Under Henvisning til kongelig Anordning af 26. Maj d. A. angaaende Undervisningen i Mellemskolen skal Ministeriet herved give følgende Vejledning til Anordningens Gennemførelse:

1. Religion.

Religionsundervisningens almindelige Formaal er, i Tilslutning til den lutherske Kirkes Bekendelse, at vække, nære og udvikle Barnets Bevidsthed om Gud og derved klare og uddybe dets moralske Sans og give det ny Motiver til at fly det onde og gøre det gode; og ligesom Barnet gennem al Undervisning skal føres til at forstaa sine Omgivelser og elske Livet, saaledes skal det gennem Religionsundervisningen hjælpes til Forstaaelse af og Sympati for det kirkelige Samfund, som det ifølge Daaben tilhører.

Religionsundervisningens nærmere Formaal er at meddele Barnet de Forestillinger, hvorpaa den kristelig-religiøse Følelse hviler. Disse Forestillinger indeholdes fornemmelig i den bibelske Historie, som bliver den første Genstand for Undervisning; den anden bliver den

kristelige Børnelærdom; de 10 Bud, Trosbekendelsen, Fadervor og Sakramentordene, der læres og tillige med Luthers Forklaring til de to førstnævnte Afsnit lægges til Grund for Samtaler om den kristelige Tro og Moral. Endvidere er der i den danske Salmedigtning nedlagt en Skat ikke blot af religiøs, men ogsaa af poetisk Værdi, der for en Del meget vel er tilgængelig for Børn, og som heller ikke bør forbigaaes ved Undervisningen, saa meget mere som der herved gives et lille Bidrag til Forstaaelsen af vor Søndagsgudstjeneste. Salmerne bør vælges med særligt Hensyn til Børnenes Fatteevne og til Inddelingen af Kirkeaaet: Jul, Paaske, Pinse o. s. v., og de bør indøves enten gennem Sang eller gennem Udenadslæren. Børnene skulle øves i Brugen af Bibelen, og navnlig maa de kende det nye Testaments Bøger, saaledes, at de let og hurtigt kunne finde, hvilken Bog det skal være. I 3. Klasse bør læses enten et af Evangelierne eller Apostlenes Gerninger i Sammenhæng. Endelig ville Fortællinger fra de vigtigste Afsnit af Kirkens Historie — Oldtidens Kirkehistorie indtil Frimenighedernes Overgang til Statskirke, Munkelivet i Middelalderen samt Luthers Historie med dens nærmeste Forudsætninger og Følger — danne en naturlig Afslutning paa Religionsundervisningen.

2. Dansk (med Svensk).

Dansk skal være Mellemskolens Hovedfag; gennem Undervisningen heri modtager Barnet Hovedparten af sin almindelige Aandsudvikling og Dannelse, foruden at den derved vundne Færdighed og Kundskab vil være til praktisk Nytte i Livet.

Den vigtigste Del af Undervisningen i Dansk skal være Øvelse i Læsning. Formaalet for Undervisningen skal i første Række være Forstaaelsen af det læste, baade af 1) de enkelte Ord og Udtryk og af 2) Meningen og Sammenhængen. Læreren maa sikre sig, at Eleven er klar over de anvendte Ord og Udtryk, men maa dog vogte sig for at gaa for vidt i Retning af at kræve klare og bestemte Definitioner, særlig af Begrebsbetegnelser. Om det læste er forstaaet efter sin Mening og Sammenhæng, prøves ved Genfortælling af og Samtale om Indholdet deraf.

Men Eleven skal, foruden at forstaa, hvad han læser, ogsaa kunne læse det godt op. En god Oplæsning bliver det andet Formaal for Øvelse i Læsning. Det normgivende for Oplæsning maa være god, dannet Tale, ellers bliver den ikke naturlig, men kunstlet; ved Oplæsning af Poesi bør der dog tages det fornødne Hensyn til Rytme og Rim samt til Karakteren af det oplæste. Til en god Oplæsning hører en klar og tydelig Udtale af Ordene, at der gøres Ophold paa de Steder, hvor Meningen kræver det — hvilket ikke altid falder sammen med den brugelige grammatiske Tegnsætning — at der anvendes rigtigt Tryk og Tonefald, at der læses i det rette Tempo og med naturligt Foredrag, saa vidt muligt afpasset efter Karakteren af det oplæste, og endelig at der læses med Færdighed og Sikkerhed. — Elevernes Øvelse i Skriftlæsning, herunder ogsaa Øvelse i at læse gotisk Skrift, maa ske efter samme Regler.

Ved Udgangen af Skolen skal Eleven have læst og tilegnet sig en Del værdifulde Værker af den danske (dansk-norske) Skønlitteratur. Valget af disse er frit; dog bør det paases, at de valgte Værker passe for det paagældende Udviklingstrin, og at de virkelig have Værdi. Det anbefales hellere at læse noget færre Arbejder i deres Helhed end Brudstykker af mange.

Skønt der ikke i Mellemskolen skal gives nogen som helst systematisk Undervisning i Litteraturhistorie, vil det dog være naturligt, at Læreren, naar passende Lejlighed dertil gives under Litteraturlæsningen, mundtlig meddele Eleverne noget om de betydeligste af de Forfattere, hvis Værker de stifte Bekendtskab med.

Eleverne bør foruden i Oplæsning ogsaa lige fra først af øves i at kunne udtrykke sig let og klart i Tale. I Begyndelsen sker dette naturligst ved Genfortælling af og Samtale om det, der bliver læst op under Øvelserne i Læsning. Efterhaanden kan man gaa lidt videre, idet man lader Eleverne selv gennemlæse passende Stykker af Læsebogen hjemme og saa genfortælle dem paa Skolen. Men hertil kan der senere ogsaa slutte sig friere Fremstilling i Tale af lette, enten opgivne eller selvvalgte, Emner, en Slags mundtlig Stil. Læreren maa ved disse Øvelser lige fra det første Trin stadig holde Eleverne til at tale højt og

tydeligt, undgaa alt Sjuskeri i deres Sprog og fremsætte deres Tanker let og flydende, i god Orden og med Klarhed. Disse Fordringer angaaende Formen for mundtlig Fremstilling bør ikke blot kræves overholdte af Læreren i Dansk, men af enhver Lærer, i hvis Fag der bruges mundtlig Fremstilling.

Naar det kræves, at Eleverne ved Udgangen af Skolen baade skulle kunne skrive en Genfortællingsstil og give skriftlige Besvarelser af simple Opgaver, hvis Emne maa forudsættes at være dem bekendt, er det væsentlig ud fra den Betragtning, at de to Arter af Stile stille Krav til forskellige Evner og Anlæg hos Eleven. Ved Genfortællingsstilen kan man nemlig opøve Evnen til klart at opfatte en mundtlig Fremstilling og derpaa give en skriftlig Redegørelse for Indholdet af den — en i det praktiske Liv meget vigtig Evne.

Naar Anordningen sætter som Maal for Undervisningen i skriftlig Dansk, at Eleverne kunne besvare en Opgave „i en i alt væsentligt tankerigtigt ordnet Fremstilling, i et godt Sprog og uden større Fejl i Retskrivning og Tegnsætning“, saa er det ved den Rækkefølge, hvori Fordringerne ere anførte, antydet, hvilken Vægt der ved Bedømmelsen af en dansk Stil bør lægges paa hver af dem.

Anordningen kræver, at der opnaas Kendskab til det væsentlige i Formlæren og Sætningslæren. Indøvelsen heri bør drives som en sproglig Forstandsøvelse og foregaa jævnt og naturligt ad den praktiske Iagttages Vej. Det kan anbefales, at der, ved Siden af den egentlige Undervisning i dansk Sproglære, saafremt Tiden tillader det og passende Lejlighed dertil gives, berøres saadanne Forhold, som kunne belyse andre Sider af vort Sprogs Væsen end dets grammatiske Bygning, f. Eks. Ord-dannelse, enstydige Ord, fremmede Bestanddele i vort Sprog, ældre Ord og Ordformer.

Angaaende det System af danske grammatiske Benævnelser, der bør anvendes ved Sprogundervisningen, henvises til Ministeriets Bekendtgørelse af 24. August 1895.

Hovedformaalet for Undervisningen i Svensk skal være, at Eleverne kunne forstaa lettere Stykker af nyere svensk Prosa og Poesi. Forstaaelsen kan i Begyndelsen prøves ved Oversættelse af det læste, senere gennem Spørgs-

maal angaaende Indholdet eller Betydningen af enkelte Ord. Eleverne bør endvidere under Læsningen gøres bekendte med de vigtigste Regler for Udtalen af svenske Lyd og Lydforbindelser og indøves praktisk i dem. Der skal ikke gives nogen systematisk Grammatikundervisning i Sproget, men Eleverne bør under Læsningen gøres opmærksomme paa Lighed og Forskel mellem Dansk og Svensk i Henseende til Ord, Talemaader og Bøjningsformer.

3. og 4. Engelsk og Tysk.

De to fremmede Sprog maa i Mellemskolen stilles væsentlig ens, og den endelige Kundskabsmasse ved Mellemskoleeksamen maa i det hele og store være den samme. Det overlades til hver Skole at afgøre, hvilket af de to Sprog den vil begynde med.

Formaalet for Undervisningen skal være, at Eleverne kunne udtale, forstaa og udtrykke sig paa det paagældende Sprog — alt selvfølgelig inden for de Grænser, som er givne ved Elevernes Alderstrin og det Faget tildelte Timeantal.

En virkelig god Udtale af de enkelte Lyd og naturlige Lydgrupper maa der lægges Vægt paa fra første Færd at indøve og stadig at fastholde; Oplæsningen maa derfor spille en vigtig Rolle i Undervisningen. Der bør, inden for rimelige Grænser, forlanges af Eleverne ikke blot en rigtig Udtale af de enkelte Ord, men ogsaa en forstaaende Oplæsning af Sætningerne som Helhed, med Undgaaelse af slemme Forsyndelser mod Tonefald, Trykfordeling og Tempo. — Eleverne maa dog ikke vænnes til udelukkende at opfatte det fremmede Sprog gennem Øjet. Læreren bør, ved at læse op for dem, fortælle for dem eller samtale med dem, give dem rigelig Lejlighed til at høre det fremmede Sprog, saaledes at de øves i ogsaa at opfatte det gennem Øret. Det maa kunne fordres, at Eleverne forstaa det fremmede Sprogs dagligdags, simple og jævne Udtryk ogsaa ved at høre dem.

Hvad Læsestoffet angaar, da bør det være valgt saaledes, at Eleverne gennem det kunne erhverve sig et Forraad ogsaa af de i Omgangssproget mest benyttede og uundværlige Ord og Vendinger. Til at læse digteriske Stykker vil der — bortset fra Børnerim og deslige i Be-

gynderbogen — ikke være videre Anledning eller Tid i Mellemskolen; der kan højst være Tale om enkelte meget lette fortællende eller lyriske Digte, især i Tysk.

Behandlingen af Læsestoffet vil forme sig forskelligt, efter de Metoder, der anvendes. Læreren maa sikre sig Elevernes fulde Forstaaelse af den læste Tekst saavel i dens Helhed som i Enkeltheder; men det maa staa ham frit for at opnaa dette ved de Midler, der synes ham de formaalstjenligste. Oversættelse som Led i Undervisningen bør derfor ikke i Art eller Omfang kræves ud over, hvad hver Lærer anser for nyttigt eller nødvendigt.

Foruden Læsefærdighed bør der i beskedent Omfang bibringes Eleverne en vis Færdighed i at benytte det fremmede Sprog (mundtlig og skriftlig). Dette vil efter de forskellige Metoder opnaas enten ved gradvis fremskridende Øvelser i at oversætte fra Dansk eller ved andre Øvelser af forskellig Art: Spørgsmaal og Svar, først i meget nøje, senere i noget løsere Tilknytning til et læst Stykke, Genfortælling af et Stykke i eller uden for det læste Stof, Samtaler om Billeder m. m. Hvad skriftlige Øvelser angaar, da bør man som Hjemmearbejde helst ikke bruge andet end Afskrivning, medens Diktat-, Genfortællings- og andre Stile høre hjemme i selve Klassen.

Kundskaber i Grammatik opstilles ikke som særligt Formaal for Undervisningen. Begynderbogen bør indeholde Stykker, der egne sig til gradvis at indføre Eleven i Formlæren og det nødvendigste af Syntaksen. Der advares mod Ramseværk. En kortfattet systematisk Fremstilling af Grammatiken bør væsentlig benyttes til at give en samlet Oversigt over allerede kendte sproglige Fænomener; saa vidt muligt maa en vis praktisk Tilvænnning til og en vis Færdighed i at sige (og skrive) det rigtige gaa forud for den teoretiske Formulering af Reglerne.

5. Historie.

Undervisningen i dette Fag har det Formaal at meddele Eleverne en vis Sum af positive Kundskaber, som skal orientere dem over Menneskeslægtens og særlig over den med os selv nærmest forbundne Menneskeslægts Livsløb, saavel hvad dens ydre Livstildragelser, som hvad dens indre kul-

turelle Udvikling angaar. Denne Kundskabsmeddelelse skal dels virke udviklende og befrugtende paa Elevernes Fantasi og Følelse ved at stille dem betydelige Personer og Begivenheder for Øje — og Skildringen bør her i saa høj Grad som muligt bygges over ydre, anskuelige Enkeltheder — dels bibringe dem og klare for dem de almindeligste politiske og sociale Forestillinger (om Samfund, Stat, Regering, Love, Klasser, Partier o. s. v.) og derved give dem en Hjælp til at faa Interesse for og Forstaaelse af det Samfund, som de tilhøre.

Angaaende Fagets Omfang bestemmer Anordningen, at Verdenshistorien skal læres fragmentarisk. Man bør altsaa afgjort stryge mindre vigtige Afsnit for at kunne behandle Historiens store Personligheder og afgørende Begivenheder saa meget udførligere. Man maa vel vogte sig for at ville spænde over et for stort Stof, hvorved selve Arbejdet med at lære og huske en Mængde Enkeltheder let kan komme til at spille en uforholdsmæssig stor Rolle, saaledes at den egentlige Tilegnelse af Stoffet kommer til at lide derunder.

Danmarkshistoren kræves gennemgaaet i sammenhængende Fremstilling. Man maa altsaa ikke helt forbigaa noget Afsnit af den; men ogsaa her skal Undervisningen særligt samle sig om de store Personligheder og afgørende Begivenheder, medens man gaar let hen over saadanne Afsnit af vor Historie, som have mindre Betydning til Forstaaelse af vort Folks Udvikling, eller som ifølge deres Karakter ikke er egnede til at fængsle Børnenes Interesse og vanskeligt kunne forstaaes af dem.

Norges og Sveriges Historie kræves ikke gennemgaaet i sammenhængende Fremstilling. Der dvæles særlig ved saadanne Afsnit, som belyse de tre skandinaviske Landes Forhold til hinanden.

Hvad Tidsregningen angaar, da bør man vogte sig for at medtage for mange Aarstal; men til Gengæld maa man ogsaa forlange, at Eleverne vide sikker Besked om Tidspunkterne for de afgørende Begivenheder. Indøvelsen af Tidstabellen maa særlig tage Sigte paa at fastslaa saadanne Aarstal, medens man senere kan forbigaa enkelte Aarstal, som man for Rækkefølgens Skyld har medtaget ved første Gennemgang.

Samfundslæren skal ikke være Genstand for en sammenhængende Behandling; men naar under Undervisningen i Historie de skildrede Begivenheder frembyde naturlige Tilknytningspunkter, medtages spredte Træk af den, særlig saadanne, som vedrøre Stats- og Kommunestyrelsen samt det økonomiske Liv.

Det anbefales i saa høj Grad som muligt at gøre Historieundervisningen anskuelig ved Hjælp af Kort, Billeder og lign., og endvidere at give Eleverne Vejledning til Hjemmelæsning af historiske Skildringer af passende Art.

Hvad Stoffets Fordeling paa Klasserne angaar, kan det — naar man begynder paa Verdenshistorien i 1. Mellemskoleklasse — anbefales, at man i 1. og 2. Klasse gennemgaar Oldtiden, Middelalderen og den nyere Tid til 1660, i 3. Klasse Tiden fra 1660—1815 og i 4. Klasse Resten af den nyeste Tid samt her til udførligere Behandling genoptager et betydningsfuldt Afsnit af det tidligere gennemgaaede (Grækenlands Storhedstid, Reformationen eller lign.). Ogsaa paa tidligere Trin, særlig i 3. Klasse, hvor der formentlig vil blive Tid dertil, vil det være heldigt nu og da at opfriske enkelte Partier af det tidligere læste.

6. Geografi.

Undervisningen i Geografi skal ikke blot meddele Eleverne en Række Kendsgerninger, som skulle læres og huskes, men maa tillige tilstræbe, at Eleverne, hvor det er muligt, ogsaa forstaa de geografiske Fænomener. Der maa derfor stadig lægges Vægt paa at paapege Sammenhængen mellem disse og aabne Elevernes Øjne for, hvorledes de geografiske Kendsgerninger er Resultater af flere samvirkende Aarsager, idet Landenes Beliggenhed og Overfladeforhold betinge deres Klima, Plante- og Dyreverden, og alle disse Forhold indvirke paa det menneskelige Samfunds baade materielle og aandelige Kultur. Herigennem maa Eleverne ogsaa øves i selv at drage simple Slutninger, f. Eks. fra et Lands Beliggenhed til dets Klima, fra dets Overfladeforhold og Klima m. m. til dets Næringsveje osv. Dog maa man her vogte sig for saadanne Spekulationer, der ikke have fast Grund, og i det hele for at gaa dybere, end Elevernes Alder og Modenhed tillader, og saaledes kun fremkalde en

tilsyneladende Forstaaelse af Forhold, der i Virkeligheden ligge over Børnenes Fatteevne. — Foruden at være begrundende maa Undervisningen i saa høj Grad som muligt hvile paa Anskuelighed. Derfor bør Globus og Vægkort saa vidt muligt benyttes baade til Gennemgang og Eksamination, hvilken sidste som Regel bør foregaa efter stumme Kort, og navnlig maa Eleverne indøves i at kende og forstaa deres Landkort, saa at de, naar Lejlighed gives, ikke blot kunne finde de forskellige Detailler, men ogsaa forstaa at indordne dem i deres geografiske Sammenhæng. Som andre Midler til at give Eleverne klare og bestemte Forestillinger kunne særlig fremhæves: Øvelser i Korttegning eller Udfyldning af Kortomrids og Brug af typiske Fotografier og andre Billeder; ligeledes vil det være ønskeligt, om enhver Skole har en lille Samling af de alleralmindeligste, navnlig danske Sten- og Jordarter. Endelig gøres opmærksom paa den Betydning, det har at gøre enkelte geografiske Udflugter med Eleverne, hvor dette er muligt, og at give dem Vejledning til Læsning af populære geografiske Skildringer.

Den fysiske Geografi, paa hvilken der ifølge Anordningen skal lægges særlig Vægt, behøver man dog ikke at gøre til Genstand for en samlet Behandling, men Om-talen af de herhen hørende Forhold kan henlægges til de Steder, hvor den naturligt kan faa sin Plads (f. Eks. af Vulkaner til Island eller Italien, af Gletschere til Schweiz, af Deltadannelse til Holland osv.). Navnlig naar det gælder geologiske og klimatologiske Forklaringer, bør man ikke medtage andet end de elementære Forhold, som Eleverne uden særlige Vanskeligheder kunne magte.

Med Hensyn til den politiske Geografi bemærkes, at det, da i vore Dage Kendskabet særlig til vore Nabolandes Topografi griber ind i en Mængde Forhold, vil være rigtigt for Europas Vedkommende at lade den politiske Geografi — herunder Navne paa Byer osv. — spille en noget større Rolle, især naar Talen er om Norden og de andre Lande, med hvilke Danmark staar i stærkest Forbindelse. Derimod maa under de fremmede Verdensdele denne Side af Geografien træde stærkt tilbage og vige Pladsen bl. a. for en mere indgaaende Skildring af de forskellige Kulturformer.

Danmark (og Sønderjylland) med de danske Bilande gennemgaas i alle Henseender udførligt, saaledes at bl. a. Overflade- og Jordbundsforholdene i store Træk begrundes, særlig gennem Istiden og de senere Dannelser, og at Eleverne ikke blot faa et nogenlunde fyldigt Kendskab til Danmarks Topografi i Almindelighed, men ogsaa til de enkelte Landsdeles Særpræg. De maa fremdeles ikke blot kende de danske Købstæder og vigtigste historiske Mindesmærker, men ogsaa i Hovedtrækkene kunne gøre Rede for Landets Befolkningsforhold og Næringsliv.

Hvad Behandlingen af de enkelte Landsomraader angaar, da anbefales det, baade naar det gælder Europa og de fremmede Verdensdele, ikke at gaa frem paa ganske ensartet Maade, men paa de forskellige Steder at anlægge forskellige Synspunkter, saaledes at ved hvert Omraade den Side drages i Forgrunden, hvor et eller andet geografisk Forhold træder typisk frem, f. Eks. under Schweiz Alpenaturen, ved Balkenhalvøen politiske og nationale Forhold, ved Kina Kulturen, ved Brasilien Klima, Plante- og Dyreliv o. s. v. Paa denne Maade vil der ogsaa lettere blive Lejlighed til at give fyldigere geografiske Skildringer og øve Eleverne i selv at fremstille livligt og sammenhængende.

Det anbefales at øve Eleverne i paa Verdenskortet at give Oversigter over vigtige tidligere omtalte Forhold i den biologiske og kulturelle Geografi (f. Eks. de vigtigste Kornlande, vigtige Kulturplanters og Kulturdyrs Udbredelse, Folkestammers Fordeling paa Jorden, Befolkningsstæthed, Religioner, Nomader, agerdyrkende Folk, Kulegne, vigtige Industriegrene, Verdensruter o. s. v.), alt dog kun i meget store Træk.

Med Hensyn til Fordelingen af Stoffet paa de forskellige Klasser vil det som Regel være naturligt at gaa ud fra, hvad der ved Optagelsen i 1. Mellem-skoleklasse fordres lært om Danmark og Skandinavien, og at begynde med en Gennemgang af det øvrige Europa, idet man dog stadig sørger for, at Kendskabet til det væsentlige af Danmarks Geografi holdes vedlige hos Eleverne. Den mere udførlige Gennemgang af Danmark vil som Regel være at henlægge til 4. Klasse, hvor da tillige læses Skandinavien og et passende Pensum af de fremmede Verdensdele (f. Eks. Amerika), der egner sig til at gen-

optage forskellige Emner af den almindelige Geografi, som før have været behandlede.

Naturhistorie.

Da det er et af Naturhistoriens vigtigste Maal at øve Elevernes Iagttagelsesevne ved direkte Iagttagelse, maa denne drages frem i første Række ved Undervisningen. medens Lærebogens Tekst, Billeder og det mundtlige Foredrag nærmest faa den Opgave at udfylde og fæstne det. der er lært gennem Iagttagelsen af Naturgenstandene, og bidrage til at fremme Forstaaelsen af det.

At vække Elevernes Interesse for og Kærlighed til den levende Natur vil være baade et Maal og et Middel for Undervisningen: derfor gælder det om, at Eleverne saa vidt muligt lære Dyrene og Planterne at kende som levende Væsener, og Undervisningen maa ikke nøjes med at give en Kundskab om dem, saaledes som de fremtræde som Genstande i en Skolesamling.

Hvor Eleverne møde i 1. Klasse med faa eller temmelig forskellige Forudsætninger, kan det anbefales at begynde med metodisk ordnede Iagttagelsesøvelser. Hertil bør benyttes lette typiske Former af forskellige Dyr- og Planteklasser, og de bør vælges med Hensyn til, hvad der lettest vil falde paa Elevernes Vej. for at disse hurtigt kunne føres ind i en saa omfattende Iagttagelseskreds som muligt og vænnes til at iagttage Dyr og Planter uden for Skolen. Undervisningen maa i det hele skride frem fra lettere Former til vanskeligere; den maa lægge Vægt paa at fremhæve de forskellige Organers Betydning og, hvor det kan lade sig gøre, paa at vise Overensstemmelsen mellem Organismernes Bygning og Liv.

Efterhaanden som der, særlig gennem hyppig Iagttagelse, hos Eleverne er nedfældet en Sun af naturhistoriske Forestillinger (herunder terminologiske Betegnelser), vil der have dannet sig et Grundlag for en — om end ikke meget i Enkeltheder gaaende — Systematisering af Dyr- og Planterverdenens Former. Derimod bør Systemet ikke staa som en forudgiven Ramme.

Som Midler til at udvikle Elevernes Interesse for Naturen og Evne til at iagttage den, kan det anbefales at

foretage Udflugter med dem, at lade dem hjælpe til ved Indsamling af Undervisningsmateriale (særlig Planter), at lade dem samle og presse et mindre Antal Planter og fremdeles nu og da at lade dem tegne noget af, hvad de se.

Den betydelige Vanskelighed for Undervisningen i Naturhistorie, som de store Klasser medføre, vil gøre det ønskeligt at lade den naturhistoriske Samling indeholde Præparater af en Del af de almindeligst forekommende Dyr og Planter i et større Antal Eksemplarer (f. Eks. Insekter, Krebs, Frugtformer, underjordiske Stængler).

Endelig maa det nævnes, at det vil være af Betydning, at Læreren hjælper Eleverne til Rette med Læsning af lettere naturhistoriske Skildringer.

Hvad Undervisningens Omfang angaar, vil det paa nærværende Tidspunkt være vanskeligt at give nøjagtigt detaillerede Bestemmelser herom; man maa efterhaanden prøve sig frem og se, hvorvidt man kan naa. Derfor nøjes Anordningen med paa dette Punkt foreløbig at holde sig til de store Træk.

I Zoologien maa kun kræves Kendskab til de allervæsentligste Former saavel blandt de højere som særlig blandt de lavere Dyr. Om Sundhedslæren bemærkes, at denne ikke skal være et Fag for sig, men den naturlige Anvisning, som Forstaaelsen af vort Legemes Bygning og Virksomhed giver til at vogte og pleje det sunde Legeme paa rette Maade og til at undgaa de Farer, som Uvidenhed og Ligegyldighed saa let udsætte det for. Under Sundhedslæren kan der medtages Oplysninger om Forebyggelse af smitsomme Sygdomme (f. Eks. Tuberkulose) og om Alkoholens skadelige Virkninger. Men Sundhedslæren bør ikke blive til Sygdomslære; den bør holde sig til Om-sorgen for det normale, sunde Legeme.

Ogsaa for Botanikkens Vedkommende bør Antallet af Former indskrænkes. Efter at der paa Undervisningens første Trin med levende Planter som Grundlag er gennemgaaet lette typiske Former af Blomsterplanter, der give Lejlighed til at undersøge og beskrive Plantens enkelte Dele, maa Undervisningen mere og mere lægge Vægt paa sammen med Beskrivelsen at fremhæve de enkelte Organers Betydning og Sammenhængen mellem Plantens Bygning og Liv

(f. Eks. Voksested, Bestøvningsforhold). Senere behandles paa lignende Maade vanskeligere typiske Former af Blomsterplanter og enkelte blomsterløse Planter. Af Systemet kræves væsentlig kun, hvad der opnaas ved, at der til de gennemgaaede Typer, der repræsenterer større Plantefamilier, knyttes beslægtede Planter med Fremhævelse af de fælles Familiekarakterer; det anbefales at lade dette til Dels ske gennem Bestemmeøvelser efter en Flora. Dog bør Eleverne kende de vigtigste af de mere omfattende systematiske Begreber (f. Eks. Helkronede, Tokimbladede, Dækfrøede, Blomsterplanter).

Som Eksempler paa Hovedtrækkene af Frøets Spiring og Plantens Vækst nævnes: Spiringens ydre Fremtoninger og dens Betingelser, Oplagsnæringens Betydning, Rodens og Stængelens Vækst, Lysets, Varmens og Iltens Betydning for Planten. Som Eksempler paa det vigtigste om Plantens Ernæring og Stofskifte: Planternes Bestanddele (herunder Forraadsstoffer), Næringsoptagelse fra Jord og Luft, Aanding, Fordampning, Jordbundens, Klimaets og Aarstidernes Indflydelse paa Plantelivet. — Ved Behandlingen af disse Spørgsmaal maa man drage særlig Omsorg for, at Stoffet afpasses efter Elevernes Alder og efter de Forudsætninger, som de paa det givne Tidspunkt er i Besiddelse af.

I Tilslutning til den under Naturlæren givne Kemiundervisning omtales Luften og Vandet i deres Betydning for Ernæringen; desuden vore vigtigste Fødemidler og deres kemiske Sammensætning samt andre beslægtede Emner (Kulhydrater, deres Gæring til Alkohol; Fedtstoffer, deres Forsæbning) — alt saa vidt muligt støttet af simple Forsøg. Tillige gives en kort Oversigt over Stoffernes Kredsløb i Naturen; hertil kunne, om ønskes, enkelte af de Partier, som ellers behandles under Naturlæren, henlægges (f. Eks. Kvælstoffet og dets Forbindelser). Ogsaa et saadant Emne som Forbrændingen og de sædvanlige Brænd- og Belysningsstoffer kan efter vedkommende Læreres eget Valg behandles enten under Naturhistorien eller Naturlæren.

Stoffets Fordeling paa de forskellige Klasser maa i det hele overlades til de enkelte Skoler. Dog vil Læren om Mennesket og det vigtigste om Planternes Ernæring og Stofskifte have sin naturlige Plads i Slutningen

af 3. og i 4. Klasse, fordi Eleverne først her have de fysiske og kemiske Forudsætninger, som give den rette Forstaaelse deraf. Foruden det ny Stof, som læses i 4. Klasse, kan tillige, hvor Tiden tillader det, genoptages Stof, som særlig egner sig til at give Eleverne Lejlighed til at vise deres Evner til Iagttagelse og Beskrivelse.

8. Naturlære.

Undervisningen heri skal bygge paa Erfaringer fra det daglige Liv og paa Forsøg, som naturligvis paa dette Stadium maa være ret simple; de efterhaanden erkendte Resultater maa fastslaaes i bestemte Sætninger, som maa gives og læres nøjagtigt af Eleverne, for at Undervisningen kan faa den tilbørlige Fæstthed. Matematisk Begrundelse kræves ikke.

Følgende Undervisningsplan, som ikke skal være bindende med Hensyn til Stoffets Fordeling paa Klasserne, angiver, i hvilket Omfang de enkelte Afsnit omtrent skulle læses:

1. Klasse.

Maaling af Længder og Arealers samt Rumfang og Vejning med Vægtskaal, hvorunder Eleverne gøres fortrolige med de sædvanlig benyttede Enheder. Tillige indføres her Vægtfyldbegrebet og dets simpleste Anvendelser.

Indledende Behandling af Læren om Vædskers Tryk og Luftens Tryk i et Omfang, som er nødvendigt for Forstaaelsen af Varmelæren (Forbundne Kar, Atmosfærens Tryk, Barometret, Ændring af Luftens Tryk ved Sammenpresning og Udvidelse).

Varmelære: Udvidelse (Varmegrad, Termometer), Opvarmning (Varmemængder), Varmens Forplantning ved Ledning, Ændring af Tilstandsform (Smeltning og Fordampning), Dampmaskinen.

2. og 3. Klasse.

Magnetisme: Magneter og Magnetisering, Kompasset og Hældningsnaalen.

Elektricitet: Elektriske Grundfænomener, Elektroskopet, Elektricismaskinen, elektrisk Udladning. Den elektriske Strøms Fremkomst ved galvaniske Elementer, dens Hovedvirkninger i og uden for Ledningen med nogle af de

almindeligste praktiske Anvendelser, Strømmens Frembringelse ved Induktion (Dynamo).

Kemi: I Forbindelse med Læren om Elektrolyse eller med anden passende Tilknytning gennemgaaes i korte Træk Vandet og Luften og deres Bestanddele; dernæst omtales andre af de vigtigste Grundstoffer og Forbindelser, hvori de forekomme i Naturen (Malme); Forbrænding, nogle af de vigtigste Ifter, vore sædvanlige Brænd- og Belysningsstoffer; lidt om Svovl-, Salt-, Salpeter- og Kulsyre samt nogle af deres vigtigste Salte; desuden visse Kiselforbindelser (Sand, Flint, Ler, Glas). Nogle af de nævnte Emner kunne i Stedet henlægges under Naturhistorien.

De Partier af Læren om Vædskers Tryk og Luftens Tryk, der ikke ere gennemgaaede i 1. Klasse (Bundtryk, Sidetryk, Opdrift, Mariottes Lov, Hæverter og Pumper).

Tyngdepunktet og dets Bestemmelse. Vægtstangen og Vægtstangsprincippet med Anvendelse paa Vejningsapparater, Trisser, Vinde og Tandhjul.

4. Klasse.

Elementer af Lydlæren: Lydens Hastighed; Toner og deres Frembringelser (Strenginstrumenter, Fløjter).

Elementer af Lyslæren: Skyggedannelse; Loven for Lysets Tilbagekastning ved plane og konkave Spejle; konkave Spejles Anvendelse som Projektører; Lysets Brydning i Linser (Øjet, Brillen, Mikroskoper, Galilæis Kikkert), saaledes at alle matematiske Beregninger udelades; lidt om Lysets Opløsning i Farver og om de forskellige Straalers Virkninger.

Elementer af Bevægelseslæren: Jævn og ujævn Bevægelse, herunder Loven om Faldvejen paavist ved Forsøg; Inertiens Lov og Kraftbegrebet. — Simple Eksempler paa Kræfters Sættning og Opløsning; Arbejde og dets Maaling samt Loven for Arbejdets Vedligeholdelse, eksempelvis udledt ved Hjælp af de simple Maskiner. — Gennem disse sidste Emner faas Tilknytning til Ting i det tidligere gennemgaaede, som da tages op til Behandling paa ny, f. Eks. Dampmaskine, Vægtstang, elektrisk Drivkraft o. a. Ogsaa andre Hovedpunkter af de foregaaende Klassers Pensum end just disse, f. Eks. kemiske

Spørgsmaal, kunne i denne Klasse tages op til fornyet og udførligere Behandling.

Det anbefales at lade Eleverne i det Omfang, som Tiden og Forholdene i øvrigt tillade, være medvirkende ved Udførelsen af Forsøgene.

9. Regning og Matematik.

A. Regning.

Regning er baade et i høj Grad forstandsudviklende Fag og et overordentlig vigtigt Nyttfag; ved Undervisningen bør der drages Omsorg for, at begge disse Sider af Faget hver for sig komme til deres fulde Ret. Paa den ene Side gælder det altsaa om at bibringe Eleverne en virkelig Forstaaelse af de forskellige Regler og Metoder, der bringes i Anvendelse, og at vænne dem til ved Opgavernes Løsning at klare sig de givne Forudsætninger og at ræsonnere forstandigt ud fra disse; paa den anden Side om, at Eleverne tilegne sig Reglerne og Metoderne paa en saadan Maade, at de kunne anvende dem med Letthed og Sikkerhed, ligesom ogsaa, at Eleverne opnaa en antagelig Regnefærdighed, Færdighed i Talbehandling baade med og uden skriftlige Hjælpemidler. Den sidstnævnte Form for Regning, den saakaldte Hovedregning, bør, da det jo er af Vigtighed for alle Mennesker at kunne løse lette Opgaver med simple Tal hurtigt og sikkert uden Nedskrivning, øves stadigt ved den daglige Undervisning gennem alle Klasser.

Til Faget Regning og Matematik er paa Normaltimeplanen ansat i alt 22 Timer; disse bør fordeles saaledes, at hver af de to Fagafdelinger faar omtrent Halvparten af dem, Regning maaske lidt over. I 1. Klasse bør alle Timerne udelukkende anvendes til Regning, da det er af Vigtighed straks at faa Eleverne ordentlig sammenarbejdede og at tilvejebringe en fast og sikker Underbygning for den efterfølgende Undervisning. Med 4 Timer i denne Klasse og 2 à 3 i 2. Klasse vil man da kunne naa her at faa Brøk og Decimalbrøk omhyggelig gennemgaaet og indøvet i Forbindelse med en retrospektiv Behandling af hele Tal; endvidere at faa indøvet enkelt og sammensat Reguladetri (ved „Slutning gennem fælles Enhed“) og de mest elementære

Opgaver i Procent- og Delingsregning. I 3. og 4. Klasse fortsættes med mere sammensatte Opgaver, hvortil Emnerne hentes fra saa mange Omraader af det praktiske Liv som muligt, og Lejligheden benyttes da til at gøre Eleverne bekendte med saadanne hyppigt forekommende tekniske Udtryk fra Forretningslivet, som det maa siges at have Interesse og Betydning for saa godt som alle Mennesker at kende: Aktie, Obligation, Kurs, Veksel, Diskonto, Forsikring o. desl., og give dem lidt Besked om de Omsetningsforhold, hvortil disse Begreber ere knyttede. — De benyttede Regnemetoder og Opstillingsmaader maa i det hele være saa simple og praktiske som muligt. Undertiden kan det være formaalstjenligt at anvende Ligninger, idet Opgavens Løsning derved lettes og sikres, f. Eks. ved visse Procent- og Blandingsopgaver. Ogsaa paa andre Punkter ville de i Matematikken lærte Teorier kunne komme til Anvendelse, saaledes ved Areal- og Rumfangsberegninger. Om disse er i øvrigt at bemærke, at de selvfølgelig maa indskrænkes til de allerenkleste Former: for plane Arealers Vedkommende kun saadanne, der medtages i det geometriske Pensum, for Rumfangs Vedkommende kun Prismer, Pyramider, Cylindre, Kegler samt Kugler. Om nogen matematisk Begrundelse af de Formler, der opgives Eleverne til Rumfangsberegning, kan der ikke blive Tale; derimod kan det anbefales som en Slags Dokumentation af Formlernes Rigtighed af og til at eftervise, at de fundne Resultater stemme med dem, den fysiske Maaling giver.

Som ovenfor nævnt skal Hovedregning øves gennem alle Klasser, bedst saaledes, at som Regel nogle Minutter af hver Time anvendes hertil. I øvrigt bør det aarlige Antal Timer i hver Klasse nogenlunde ligeligt fordeles imellem den mundtlige Undervisning med tilhørende Øvelser paa Klassetavlen og selvstændige skriftlige Øvelser, udførte dels paa Tavle og dels i Bog. Ved den mundtlige Undervisning i de højere Klasser skulle Eleverne i Forbindelse med Gennemgang af det nye Stof og dettes Sammenarbejden med det tidligere lærte øves i at analysere sammensatte Opgaver, træffe forstandige Dispositioner med Hensyn til Regningernes Udførelse og ved Benyttelse af afrundede Tilnærmelsestal forud skønne over Resultatets omtrentlige Værdi.

B. Matematik.

Matematikundervisningens væsentligste Formaal er at udvikle Elevernes Evne til ud fra bestemt opgivne Forudsætninger at drage sammenhængende logiske Slutninger og at give disse et kort og klart Udtryk; dernæst skal den bidrage til at fremkalde Elevernes Selvvirksomhed; endvidere skal den vænne Eleverne til Nøjagtighed og endelig skal den klargøre for dem Forskellen mellem almengyldige Sætninger og specielle Regler.

Af de to matematiske Discipliner vil det være rigtigt at optage Geometrien først og til denne at anvende i 2., 3. og 4. Klasse henholdsvis 3 à 2, 1 à 2 og 2 Timer ugentlig. I 2. Klasse vil da efter den indledende Undervisning — som ikke maa gøres for vidtløftig, og som skal tjene til gennem Betragtning af simple Runiformer (hvor man helst maa henholde sig til sædvanlige Brugsgenstande, som ere Eleverne vel kendte fra det daglige Liv) og gennem Tegning at gøre Børnene fortrolige med de Objekter, hvorved Geometrien arbejder, og at fremdrage de Grundegenskaber ved disse, som det maa anses for nødvendigt paa dette Trin udtrykkeligt at nævne — kunne gennemgaas Elementerne af Læren om rette Linier, deres indbyrdes Stilling (Vinkler, Parallelisme) og de simpleste af dem dannede Figurer, Trekanter og Firkanter, i det Omfang, Anordningen bestemmer. I 3. Klasse vil som nyt passende kunne læses Arealbestemmelse af Polygoner (særlig Trekanter og Firkanter) samt de anordnede Sætninger om Cirklen. I 4. Klasse gennemgaas Proportionalitetssætningen og dens Anvendelser og i Tilknytning hertil udvalgte Hovedpunkter af de foregaaende Klassers Pensum. — Der bør fra første Færd lægges megen Vægt paa Figurtegning, ogsaa inden den egentlige Konstruktionslære er paabegyndt, hvilket for øvrigt bør ske saa tidligt som muligt, idet Eleverne efterhaanden som de afledede Egenskaber ved den rette Linie og Cirklen („geometriske Steder“) udfindes, straks bør øves i at anvende dem til at løse lette Konstruktionsopgaver. Kun for de mest fundamentale Opgaver bør der kræves nogen egentlig Diskussion; derimod maa man som Regel forlange, at Eleven giver alle de forskellige Løsninger, som med de valgte Værdier af de givne Stykker kunne faas.

Aritmetikundervisningen bør normalt strække sig over de to sidste Skoleaar med henholdsvis 3 à 2 og 2 Timer ugentlig. Da de fleste Sætninger om Regning med numeriske (positive) Tal jo ere bekendte fra Regneundervisningen — mange af dem ogsaa fyldestgørende godtgjorte ved denne —, vil man ved den indledende Undervisning i Aritmetik i Henhold til Anordningens Bestemmelse om, at denne skal meddeles i Tilknytning til den forudgaaende Regneundervisning, kunne nøjes med at kodificere Sætningerne, fremsætte de almindelige Formler for dem og bevise de Hovedsætninger inden for hvert Afsnit, hvoraf de andre mere eller mindre umiddelbart ere afledede. Efter at „de 4 Regningsarter“ med hele og brudne positive Tal, derunder Sætninger om Potens med positiv hel Eksponent, saaledes ere gennemgaaede og Eleverne samtidig indøvede i at regne med ikke for sammensatte Bogstavudtryk, vil i 3. Klasse endvidere kunne gennemgaaes Ligninger af 1. Grad med tilhørende Øvelser i at løse Ligninger (væsentlig med Talkoefficienter) og i at sætte Opgaver i Ligning (en Del af disse Øvelser kan henlægges under Regneundervisningen), samt Grundtrækkene af Læren om negative Tal — alt saa vidt muligt saaledes, at ethvert nyt Afsnit er indledningsvis behandlet i det foregaaende, inden det skal til at gennemgaaes systematisk. I 4. Klasse fortsættes de forskellige Øvelser med lejlighedsvis Repetition af de tilsvarende Teorier, og Resten af det anordnede Pensum gennemgaaes.

Det matematiske Pensum er saa begrænset, at det med Lethed maa kunne gennemgaaes og indøves meget omhyggeligt paa Skolen, uden at det vil være nødvendigt at kræve noget videre Hjemmearbejde af Børnene. Navnlig vil det være ønskeligt, at Løsning af Opgaver uden for Skolen indskrænkes til det mindst mulige; helst bør Hjemmeopgaverne ikke være andet end rene Eksempler, ved hvis Løsning der kun tilstræbes en yderligere Færdighed i Anvendelse af noget, som allerede er lært og indøvet paa Skolen, eller ogsaa kunne de kræve Gengivelse og ordentlig Nedskrivning af Opgaver, som i Forvejen af Eleverne selv ere løste paa Klassetavlen.

10. Skrivning.

Ved Skriveundervisningen skal Børnenes Skønheds- og Ordenssans udvikles. Der bør ikke tilsigtes Kalligrafi, men en fast, let læselig, flydende Skrift (Haandskrift). Det vil derfor være heldigt, om Undervisningen i Skrivning lægges i Hænderne paa en Lærer, der tillige har et andet Fag med Eleverne, f. Eks. Dansk eller Regning. Derved kan det naas, at Øvelserne bliver Øvelser i anvendt Skrift (lette Stile, Regnestykker), saaledes at paa den ene Side Elevernes Skrift paa Grundlag af den tidligere erhvervede Færdighed faar Lov til at udvikle sig, kun bunden af Hensynet til Læselighed og Orden, og paa den anden Side Skrivningen bliver forbunden med Eftertanke hos Eleverne, hvorved den nærmer sig mere til den Anvendelse, den har i det daglige Liv, og den for den Alder formaalsløse Afskrivning efter Forskrifter bortfalder.

11. Tegning.

Tegneundervisningen bør drives med det Formaal at udvikle Elevernes Evner til at opfatte og ved Frihaands-tegning fremstille Genstandene efter deres Stilling og Forhold i Rummet.

Derfor bør Undervisningen finde Sted efter virkelige Genstande; fra Begyndelsen af efter Ting med ganske simple Forhold (af prismatisk, cylindrisk Form og lignende) og af tilstrækkelig Størrelse til, at Linierne let kunne iagttages; derfra gaar man gradvis videre til vanskeligere Opgaver: Tegning af Genstande tilhørende Naturen og det daglige Liv.

12. Gymnastik.

Undervisningen i Gymnastik skal ske paa Grundlag af den autoriserede Haandbog i Gymnastik; man skal derfor indskrænke sig til at henvise til Vejledningen i denne.

13. Kvindeligt Haandarbejde.

Det maa blive Lærerindens Opgave gennem passende Øvelser, der alle sigte mod Fagets Maal, at udvikle Børnets Øje og Haand og at vække dets Interesse for og Forstaaelse af denne Art Arbejde, der har saa stor praktisk Betydning i Livet. Tillige maa Lærerinden under sit Arbejde med Børnene stedse erindre, at intet Fag egner sig

i den Grad som netop dette til at udvikle Pigebarnets Ordenssans, økonomiske Sans, Praktiskhed og Skønhedssans.

Stoffet, hvoraf de enkelte Opgaver og Øvelser skulle vælges, er meget rigt, men her gælder det stadig at finde og vælge passende Modeller, der dels svare til Børnenes Udviklings- og Alderstrin, dels tilfredsstillende deres praktiske Sans og kunne tjene til Brug.

Hvad Stoffets Fordeling paa Klasserne angaar, kan følgende Plan anbefales:

1. Klasse: 1 Par Benklæder, 1 Strømpe. „Strømpe-reglen“.

2. Klasse: 1 Strømpe. „Strømpereglen“. 1 Øvelsesstykke med Lapning, samt Lærredsstopning af tyndslidt Sted, Rift og Hul. Paasyning af Hægter, Maller, Stropper og Bændler, forskellige Navn og 1 broderet Tunge. Tegning og Klipning efter Mønstre af en Chemise med Bærestykke. Ærmerne og Bærestykket sys.

3. Klasse: Chemisen sys færdig. De lange Stikninger sys paa Maskine. — 1 strikket Stykke med Stopning af tyndslidt Sted, almindelig Stopning af Hul samt Sammenmaskning af Ret- og Vrangmasker. — Maaltegning, Tegning og Klipning af Benklæder til 1. Klasse.

4. Klasse: Maaltegning, Tegning, Klipning og Syning af en Nattrøje eller Bluseliv uden For. Symaskine benyttes. — 1 Par Strømper eller et Par Vanter.

14. Sang.

Angaaende Undervisningen i Sang henvises til Plan for Sangundervisningen i Mellemskolen, der senere vil blive udfærdiget.

15. Sløjd eller andet Legemsarbejde.

Sløjdundervisningen bør bestaa i en gradvis Fremadskriden fra lettere til vanskeligere Arbejder, hvorved Brugen af de enkelte Redskaber efterhaanden indøves. Eleverne bør lære dels at udføre den nødvendige Tegning og Maaling paa en praktisk og forstandig Maade, saaledes at de er i Stand til at gaa planmæssig frem ved Arbejdets Udførelse, dels at benytte de almindeligste Redskaber, særlig Sav og Høvl, paa rette Maade og udføre Samlinger tilfredsstillende ved de simpleste Metoder.

En gennemført Klasseundervisning maa anses for heldig, i hvert Fald i de første Aar, indtil Eleven er naaet til at kunne danne sig et fuldstændigt Overblik over det enkelte Arbejde, inden det paabegyndes. Læreren maa, hver Gang et nyt Redskab tages i Brug, straks give Anvisning paa den rette Behandling af Redskabet, men desuden maa han bestandig have sin Opmærksomhed henvendt baade paa Elevernes Stilling under Udførelsen af Arbejdet og paa deres Behandling af Værktøjet.

Skolen bør være forsynet med en Modelsamling; dog skulle Eleverne ikke udføre Arbejdet efter Modellen, men efter deres Tegning. Modellen tjener til Sammenligning med Elevernes Arbejder, hvorved Fejlene paa en tydeligere Maade paavises, og hvorved der haves en Maalestok til Bedømmelse af Arbejderne.

16. Kvindeligt Husgerning.

I Mellemskolen kan der kun udføres lette Arbejder. Øvelserne maa bestaa i Tilberedelsen af enkle Retter og gaa frem fra de lettere til de sværere. Børnene maa oplæres til at holde Køkkenet i Orden, at anbringe hver enkelt Ting paa sin Plads, at pudse og rense de Ting, der benyttes, alt under Iagttagelsen af den største Renlighed, Orden og Sparsommelighed. Ved Siden af disse praktiske Arbejder øves Børnene i at føre Regnskab over Udgifterne til den daglige Mad samt i at beregne Prisen for hver Portion. Hver Undervisningsdag bør der gives en Lektion i Teori. Da forklares for Børnene: Fødemidlernes Næringsværdi i Forhold til deres Pris, deres Anvendelse, deres Konservering, Maaltidernes S sammensætning, almindelige Regler for Fyring, Komfurets Renholdelse, for Opvask og Orden, for Kogning og Stegning af de forskellige Næringsmidler o. s. v.

Børnene undervises klassevis i Skolekøkkenet, nødvendig flere end 15, højst 20. De inddeles i Familier paa 5 Medlemmer hver, og Skolekøkkenet maa indeholde henholdsvis 3 eller 4 Komfurer med øvrigt Tilbehør til 3, højst 4 Familier. Børnene bør saavidt muligt selv betale og ligeledes selv spise den Mad, de lave. De lære da tillige Borddækning og Servering, og de lære ikke blot, hvad man skal spise, men hvorledes man skal spise.

17. Latin.

Formaalet med Latinundervisningen i 4. Mellemskoleklasse maa være dette, at Eleverne vinde sikkert Kendskab til det latinske Sprogs Ordforraad, Ordbøjning og Sætningsbygning i et saadant Omfang, at denne Kundskab kan afgive et solidt Grundlag for den videregaaende Latinundervisning gennem Forfatterlæsning, som skal meddeles i Gymnasiet. Det gælder da først om, at de lære og virkelig tilegne sig et passende Glosseforraad. Glosseforraadet maa hentes fra forskellige Sfærer, og man maa komme bort fra at lægge den noget for stærke og ensidige Vægt paa Krigsudtryk, som man hidtil har gjort, særlig ved Valget af Læsestykkerne; men det maa altid hentes fra den centrale Del af Sprogskatten, og sjældne Ord fra afsidesliggende Dele af Sproget bør undgaaes. Dernæst maa Eleverne vinde Sikkerhed i alt det paa Begyndelsesstadiet væsentlige og nødvendige af den regelmæssige latinske Formlære. For at dette Formaal kan naas, vil det være bedst, at der enten i selve Elementarbogen optages eller ved Siden af den tilvejebringes et Formlæreskema, som kun indeholder dette strengt nødvendige Stof og derfor kan være nogenlunde kortfattet. Syntaks skal naturligvis slet ikke læses systematisk; men der vil under Læsningen baade af Eksemplerne og navnlig af Læsestykkerne være Anledning nok til at lære Eleverne praktisk at iagttage en Række af de vigtigste syntaktiske Fænomener baade fra Kasus- og Moduslæren og indprente sig dem. Som Dele af Syntaksen, som det vil være nødvendigt eller i al Fald naturligt at vente med til Gymnasiet, kunne nævnes: Al indirekte Tale og som Følge deraf ogsaa alle Bisætninger, der udtrykke „en fremmed Tanke“; hypotetiske Betingelses- og Sammenligningssætninger og potential Konjunktiv; de fleste Tilfælde af Relativsætninger i Konjunktiv; det meste af Læren om Gerundium og Gerundiv; Læren om *consecutio temporum* o. s. v.

Til Læsningen benyttes en Elementar bog med lette Eksempler til Indøvelse af Formlæren og de simpleste syntaktiske Fænomener, der her kunne tages med. Ved Siden af de latinske Stykker bør der ogsaa være dertil svarende Stykker med danske Sætninger til mundtlig Oversættelse paa Latin. Senere vil man saa kunne gaa over til

Læsningen af sammenhængende Stykker, der selvfølgelig maa være lette, skrevne i simple og let overskuelige Sætninger eller Perioder. Heraf vil man formentlig kunne faa læst mellem 20 og 30 Sider.

18. Fransk.

Hvad det ved Undervisningen i Fransk kommer an paa, er, at det Grundlag, der her kan gives Eleverne for en senere, videregaaende Undervisning, bliver sikkert. Med Elever i den Alder, hvorom der her er Tale, vil man antagelig lige straks kunne begynde at læse sammenhængende Smaastykker, naar disse lægges til Rette i en meget simpel Form; senere hen kan man saa naa til at læse lette historiske Fortællinger, Beskrivelser og Smaanoveller, der ikke indeholde forældede eller usædvanlige Udtryksmaader. Af saadan Læsning vil man formentlig i Aarets Løb kunne faa læst og repeteret 40—50 Sider. Lige fra først af maa Eleverne vænnes til en god Udtale af de enkelte Lyd og Lydgrupper, saa de blive sikre heri. Af Grammatikken maa ligeledes fra første Færd det væsentligste og nødvendigste af Formlæren indøves: Hunkøns- og Flertalsdannelsen, Talordene (med deres Brug), det nødvendigste af Pronominerne (særlig de personlige Pronominers Plads i Sætningen; slet ikke de ubestemte Pronominer); først og fremmest Verberne, men saaledes, at af de uregelmæssige Verber kun de vigtigste tages med; forældede Former bør absolut ikke læses.

Fordringerne ved Optagelsesprøven i Mellemskolens første Klasse er fastsatte ved Anordning af 19. Juni 1903:

A Fordringerne i de enkelte Fag, hvori der skal prøves, fastsættes saaledes:

1. Dansk, mundtlig. Der kræves af Eleven sikker, flydende og forstandig Oplæsning af et Stykke læst Prosa; desuden skal han (hun) prøves i Oplæsning af et Stykke ulæst fortællende Prosa, som efter Indhold og Sprogform maa antages at ligge inden for hans Alderstrins sædvanlige Fatteevne, og vise nogenlunde Sikkerhed deri. Efter Op-

læsningen maa han, vejledet ved Eksaminators Spørgsmaal, kunne genfortælle, hvad han har læst, og vise, at han forstaar det. Han maa kunne udenad nogle enkelte, væsentlig fortællende Digte og være i Stand til at gøre Rede for deres Indhold samt i det hele vise, at han har forstaaet dem. Ved Samtale paa Grundlag af det læste skal Eksaminator tillige forvisse sig om, at han har Øvelse i at finde Hovedleddene i en Sætning og i at kende de vigtigste Ordklasser og deres Bøjning.

2. Dansk, skriftlig. Han maa uden væsentlige Fejl i Retskrivningen kunne skrive et i Omfang passende Stykke, som dikteres langsomt for ham med Angivelse af Skilletegnene, og som ikke indeholder sjældne Ord eller Ordforbindelser. Fremdeles maa han være nogenlunde indøvet i at kunne gengive i Skrift et ham fortalt eller langsomt forelæst fortællende Stykke, som ikke er synderlig langt, og hvis Sætningsbygning og Indhold er let fatteligt.

3. Regning. Prøven skal være baade skriftlig og mundtlig. Eleven maa kunne den lille Tabel med Sikkerhed og have Færdighed i at løse Opgaver i de fire Regningsarter med benævnte og ubenævnte hele Tal samt kunne anvende disse Regningsarter paa simple Opgaver i Reguladetri. Han maa endvidere have Kendskab til Brøkbegrebet i Almindelighed og kunne addere og subtrahere ensbenævnte Brøker. Han maa ogsaa kende Decimalbetegnelsen og kunne foretage Addition og Subtraktion af Decimalbrøker samt multiplicere saadanne med en hel Multiplikator og dividere dem med en hel Divisor. Hovedregning maa han kunne udføre sikkert og hurtigt med mindre Tal.

4. Skrivning. Han maa kunne skrive latinsk Skrift tydeligt og nogenlunde pænt i Bog med Pen og Blæk, saavel enkelte Bogstaver og Ord som hele Sætninger, der fylde en Linie eller derover. Ligeledes skal han prøves i Afskrift af et kort Stykke efter en Bog.

5. Religion. Eleven maa have lært de vigtigste Fortællinger af hele den bibelske Historie at kende gennem mundtlig Fortælling eller efter en let og kortfattet Bibelhistorie samt kunne nogle faa letfattelige Salmer. Der maa kun prøves i det sidste Forberedelsesaars Pensum.

6. Historie. Han maa have læst eller mundtlig faaet meddelt et efter Tidsfølgen ordnet Udvalg af Fortællinger om Hovedpersoner og Hovedbegivenheder fra hele Fædrelandshistorien og frit kunne genfortælle deres væsentlige Indhold. Der maa kun prøves i det sidste Forberedelses-aars Pensum.

7. Geografi. Han skal paa Grundlag af Landkortet, med eller uden Hjælp af en lille Lærebog, have vundet et ret fyldigt Kendskab til Danmarks Geografi og ligeledes, om end i mindre Omfang til Norges og Sveriges. Fremdeles maa han have lært at orientere sig paa en Globus og et Europaskort, saa at han kender Verdensdelene og de store Verdenshave samt har en Oversigt over Europas vigtigste Lande og disses Hovedsteder.

8. Naturhistorie. Han skal gennem Iagttagelsesundervisning have vundet Kendskab til en Del, dog ikke ret mange, Hovedtyper af Dyr- og Planterverdenen, særlig til vore egne Husdyr og vore vigtigste Nytteplanter.

B. Elever indmeldes regelmæssigt til Optagelse inden Udgangen af Maj Maaned, og Optagelsesprøven finder Sted ganske kort før Sommerferiens Indtræden efter Skolestyrens nærmere Bestemmelse, som i god Tid forinden Prøvens Afholdelse skal meddeles Elevernes Forældre eller Værger. Disse ligesom ogsaa Elevernes tidligere Lærere skulle have Tilladelse til at overvære Optagelsesprøven.

Skulde der efter en Elevs Optagelsesprøve herske nogen Tvivl om, hvorvidt han kan optages eller ej, skal det, hvis det antages, at han uden nogen større Anstrengelse i Mellemtiden kan raade Bod paa sine Mangler, og hvis hans Forældre eller Værgen ønsker det, tilstedes ham at indstille sig til en ny Prøve den første Dag i det nye Skoleaar; denne Prøve skal dog ikke paa ny omfatte alle Fag, men kun gaa ud paa at faa godtgjort, om der er raadet Bod paa Manglerne eller ej, og efter dens Udfald maa Skolestyreren tage den endelige Bestemmelse om ham.

VII
Undervisningen.

**A. Oversigt over, hvad der er læst i Skoleaaret,
og hvad der opgives til Aarsprøven:**

Dansk.

I Mb. (Krag). F. Christensens Læsebog benyttet til Oplæsning og Analyse. Side 1—46 opgives til Eksamen. Ordklasserne og Sætningens vigtigste Bestanddele indøvet efter Fr. Ingerslevs Sproglære; § 1—20 læst og analyseret. Ca. 50 danske Stile (Diktat, Genfortælling og enkelte lette Fristile). En Del Digte lært udenad. 1 Time hver anden Uge benyttet til Oplæsning af enkelte større Digterværker.

I Ma. (Frk. Engell). Oplæsning og Genfortælling samt Udenadslæren af nogle Digte efter F. Christensens Læsebog. Side 1—46 opgives til Eksamen. Ordklasserne og Sætningens vigtigste Bestanddele er gennemgaaede efter Fr. Ingerslevs Sproglære; § 1—18 er læst og analyseret. 2 Skolestile om Ugen (Diktat, Genfortælling og enkelte Fristile). 1/2 Time om Ugen er benyttet til at oplæse forskellige Digterværker for Klassen.

II Ma. (Krag). Agerskov og Rørdams Læsebog benyttet til Oplæsning og Analyse. Mundtlig

Gengivelse af det læste stadig indøvet. Ordklasserne, Sætningens Bestanddele og de vigtigste Sætningsarter indøvet efter Fr. Ingerslevs Sproglære. Nogle Digte lært udenad. 1 eller 2 danske Stile om Ugen. Flere Digterværker er læst for Klassen.

II Mb. (Frk. Engell). Oplæsning og Genfortælling efter Ager skov og Rørdams Læsebog. Ordklasserne, de forskellige Sætningsdele og Sætningsarter gennemgaaede efter Ingerslevs Sproglære. Nogle Digte lærte udenad. 1 Skolestil (Diktat eller Genfortælling) om Ugen. 3 Hjemmestile (Fristile) om Maa-neden. $\frac{1}{2}$ Time om Ugen er benyttet til at læse forskellige Digterværker for Klassen.

III Ma. og b. (Buur). Læsning, mundtlig Genfortælling og Analyse efter Ager skov og Rørdams Læsebog. Grammatik mundtlig. Hjemmestil hver anden og Skolestil hver anden Uge. Nogle Fædrelandssange er lært udenad; nogle Digterværker er oplæste og gennemgaaede i Klassen.

III Kl. (Krag). Sigurd Müllers Haandbog i den danske Litteratur, læst fra Side 1 til Side 359 med enkelte Forbigaaelser; Biografier af de vigtigste Forfattere fra Reformationstiden, det lærde Tidsrum, Holbergs Tidsalder og Oplysningens Tidsalder er med forskellige Tilføjelser læste efter Sigurd Müllers mindste Litteraturhistorie; flere større Digterværker fore-læste. 29 Stile.

III Realkl. (Krag). P. B. Fengers Læsestykker benyttet til Oplæsning og Analyse. Schneekloth's Sproglære læst og repeteret. Jeppe paa Bjer-

get, Hakon Jarl hin Rige og Genboerne er læst og repeteret og opgives til Eksamen; desuden opgives Brudstykker af Ingemann (Vægterfamilien) og Hauch (En polsk Familie). 30 danske Stile.

IV Kl. (Krag). Stykker af Hovedforfatterne fra den første Halvdel af dette Aarhundrede er læste og gennemgaaede med tilknyttede biografiske Oplysninger (Sigurd Müllers Haandbog). Af større Værker er læste og gennemgaaede Væringerne, Hakon Jarl hin Rige, Optrin af Kæmpelivets Undergang, St. St. Blichers Selvbiografi, Himmelbjerget, Juleferien, Elverhøj, Recensenten og Dyret, Svend Dyrings Hus, Kong Renés Datter, En dansk Students Eventyr, Hjortens Flugt og fl. 26 Stile.

IV Realkl. (Krag). Borchsenius og Winkel Horns danske Læsebog er benyttet til Oplæsning og Analyse. Schneeklot hs Sproglære flere Gange repeteret. 30 Stile.

V Kl. (Buur). Litteraturhistorien indtil 1785 med Benyttelse af Rønnings Litteraturhistorie, A. Orløvs og Falbe Hansens Folkevisesudvalg; Folkeviserne og Holberg gennemgaaede udførligere. 16 Stile.

VI Kl. (Buur). Oplysningstidens og det 19. Aarh.s Litteratur. Litteraturhistorien til 1870 repeteret efter Rønnings Bog. 17 Stile.

Oldnordisk.

(Buur.)

V. Kl. Wimmers Læsebog, S. 1—15, 26—36, 45—60. Det vigtigste af Wimmers mindre Formlære.

VI Kl. Wimmers Læsebog, S. 9—14, 26—36, 63—73, 87—107, 114—21, 132—35 (Versene i Gunnlaugs Saga er forbigaaede). Wimmers Formlære gennemgaaet med stadig Henførelse til Dansk.

Tysk.

I Ma. (Stegmann). Kapers og Simonsens Tysk Læsebog for de første Begyndere, S. 1—57. De væsentligste Regler af Grammatik indøvede mundtlig. Genfortælling af de læste Stykker. Stilskrivning paa Skolen.

I Mb. (Buur). Som I Ma.

II Ma. (Frk. Engell). Kaper og Simonsens Tysk Læsebog for de første Begyndere, Side 57—96. Kapers Grammatik: de forskellige Deklinationer, Adjektivernes Bøjning og de svage Verber samt de vigtigste stærke Verber. Nogle Digte er lært udenad. Hver Uge en Afskrift eller Oversættelse paa Skolen. 1 Time hver Maaned er benyttet til Oplæsning for Klassen.

II Mb. (Stegmann). Samme Læsebog, S. 57—96. Smaa Stile paa Skolen. De vigtigste Regler af Formlæren er indøvede paa Skolen.

III Ma. (Stegmann). Ingerslev og Vibæk: Tysk Læsebog for Mellemskolen, S. 3—12, 53—107. Grammatik efter Kaper og mundtlig. Lidt Stilskrivning.

III Mb. (Lorentzen). Ingerslev og Vibæk: Tysk Læsebog for Mellemskolen, S. 9—14, 75—128. Grammatik som III Ma. Smaa Skolestile.

III Kl. (Frk. Engell). Ipsen og Boviens Læsebog for Mellemlklasserne, S. 35—55, 147—64, 184—211. Formlæren er repeteret. Syntaksen læst til Infinitiv. Kapers Stiløvelser for Begyndere, S. 39—44, 48—52. Gloser efter V. Schmidt-Phiseldecks Samling, S. 20—32. Til Maanedslæsning er benyttet Hauff: Mürchen, hvoraf er læst fra S. 15—67, 114—143.

III Realkl. (Lorentzen). Ipsen og Boviens tyske Læsebog for Mellemlklasserne, S. 91—132, 155—164. Formlæren er repeteret efter Kapers Grammatik; af Syntaksen er læst til Dativ. Kapers Stiløvelser for Begyndere, S. 48—54 (Pronominer), 57—60 (stærke Verber). Gloser efter V. Schmidt-Phiseldecks Samling, S. 25—35. Som Maanedslæsning Hauff: Märchen, S. 12—105.

IV Kl. (Lorentzen). Ipsen og Boviens Læsebog for Mellemlklasserne, S. 147—230. Udvalgte Digte af Kellers Mustersammlung. Resten af Ordføjningslæren er gennemgaaet og hele Grammatiken repeteret. Kapers Stiløvelser for Begyndere, stærke Verber. Glosesamlingen læst ud. Som Maanedslæsning Hauff: Lichtenstein, S. 141—317.

IV Realkl. (Lorentzen). Ipsen og Boviens Læsebog for Mellemlklasserne, S. 145—147, 155—164, 176—181, 182—211. Rep. hvad der opgives til Eksamen. Efter Kapers Stiløvelser er læst de stærke Verber. Gloser efter V. Schmidt-Phiseldecks Samling. Resten af Ordføjningslæren gennemgaaet og hele Sproglæren repeteret. Som Maanedslæsning Hauff: Märchen, S. 181—330.

V Kl. (Stegmann). Arnim: Der tolle Invalide. Auerbach: Befehlerles. Weisflog: Der Pudelmütze 26stes Geburtsfest. Tromlitz: Die Vierhundert von Pforzheim. Schiller: Wilhelm Tell. Kapers Stiløvelser for de højere Klasser, S. 5—41.

VI Kl. (Stegmann). Goethes Faust, 1. Del med nogle Forbigaaelser. Auerbach: Die feindlichen Brüder og Tolpatsch. Hauff: Gedichte, Bettlerin, Sangerin og Jud Süß. Marie von Olfers: Neue Novellen. Mohr: Tyske Noveller og Skitser I—II. Kapers Stiløvelser for de højere Klasser, S. 34—41. Grammatiken er repeteret.

Fransk.

III Kl. (Sveinbjørnsson). Henrik Madsen: Ny fransk Læsebog, S. 77—88. Bødtker og Høst: Franske Læsestykker, S. 1—43. Maanedslæsning i H. Madsens og Som. Prahl's Læsestykker. Formlæren efter O. Nielsens Grammatik.

III Realkl. (Sveinbjørnsson). Samme Pensum som III st.

IV Kl. (Sveinbjørnsson). Bødtker og Høst: Franske Læsestykker, S. 43—103. Cohen og Kapers Franske Læsestykker, S. 164—172, 176—182. Det vigtigste af Syntaksen er læst efter O. Nielsens Grammatik og Formlæren repeteret.

IV Realkl. (Sveinbjørnsson). Bødtker og Høst: Franske Læsestykker, S. 43—103, 109—125. Cohen og Kapers Franske Læsestykker, S. 164—

182. Ekstemporeret i Bødtker og Høst. Hele Formlæren repeteret efter O. Nielsens Grammatik.

V Kl. (Sveinbjørnsson). Knudsen og Wallem: Fransk Læsebog for Gymnasier, S. 1—24, 38—50, 56—90, 191—213, 230—242. Maanedslæsning i samme Bog, S. 24—37, 93—142. 1 Hjemmestil om Ugen, dels efter Arlaud, dels efter Michelsens Stiløvelser II. O. Nielsens Syntaks.

VI Kl. (Sveinbjørnsson). Knudsen og Wallem: Fransk Læsebog for Gymnasier, S. 237—277. Baruël: Lectures historiques II. Maanedslæsning: Halévy: L'abbé Constantin. François Coppée: Les vrais riches. Ekstemporeret i samme Bøger. 1 Hjemmestil om Ugen. Mundtlige Øvelser efter Michelsens Franske Stiløvelser II og Arlauds Franske Stiløvelser. O. Nielsens Syntaks.

Engelsk.

II Ma. (Lorentzen). Andersen og Panduro: Engelsk Begynderbog for Mellemskolen I. Bøgholm og Madsen: Indledningskursus. Sammes Engelsk Læsebog for Mellemskolen, 2den Udg., S. 1—24. Smaa Stile paa Skolen.

II Mb. (Sveinbjørnsson). Samme Pensum som II Ma.

III Ma. (Lorentzen). Bøgholm og Madsen: Engelsk Læsebog for Mellemskolen, 1ste Udg., S. 24—106. Smaa Skolestile.

III Mb. (Sveinbjørnsson). Samme Pensum som III Ma.

III Realkl. (Lorentzen). Otto Jespersen: Engelsk Læsebog for Mellemlasserne: Treasure Island by Stevenson, S. 1—104. Boysen: Engelske Digte, S. 1—29. Af Løkkes mindre Grammatik er læst Formlæren og Stykker af Syntaksen. Nissen: Opgaver til engelsk Version: 1 Version om Ugen, ialt 36 Versioner. Som Maanedslæsning: Lady Barker: Stories about, S. 1—95.

IV Realkl. (Sveinbjørnsson). Brekke: Ny engelsk Læsebog, S. 89—94, 96—106, 108—117, 119—172, 180—188, 196—198, 205—227. Af Digtene: S. 238—250. Boysens eng. Digte, S. 45—60. Løkkes Grammatik. Efter Hansens og Magnussens Opgaver 1 ugentlig Version. Som Maanedslæsning: Lady Barker: Stories about, S. 100—288. Ekstemporallæsning efter Brekkes Bog og Golden Deeds.

V Kl. (Lorentzen). Hansen og Magnussen: Engelsk Læsebog for ældre Begyndere, Forskolen samt S. 1—57. Magnussens Grammatik.

VI Kl. (Lorentzen). Hansen og Magnussen: Engelsk Læsebog for ældre Begyndere, 1ste Del, S. 57—66 samt 2den Del. Som Maanedslæsning: Hansen og Magnussens Læsestykker. Ekstemporallæsning efter Golden Deeds. Magnussens Grammatik.

Latin.

III Kl. (Buur). Læst Cæsars Gallerkrig, I Bog. Ciceros Tale for Sex. Roscius 1—11. Af Ovids Metamorph. Blochs Udv.: Pyramus og Thisbe, Verdensaldrene, Deukalion 1—30. Stiløvelser, navnlig mundtlige, efter Iversen.

IV Kl. (Meldal). Læst Cæsars Gallerkrig, II B. Ciceros II, III og IV catil. Tale. Af Ovids Metamorph. i Blochs Udv.: Europa, Cadmus, Verdensaldrene, Deucalion.

V Kl. (Meldal). Livius II B. Ciceros Taler: Pro lege Manilia, pro Ligario, pro Dejotaro og I Bog af de officiis. Virgils Æneide I og II Sang. Ekstemporallæsning efter Henriksens Versionssamling, 2—3 Versioner om Maanedene.

VI Kl. (Stegmann). Sallust: Catilina, Kap. 5 og 16—41. Cicero: pro lege Manilia. Seneca: Epist. ad Lucilium I, udg. af Gertz, S. 1—50 og 64—86. Horats's Breve I samt ars poetica og et Udvalg (908 Vers) af Oderne. Stykker af Catul, Tibul, Ovid, Juvenal og Martial efter Madvigs carmina selecta (i alt 1015 Vers). Kursorisk 7 particulae af Henrichsens Versionssamling. 1 Version hver anden Uge. Antikviteter efter Rafn, Litteraturhistorie efter Thomsen.

Græsk.

III Kl. (Meldal). Hudes Græsk Elementar-bog I, og af II S. 1—6. Det tilsvarende i Grammatikken (Berg og Hude).

IV Kl. (Meldal). Hudes Græsk Elementar-bog, II (Udg. 1903) S. 6—41 og 54—59. Odysseen, 6. B. og 7. Bog, V. 1—181. Berg og Hudes Formlære. Sechers Græsk Mytologi.

V Kl. (Brøndsted). Homers Iliade 18, 1—482, 608—17; 19, 356—424; 20, 21 — Xenofons

Memorab. I, c. 5; II, c. 1, § 1—12; IV (undtagen c. 2, § 26—29; c. 4, § 20—23; c. 5 § 9; c. 6, § 1—12). Lukians Hanen. Deraf opgives: det læste af Homer, Hanen.

VI (Brøndsted). Herodot VII, 124—144, 172—239. Xenofons Memorab. I, undt. c. 3; II, 1ste Cap. § 21 og ud. Plato: Apologien. Lukian: Gude-samtaler (Gertz) 1, 3, 4, 5, 7, 9. Iliaden 22; 23, 1—261; 24, 1—722. I Petersens Anthologi det til Artium opgivne (se vedk. Sted).

Oldtidskundskab og Litteraturlæsning.

III m. (Brøndsted). Græsk Mythologi. Kunst-historic i Billedfremvisning. Flaxmann: Museumsbesøg. Af Iliaden: Stykker af 6te, 22de Bog.

IV m. (Brøndsted). Udvalgte Stykker af He-rodot I, VII og VIII (om Kroisos, om Kampene ved Thermopylæ og ved Salamis). Af Iliaden: Stykker af 6te, hele 18de, 19de, 21de. Lidt Begreb om Vers-bygning. Flaxmanns Tegninger til Homer. Lu-kians Hanen.

V og VI i en ugentlig Fællestime: Æschylos' Trilogi. Agamemnon, gennemgaaet og forklaret; Disc. fører Notebøger dertil; der eksamineres i de givne Noter. Shakespeares Hamlet, behandlet paa samme Maade. Dante's Divina Commedia, Indholds-gennemgang og lejlighedsvis Oplæsning, Flaxmanns Tegninger dertil. Museumsbesøg.

V. Kunsthistorie og Billedfremvisning dertil. My-thologi. Flaxmanns Tegninger til Iliaden og Odys-seen.

Religion.

I Ma og b. (Krag). Bibelhistorie: Det gamle Testamente efter Assens mindre Bibelhistorie indtil niende Afsnit. Lærebogen: De 10 Bud og Læren om Synden; de fleste Skriftsteder er forbigaaede. Nogle Salmer.

II Ma og b. (Krag). Assens mindre Lærebog i den bibelske Historie: Det nye Testamente til Jesu Opstandelse; enkelte Steder af Jesu Bjergprædiken er forbigaaede. Balslevs Lærebog: Andet Hovedstykke, Troen, med Forbigaaelse af en Del Skriftsteder. Nogle Salmer.

III Kl. (Krag). Opstandelsen, Himmelfarten, Apostlenes Gerninger og Afsnittet om det nye Testaments hellige Skrifter læst og repeteret efter Assens Bibelhistorie; Pauli Rejser er gennemgaaede med særligt Hensyn til Acta 13.—28. Kap. Fadervor, Daaben og Nadveren læst og repeteret efter Balslevs Lærebog. Nogle Salmer.

III Realkl. (Krag). Som III Klasse.

IV R., IV, V og VI Kl
(Pastor Hansen).

IV og IV Realkl. Pauli Liv til Apostelmødet, belyst gennem Meddelelserne i Acta og Brevene, med tilknyttede historiske og ethisk-dogmatiske Oplysninger.

V Kl. Den danske Kirkes Historie fra Reformationen til vore Dage.

VI Kl. Tro og Vantro i deres indbyrdes Kampe fra Oldtiden indtil det 19de Aarhundrede.

Historie.

I Ma og b. (Frk. Engell). Schmidts Lærebog for Mellemskolen: Oldtiden og Middelalderen til Norden.

II Ma og b. (Brøndsted). Schmidts Lærebog for Mellemskolen fra S. 108—206 (ud).

III Ma. (Engell) og III Mb. (Frk. Engell). Schmidts Lærebog for Mellemskolen. Verdenshistorie fra Reformationen til Revolutionen. Nordens Historie fra 1523—1784.

III Kl. (Meldal). Blochs Lærebog for Realskoler II, fra 1660 til 1815.

III Realkl. (Brøndsted). Blochs Lærebog for Realskoler, 1ste Del fra Valdemar Atterdags Død, 2den Del ud. Opgives: Verdenshistorie fra Luther til den store Revolution, Nordens Historie i samme Tidrum; Blochs 2den Del forfra til S. 127 (Udg. 1901).

IV Kl. (Meldal). Blochs Lærebog i den nyere Historie, 1815—1871. Thrige: Mindre Lærebog i den gamle Historie, Roms Historie.

IV Realkl. (Brøndsted). De i minist. Cirkulære angivne Afsnit i Verdenshistorien og i Nordens Historie læst og repeteret efter Blochs Lærebog for Realskoler. Munchs mindre Lærebog i „Samfundskundskab“: Det til Eksamen opgivne.

V Kl. (Engell). Thriges Lærebog i Oldtidens Historie: Grækenland. Thriges Lærebog i Nordens Historie, Begyndelsen af Munchs Samfundslære.

VI Kl. (Engell). Oldtidens og Nordens Historie efter Thriges Lærebøger. Middelalderen og den nyere Tid efter Blochs mindre Bog (med Benyttelse af sammes „Tillæg“). Nyeste Tid efter Blochs større Bog. Munchs Større Lærebog i Samfundslære; Afsnittene om Statsstyrelsen, den kommunale Styrelse og Samfundets økonomiske Liv.

Geografi.

I Ma. (Meldal). Europa efter C. C. Christensens Geografi for Mellemkolen, undtagen Danmark, Norge og Sverrig.

I Mb. (Buur). Rusland, Tyskland, Holland, Belgien, England, Frankrig, Svejts, Østerrig-Ungarn, Rumænien efter C. C. Christensens Geografi for Mellemkolen.

II Ma og b. (Meldal). Øst-, Mellem- og Sydeuropa efter C. C. Christensens mindre Lærebog.

III Ma og b. (Møller). Sydeuropa, Asien og Afrika efter C. C. Christensens mindre Lærebog.

III Kl. og III Realkl. (Stegmann). Sydeuropa, Asien og Afrika efter samme Lærebog.

IV Kl. (Stegmann). Sydamerika og Australien efter samme Lærebog. Det hele Pensum repeteret.

IV Realkl. (Møller). Efter samme Lærebog den almindelige Geografi. Det hele Pensum repeteret.

Naturhistorie.

(Møller).

I Ma og b. Zoologi: Pattedyr og nogle Fugle efter Balslevs Dyrenes Naturhistorie. Botanik: Bestemmeøvelser efter Trydes Skoleflora. En Del Plantetyper gennemgaaet efter Vilh. Rasmussens Botanik for Mellemskolen.

II Ma og b. Zoologi: Fugle, Krybdyr, Padder og Fiske efter Balslev. Botanik: Vilh. Rasmussens Botanik for Mellemskolen: Indledningen, Foraarets Planter, Bøgeskoven og enkelte andre Typer. Bestemmeøvelser efter Tryde.

III Ma og b. Zoologi: Pattedyr, Krybdyr og Padder efter Boas. Botanik: Den første Halvdel af Vilh. Rasmussens Bog. Bestemmeøvelser efter Tryde. I alle Mellemskoleklasser anlægges Eleverne Herbarium.

III Kl. og III Realkl. Zoologi: Pattedyrene. Skolens Fuglesamling gennemgaaet. Botanik: Systematikken efter Warming.

IV Kl. og IV Realkl. Repetition af hele Zoologien og Botanikken efter Boas og Warming.

V Kl. m.-n. Danmarks Geologi gennemgaaet.

Naturlære.

I Ma. (Møller) og I Mb. (Christensen). Ellinger: Fysik for Mellemskolen til Varmen.

II Ma. (Ramm) og II Mb. (Møller). Ellinger: Fysik for Mellemskolen fra Pumpen til Elektricitet.

III Ma og b. (Ramm). Ellinger: Fysik fra Straalevarmen til II Del om Vejningsredskaber. Ikke rep. Magnetisme og Elektricitet.

III Kl. og III Realkl. (Mylord). Ligevægt, Varme og Magnetisme efter K. Schmidts mindre Lærebog i Naturlære.

IV Kl. og IV Realkl. (Mylord). Læren om Bevægelse og Elektricitet, Lyd og Lys efter K. Schmidts mindre Lærebog i Fysik. Repeteret hele det Pensum, der skal opgives til Eksamen.

V Kl. (Mylord). 1) Den matematisk-naturvidenskabelige Afdeling: Barmwaters Lærebog i mekanisk Fysik, Varme og Elektricitet, § 1 til § 113, samt K. Schmidts Lærebog i Lyslære. 2) Den sproglig-historiske Afdeling: Schmidts mindre Lærebog til Magnetisme; Jørgensens Astronomi til Parallaxe.

VI Kl. (Mylord). 1) Den matematisk-naturvidenskabelige Afdeling: K. Schmidts Astronomi. Læst Barmwaters Lærebog i mekanisk Fysik, Varme og Elektricitet ud. Læst Adam Paulsens Meteorologi med mange Forbigaaelser. Repeteret hele det læste Pensum. 2) Den sproglig-historiske Afdeling: Fra Elektriciteten til Lyden efter Schmidts mindre Lærebog. Jørgensens Astronomi fra Parallaxe; repeteret hele det læste Pensum.

Matematik.

I Ma og b. (Engell). Regning: Brøk, Regulatedetri med Brøk.

II Ma. (Engell). Decimalbrøk, Reguladetri, Procentregning, Regning med positive og negative Tal. Julius Petersen Geometri Kap. I.

II Mb. (Ramm). Julius Petersens Geometri Kap. I. Decimalbrøk, Reguladetri og Procentregning. Regning med positive og negative Tal.

III Ma. (Engell). Division, Potens, Proportioner, Ligninger (Jul. Petersens Aritmetik). Jul. Petersens Geometri: Konstruktioner, Regning efter Knud Christensens Regnebog.

III Mb. (Christensen). Aritmetik: Foldberg til Proportioner samt Potens. Geometri: Julius Petersen fra Paralleler til regulære Polygoner. Til geometrisk Tegning er anvendt ca. 20 Timer. Regning: Reguladetri, Delingsregning, Procentregning og Handelsregning. Hjemmeopgaver 20 Gange.

III Kl. (Ramm). Julius Petersens Aritmetik og Algebra: Rod, Ligninger af 1. Grad med flere Ubekendte, Ligninger af 2. Grad, Polynomiers Division. Julius Petersens Geometri §§ 80—90, 99—110 og 113—123. Hjemmeopgaver 12 Gange.

III Realkl. (Ramm). Julius Petersens Algebra: Rod, Ligninger af 1. og 2. Grad med én og flere Ubekendte, Polynomiers Division, Kvadratrod af Tal. Julius Petersens Geometri §§ 83—90, 99—109, 113—123. Hjemmeopgaver 12 G.

IV Kl. (Ramm). Julius Petersens Geometri. Julius Petersens Aritmetik og Algebra, I fra § 54, II til § 70. Hjemmeopgaver 50 G.

IV Realkl. (Mylord). Julius Petersens Geometri. Julius Petersens Algebra II til § 69. Ligninger, Polynomiers Division og Proportioner og Decimalbrøk efter Julius Petersens Algebra I. Hjemmeopgaver 45 Gange. Regning 2 Timer om Ugen efter Knud Christensens Regnebog.

V Kl. (Christensen). Julius Petersens Aritmetik og Algebra I—II og III til Determinanter. Julius Petersens Trigonometri. Julius Petersens Metoder og Theorier til Inverse Figurer. Juels Stereometri til Regulære Hjørner. S. A. Christensens Projektionstegning til Planer. Hjemmeopgaver 52 Gange.

VI Kl. (Christensen). Julius Petersens Aritmetik III fra Determinanter. Julius Petersens Anal. Geometri fra Parabelen. Juels Stereometri fra Kongruens og Symmetri. Julius Petersens Metoder og Theorier til Drejningstheorien. S. A. Christensens Projektionstegning fra Planer. Repetition af hele det matematiske Pensum. Hjemmeopgaver 56 Gange.

Skrivning.

(Cand. Krarup.)

Der er undervist i I M., II M., III M. og III R.

Tiden benyttes afvekslende til Skønskrivning, Afskrift efter en trykt Bog og til Diktat samt Øvelser i Skriftlæsning (Glumsøes Skriftlæsningsbog). Ogsaa gothisk Skrift er bleven indøvet (ved Hjælp af Frk. Stremmes Skrivebøger).

De Disciple i I M., II M. og III M., der ikke har deltaget i Sangøvelserne om Lørdagen fra 1 til 2, har i denne Time haft Skrivning.

Tegning.

(Cand. Krarup.)

Ved Undervisningen i Frihaandstegning, som omfatter I M., II M., III M. og III Realkl., har i I M. og II M. været anvendt Andersens & Dahlerups „Vægttavler til Brug ved samlet Undervisning“. III M. og III R. er bleven vejledet i Konturtegning efter fritstaaende Klodser og Bruggenstande.

Sang.

I dette Fag følges den i sin Tid fra Ministeriet foreskrevne Plan for Sangundervisning.

Til Sang har der i det hele været anvendt 10 Timer om Ugen, nemlig 1 til Sammensang til Indøvelse af nogle tre- og firstemmige Sange for blandet Kor, 1 for VI og V, 1 for IV Kl. og IV Realkl., 1 for III Kl. og III Realkl., 1 for II Ma., 1 for II Mb., 1 for I Ma., 1 for I Mb., 1 for hele I M.

Sangprøve, som Disciplenes Forældre og Værger var indbudte til at overvære, afholdtes d. 9. Maj Kl. 1.

Gymnastik.

I dette Skoleaar har der været anvendt 25 Timer om Ugen til denne Undervisning. Disciplene har været fordelt paa 6 Hold og har hver haft 4 Timer. 1. Hold var delt i 1 Time. 1. Hold (VI og V Kl.) har indøvet Hugning og Gymnastik, i Sommerhalvaaret en Gang om Ugen Salon- og Riffelskydning; 2. Hold (IV Kl. og IV Realkl.) Gymnastik; 3. Hold (III Kl. og III Realkl.), 4. Hold (III Ma. og Mb.), 5. Hold (II Ma. og Mb.) og 6. Hold (I Ma. og Mb.) Gymnastik. I Efteraars- og Foraarsmaanederne er der tillige øvet Fodbold og Cricket.

Undervisningen i Gymnastik er ledet efter „Haandbog i Gymnastik“.

Under Katedralskolens Ombygning har Ministeriet givet Tilladelse til at leje Skolebestyrerinde Frk. Elise Schmidts Gymnastiksal til Brug ved Gymnastikundervisning for de kvindelige Elever udenfor Skoletiden. De er delte i et ældre og et yngre Hold, som hvert har 4 Timer om Ugen.

„Haandbog i Gymnastik“ benyttes ved Undervisningen.

I Sommermaanederne anvendes ca. $\frac{2}{3}$ af Timerne til Langboldspil.

Skydeøvelserne begyndte den 6. Maj og ophørte den 7. Oktober. Svømningen begyndte den 13. Juni og ophørte den 14. September.

Meddelelse om Skarpskydningen i Skydeaaet 1905.

Afstand	Skytter	Skud	Træffere	Points	% Træffere	Gennemsnitsprocent
100 Meter	15	450	425	1210	94	2,7
150 —	15	300	284	793	95	2,6
200 —	15	450	411	1106	91	2,5
250 —	15	300	287	833	96	2,8
		1500	1407	3942	94	2,6

Sigte og Aftræk samt Skydning med Salonriffel er indøvet forud.

Det fri Anslag er fortrinsvis indøvet.

Skydningen foretoges med Bagladeriffel af Model 1867 mod ubevægeligt Maal og 10 Skud for hver Deltager mod forsvindende Maal.

Den 7de Oktober afholdtes Præmieskydning, hvori samtlige Disciple deltog. Afstand 200 Meter, frit Anslag.

Præmietagere:

M. Blach	5	Skud,	17	Points,	1.	Præmie.
C. Boye	5	—	16	—	2.	—
K. Brøndsted	5	—	15	—	3.	—

Disciplene har været delt i 3 Hold til Fodbold og Kricket udenfor Skoletiden, hvert Hold har spillet 2 Gange om Ugen. Som Regel har der mødt 20—30 Elever. Enkelte Gange har der været spillet Fodbold sammen med Marselisborg Køstskole.

Haandgerning.

(Frk. Engell).

I Ma og b. Barnekjole er syet som Grundstykke. Paa denne er indøvet Stikning, Sømning, Kastning, Indersømme, Rynkning og Hulsømme samt Trenser og Paasyning af Knapper og Bændler. Et Par Strømper paa 84 Masker er strikkede og Strømpereglen gennemgaaet.

II Ma. og b. Et Prøvestykke er syet, paa hvilket er indøvet den paasyede Lap, Hulsømme, Paasyning af Knapper og Bændler, Knaphuller og Kantning. En Bærekrave til et Stykke Linned er paategnet og broderet med Tunger. Et Par Sokker er strikket.

III Ma og b. Linnedet fra II M. Kl. er syet færdigt paa Maskine, efter at der først var syet et Prøvestykke, hvorpaa de forskellige Slags Maskinsyninger

var gennemgaaede. Et Prøvestykke med den indkastede Lap, den usynlige og den trekantede, er syet af tærnet Tøj. Et Par Sokker er strikkede.

B. Til de offentlige gyldige Prøver opgives:

Til Afgangseksamen opgive de studerende Disciple:

Dansk: Den danske Litteraturs Historie efter Rønnings Bøg, dog med Forbigaaelse af en Del af den videnskabelige Litteratur i 19. Aarhundrede. Udførligere behandlet er Holberg. Som læst opgives: Holberg: Erasmus Montanus og Jeppe paa Bjerget; Ewald: Fiskerne; Baggesen: Kallundborgs Krønike; Øhlenschläger: St. Hans Aftenspil; Heiberg: En Sjæl efter Døden; Hertz: Svend Dyrings Hus; P. Møller: Kunstneren blandt Oprørerne; Hauch: Søstrene paa Kinnekullen; Paludan-Müller: Kalanus; Winther: Murad; Goldschmidt: Tømmerpladsen; Hostrup: Genboerne; Blicher: Hosekrammeren.

Oldnordisk: Wimmers Læsebog S. 1—36, 45—60, 60—107 (med Undtagelse af Versene i Gunløgs Saga), 114—121, 132—136, ialt ca. 101 Sider. Hovedpunkterne i Grammatiken med Henblik paa Udviklingen i Dansk. Heraf opgiver Skolens Dimittender til Prøven ifølge kgl. Anordning af 16. Juni 1882 § 10, Wimmers Læsebog S. 45—53, 55—60, 74—107 (dog ikke Versene i Gunløgs Saga), 114—121, 132—136, ialt ca. 51 Sider.

Fransk: Statarisk: Knudsen og Wallem: Fransk Læsebog for Gymnasier; hele Bogen er læst

(277 S.), en Del som Maanedslæsning. Bar uël: Lectures historiques II. Maanedslæsning: Foruden nævnte Bøger: Fr. Coppé: Les vrais riches og Halévy: L'abbé Constantin. Ekstemporallæsning: Thiers: Napoléon en St. Hélène.

Tysk (2 Eksaminander): Goethes Faust I; Schillers Die Jungfrau von Orleans; Arnims Der tolle Invalide, Aauerbachs Befehlerles; Hauffs Noveller; Tromlitz' Die Vierhundert von Pforzheim; Weisflogs Der Pudelmütze 26ster Geburtstag, Sacher Masochs Die Stumme.

Engelsk (13 Eksaminander): Hansen og Magnussen: Engelsk Læsebog for ældre Begyndere, I. og 2. Del.

Til Eksamen opgives: I Del, 1—66, II Del, 1—94, ialt 160 Sider = 160 N. S. Som Maanedslæsning: Hansen og Magnussen: Engelske Læsestykker, Ekstemporallæsning: Golden deeds I.

Historie: Blochs Lærebog for Realskoler, I og II: Tiden fra 476 til 1789. Blochs Lærebog i den nyeste Tids Historie: Tiden fra 1789. Thriiges Lærebog i Oldtidens og Nordens Historie.

Munchs større Lærebog i Samfundslære. Til Eksamen opgives: Oldtidens Historie: Rom 264—30 f. Chr Absolutismens Tidsalder 1660—1789. Den nyeste Tids Historie (fra 1789). Nordens Historie 1660—1864. Munch: Forfatningsforhold, Administration, økonomiske Forhold.

Latin: Livius II (62 N. S.). Sallust: Catilina (36 N. S.). Cicero: pro lege Manilia (24 Kap.), de

catilinariske Taler (49 Kap.), de officiis II (25 Kap.). Seneca: Epist. ad Lucilium I, udg. af Gertz, S. 1—50 og 64—86 (22 Kap.). Virgils Æneide II og I.V Horats's Breve I og Ars poetica og af Oderne I, 1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 16, 19, 20, 22, 24, 26, 27, 30, 32, 33, 37, 38, II, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 12, 14, 15, 16, 18, 20. III, 9, 13, 17, 30. IV, 3 (c: 1482 Vers af Brevene og 908 af Oderne). Af Carmina selecta 1015 Vers, nemlig Catul 3, 5, 14, 62, 83 (151 Vers), Tibul I, 1, 3, 10 (240 Vers), Properts I, 2. II, 19, 26. III, 3 (136 Vers), Ovid: ep. Heroid 1; amor. I, 1, 6. II, 16 (272 Vers), Juvenal IV, 34—154 (121 Vers), Martial: hele Udvalget i 3 Udg. (95 Vers).

Heraf opgive Skolens Dimittender til den mundtlige Prøve ifølge kgl. Anordning af 16. Juni 1882 § 14:

Poesi: Livius II, 1—15 (15 Sider) og Salust: Catilina Kap. 5 og 14—61 (30 Sider). Cicero: pro lege Manilia (24 Kap.), in Catilinam I og IV (23 Kap) samt det læste Udvalg af Seneca (22 Kap.). Virgils Æneide II. Horats's Breve I (1006 Vers) og af Oderne I, 1, 4, 6, 7, 9, 14, 20, 24, 27, 32, 33, 37, 38. II, 3, 8, 10, 14, 16, 20. III, 9, 13, 30 (504 Vers). Alt, hvad der er læst af carmina selecta.

Til kursorisk Læsning er Henrichsens Versionsammlung benyttet, svarende omtrent til 135 Sider af Madvigs Udg. af Livius.

Græsk. 1) Iliaden 18, 1—482, 609—17; 19, 364 ud; 20; 21; 22; 23, 1—261; 24, 1—722 (3164 Hexameter). Petersens Anthologi: Tyrtaios 1, 2, 3, 4, Mimnermos 2, 3, Solon 3, Anakreontheia 1—10, Aristophanes: Skyerne, 4de Epeisodion til V. 422

(411 Vers). Deraf opgives til Eksamen: Iliaden 21, 22, 23, 1—261, 24, 1—301, det læste af Anthologien (= 2038 Homeriske Vers).

2) Herodot I, 26—56, 69—71, 75—81, 84—91, 108—30, 154—60, 177—96, 201—14. VII, 180—239 (101 Kap.).

3) Xenophons Memorabilia: I (undt. Kap. 3); II, 1. Kap. fra § 21 ud, Platos Apologi.

4) Lukian: Kharon, Gudesamtaler (Gertz) 1, 3, 4, 5, 7, 9. Speciale: Noget rigeligere Kunsthistorie.

Naturlære, spr.-hist. Retning: Det anordnede Pensum efter K. Schmidts mindre Lærebog og Jørgensens Astronomi.

Aritmetik: Det anordnede Pensum efter Julius Petersens Lærebøger.

Geometri: Det anordnede Pensum efter Julius Petersens Trigonometri og Analytisk Geometri, C. Juels Stereometri.

Naturlære, mat.-naturvidensk. Retning: Barmwaters Lærebog. Schmidts Lyslære og Astronomi. A. Paulsens Lærebog i Meteorologi med mange Forbigaaelser.

*

Til fjerde Klasses Hovedeksamen opgives:

Tysk: Ipsen og Bovien: Læsebog for Mellemklasser. Keller: Mustersammlung deutscher Gedichte.

Fransk: Cohen og Kaper: Franske Læsestykker, S. 164—172, 176—182; Bøtker og Høst: S. 43—103, ialt 107 Normalsider.

Latin: Caesars Gallerkrig I og II Bog. Ciceros Taler mod Catilina I—IV. Ovids: Metamorfoser i Blochs Udvalg: Pyramus og Thisbe, Europa, Cadmus, Deucalion, Pentheus og Verdensaldrene, ialt 829 Vers.

Heraf opgives til Eksamen ifølge kgl. Anordning af 16. Juni 1882 § 4:

Caesars Gallerkrig I, Kap. 1—45, og II, 51 S. Ciceros Taler mod Catilina II, III, IV, 1—6, lig 30 Kap. Af Ovid: Europa, Cadmus, Deucalion, Verdensaldrene, ialt 492 Vers.

Græsk: Hudes Elementarbog II (Udg. 1903), S. 6—41, 54—59, Homers Odyssee VI og VII, 1—181.

Historie: Den nyeste Historie (fra 1815) efter Bloch og Roms Historie efter Thriges Lærebog.

Geografi: C. C. Christensens Geografi.

Aritmetik: Julius Petersen: Aritmetik I fra § 54—122 med Forbigaaelse af § 99—103 og Bestemmelsen af største f. M. for Polynomier ved Divisionsmetoden samt § 118. Julius Petersens Aritmetik II til § 70 (Brudne Terminer).

Geometri: Julius Petersens Geometri.

Naturlære: Det anordnede Pensum efter K. Schmidts mindre Lærebog.

Naturhistorie: Boas: Dyreregnets Naturhistorie. Warming: Plantelivet.

*

Til almindelig Forberedelseeksamen opgives:

Modersmaalet: Holberg: Jeppe paa Bjerget og Den politiske Kandestøber. Oehlenschläger: Hakon Jarl hin Rige og Ørvarodd paa Sikilei. Wessel: Hundemordet. Ewald: Ved Dødens Komme. Baggesen: Passet. Grundtvig: Willemoes. Ingemann: Indbruddet paa Postgaarden. Blicher: Himmelbjerget (Udtog). Hauch: Haldor mellem Fjeldene. P. Møller: Glæde over Danmark. Hertz: Kedelflikkeren. Winther: De to Peblinge. H. C. Andersen: Snemanden og Den lille Pige med Svovlstikkerne. Hostrup: Genboerne. Kaalund: Et Fugleskjul. Richardt: Et romersk Æsel. Drachmann: Den sidste Parade.

Engelsk: Statarisk: K. Brekke: Ny engelsk Læsebog, S. 1—172, 180—88, 196—98, 205—227 (255 N. S.). Poesi: Brekke: 238—256 (20 Normalsider). Boysens Digte, S. 1—10, 45—60 (30 Normalsider).

Heraf opgives til Eksamen:

Prosa: Brekke: 89—94, 96—106, 108—17, 119—72, 180—88, 196—98, 205—227 = 135 Normalsider.

Poesi: Brekke: 238—250 (15 N. S.). Boysen: 45—60 (15 N. S.).

Kursorisk: Lady Barker: Stories about.

Tysk (7 Eksaminander), statarisk: Prosa: Ipsen og Boviens Læsebog for Mellemlklasser, S. 1—

2, 3—9, 10—18, 22—25, 28—30, 35—50, 55—73, 80—140, 184—201, 207—211, ialt 134 Sider, lig 210 N. S. Poesi: Ipsen og Boviens Læsebog S. 2—3, 9—10, 18—21, 25—28, 30—35, 50—54, 74—79, 140—147, 155—164, 182—184, 201—207, ialt 46 Sider, lig 65 N. S.

Heraf opgives til mundtlig Prøve:

Prosa: S. 80—140, 184—201, 207—211, lig 81 Sider eller 125 N. S.

Poesi: S. 140—147, 155—164, 182—184, 201—207, lig 24 Sider eller 30 N. S.

Kursorisk: Hauff: Märchen.

Fransk (4 Eksaminander), statarisk: Cohen og Kaper: Franske Læsestykker, S. 27—88, 91—133, 164—172, 176—182, lig 150 Normalsider; Bødtker og Høst: Fransk Læsebog: 43—103, 109—125, lig 111 Normalsider.

Heraf opgives til Eksamen:

Cohen og Kaper: Franske Læsestykker: 164—182. Bødtker og Høst: 43—103, 109—25, ialt 136 Normalsider.

Kursorisk: Bødtker og Høst, ca. 50 S.

Historie: Blochs Læreb. f. Realsk. I og II.

Til Eksamen opgives: Nordens Historie: Oldtid og Middelalder og Tiden fra 1770—1864, Verdenshistorie: Rom fra 753—476, England fra Oldtiden til 1783, Nyeste Tid fra 1789—1871, Samfundslære (Munch) 1—25, 61—67, 67—90.

Geografi: C. C. Christensen: Lærebog i Geografi.

Aritmetik: Det lovbefalede Pensum efter Julius Petersen.

Geometri: Det lovbefalede Pensum efter Julius Petersen.

Naturhistorie: Boas: Dyrerigets Naturhistorie. Warming: Plantelivet.

Naturlære: Det anordnede Pensum efter K. Schmidts mindre Lærebog.

VIII

Biblioteket.

Boggaver er modtagne fra Kultusministeriet, Videnskaberne Selskab, Polyteknisk Lærestanstalt, Meteorologisk Institut og Det danske Hedeselskab; fremdeles danske, norske og svenske Skoleprogrammer; endelig Skolebøger fra forskellige Forlag. De med * betegnede Bøger er skænkede af senere afdøde Biskop, Dr. phil. J. Clausen.

Efterfølgende Fortegnelse udviser Tilvæksten fra 1. Maj 1905 til 30. April 1906. Hvor Trykkestedet ikke er anført, er det København. Krnia, Sth., Lpz. og Stg. betyder henholdsvis Kristiania, Stockholm, Leipzig og Stuttgart.

Skrifter af blandet Indhold.

Arlaud, O.: Bevingede Ord. 2. Udg. 1906.

*Dansk Folkeblad. Udg. af Selsk. f. Trykkefrihedens rette Brug. X—XII. 1846—48.

Danske Studier, udg. af Mar. Kristensen og Axel Olrik. Aarg. 1905 og 1. H. af Aarg. 1906.

Dansk Tidsskrift, Maj 1905—April 1906.

Det ny Aarhundrede, 2. Aarg. 15. H. — 3. Aarg. 7. H. 1905—6.

Deutsche Rundschau, Maj 1905—April 1906.

*Nordisk Literatur-Tidende. 1846.

Nordisk tidskrift för vetenskap, konst och industri, 1905, 3. h. — 1906, 2. h. Sth.

Nordisk universitets-tidskrift, V, 2. Göteborg 1905.

Revue des deux Mondes, Maj 1905—April 1906.

Sønderjydske Aarbøger 1905. Aabenraa.

*Tilskueren. 1.—3. Aarg. 1849—52.

Tilskueren, Maj 1905—April 1906.

Literaturhistorie. Lærde Selskaber.

Bjørnbo, A. A.: Katalog ov. Erhverv. af nyere udenlandsk Ltrtr. ved Statens oftl. Biblioteker 1904. 1905.

Sand, Fr.: Katalog ov. 10 Aars Tilvækst til Randers Statsskoles Bibliotek. Randers 1904.

Bing, J.: Norsk literaturhistorie. Krnia 1904.

Brandes, G.: Fem danske Digtere. 1902.

Christensen, Arthur: Hofdigting og Digterhoffer hos Perserne. 1905 (St. fra Sprog- og Oltidsforsk. 66).

Clausen, Jul.: Illustreret Verdens-Litteraturhistorie, I—III. 1898—1901.

Koch, Max: Geschichte der deutschen Literatur. 3. Aufl. Lpz. 1897.

Laborde-Milan: Fontenelle. Paris 1905.

Nielsen, Harald: Moderne Litteratur. 1904.

Oversigt over det kgl. danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger 1904. Kbh. 1904—1905.

26. årsberetning fra samfund til udgivelse af gammel nordisk litteratur. 1905.

Jørgensen, C.: Udsigt ov. det philolog.-histor. Samfunds Virksomhed 1899—1904. 1904.

Nationalliteratur.

Danmarks gamle Folkeviser, udg. af A. Olrik. 3. Bd. 1. H. 1906.

Recke, E. v. d.: Nogle Folkevise-Redactioner. 1906.

Det kgl. Teaters Repertoire, 100 Numre. 1828—96.

Aakjær, J.: Vredens Børn. 1904.

Andersen, H. C.: Improvisatoren. 1900.

Andersen, H. C., og C. Ewald: Udv. Eventyr. 1905.

Baggesen, J.: Eventyr og Fortællinger. Ved A. Arlaud. Kbh. 1889.

Bergstrøm, Hj.: Lynggaard & Co. 1905.

Ewald, C.: Makra. 1905.

Goldschmidt, M.: Udv. Arbejder. 1906.

Hertz, H.: Tre Lystspil. 1902.

—: Lystspil. Ny Samling. 1904.

—: Sparekassen. Ved F. Christensen. 1905.

- In g e m a n n, B. S.: Landsbybørnene. 1900.
 —: Romantiske Fortællinger. 1901.
 —: To Fortællinger. 1903.
 Thomas Kingos Aandelige Sjunge-Chor, Første og Anden Part. Udg. af M. Hammerich og G. Rode. 1856.
 Møller, O. M.: Guld og Ære. 1900.
 Oehlenschläger, A.: Aladdin. 1898.
 —: Udvalgte Digtninger. 1905.
 Paludan-Müller, F.: Fire Digte samt Dandserinden. 1900.
 Rahbek, Pram og Tode: Fortællinger fra Oplysningstiden. Indledede af O. Thyregod. 1902.
 Rist, P. F.: En Rekrut fra fire og treds. 1899.
 —: Fortællinger. 1905.
 Schmidt, Rud.: „Der Himmel hängt voller Geigen“. 1882.
 —: Forestillet og Oplevet. 1883.
 —: Skæbner og Skikkelser. 1884.
 —: Jochen Hinrichs. 1885.
 —: Nye Haandtegninger. 1891.
 Stuckenberg, V.: Fagre Ord. 2. Opl. 1895.
 Topsøe, V. C. S.: Saml. Fortællinger, I—III. 1891.
 Winther, Chr.: Udvalgte fortællende Digte. 1905.
 Gutalag och Gutasaga jämte ordbok utg. af H. Pipping. 1. H. 1906.
 Rímnasafn, Saml. af de ældste isl. Rimer, udg. v. F. Jónsson, 1. H. 1905.
 Thidriks saga af Bern, udg. af H. Bertelsen. 1. H. 1905.
 Wimmer, L. F. A.: De danske Runemindesmærker. III. Runestenene i Skåne og på Bornholm. 1904—5.
 De mest kendte svenske Sange udg. af Axel Sørensen. 1906.
 Almqvist, C. J. L.: Törnrosens Bok. I urval utg. af R. G. Berg. I—VI. Sth. 1902—3.
 Jiriczek, O. L.: Die deutsche Heldensage. 3. Aufl. Lpz. 1906.
 Kudrun u. Dietrich-Epen in Auswahl v. O. L. Jiriczek. 4. Aufl. Lpz. 1905.
 Der Nibelunge Nôt in Auswahl u. mittelhochdeutsche Grammatik v. W. Golther. 5. Aufl. Lpz. 1905.

Hartmann von Aue, Wolfram v. Eschenbach
u. Gottfried v. Strassburg. Auswahl von K. Mar-
rold. 2. Aufl. Lpz. 1902.

Sachs, H. Von J. Sahr. 2. Aufl. Lpz. 1905.

Walther v. d. Vogelweide. Von O. Güntter. 4.
Aufl. Lpz. 1904.

*Bürger, G. A.: Gedichte. I—II. Carlsruhe 1823.

*Gellert, C. F.: Sämmtliche Schriften. I—X. Ber-
lin u. Lpz. 1856.

*Kleist, C. E. v.: Sämtl. Werke. I—II. Berlin 1766.

Scheffel, J. V. v.: Der Trompeter von Säckingen.
271. Aufl. Stg. 1904.

—: Ekkehard. 210. Aufl. Stg. 1905.

Hansen, A. d.: Udvalg af engelske Digtere. 1905.

*Bulwer, E. L.: Paul Clifford. Aus dem Englischen
von G. Pfizer. I—VII. Stg. 1836—39.

*—: Rienzi, der letzte Tribun. Aus dem Englischen
von G. Pfizer. I—VII. Stg. 1836.

*Lord Byron's sämmtl. Werke. Hrsg. v. Dr. Adrian.
I—XII. Frkf. a. Main. 1830—31.

Milton, J.: Det tabte Paradis. Paa Dansk ved U.
Birkedal. 1905.

Nyrop, Kr.: Poésie française 1850—1900. 1905.

*Chateaubriand, F. A.: Génie du Christianisme.
I—V. Lyon 1809.

*Staël-Holstein, Mme. de: Corinne ou l'Italie.
7. éd. I—III. Paris 1818.

*—: De l'Allemagne. I—IV. Paris 1819.

Græske og latinske Forfattere. Samling af
Oversættelser, udg. af M. C. Gertz, III, 5—13. 1905—6.

Herodots Historie, ovs. af K. Hude. III, 1—2. 1905.

*Lukianos: Udvalgte Skrifter. Udg. af M. C. Gertz.
1883.

*Platonis philosophi quæ exstant cum Marsilii Ficini
interpretatione. I—XI. Biponti 1781—87. — Dialogorum
Platonis argumenta exposita et illustr. a Diet. Tiede-
mann ibd. 1786. Indb. i 6 Bind.

Platons Menon ovs. af G. Rangel-Nielsen. 1906 (St.
fra Sprog- og Oldtidsforskning 67).

*Xenophons Sokratiske Mærkværdigheder ved J.
Bloch. 2. Opl. 1802.

Sprogvidenskab.

Meringer, R.: Indogermanische Sprachwissenschaft. 3. Aufl. Lpz. 1903.

Nordisk Tidsskrift for Filologi, 3. Rk. 13. Bd. 4. H. og 14. Bd. 1.—3. H. 1905—6.

Die neueren Sprachen XIII, 2—XIV, 1. Marburg 1905—6.

Grundriss d. German. Philologie, hrsg. v. H. Paul, II. Bd. 1.—2. Abtlg. Strassburg 1893.

Loewe, R.: Germanische Sprachwissenschaft. Lpz. 1905.

Dahl, B. T., og H. Hammer: Dansk Ordbog for Folket, 11.—14. H. 1905—6.

Dansk Ordbog udg. under Videnskabernes Selskabs Bestyrelse. 8. Tome. V—Z. 1905.

Falk, H. J., og Alf Torp: Etymologisk ordbog over det norske og det danske sprog, 1.—11. h. Krnia 1905—6. Saaby's Retskrivningsordbog. 4. Udg. 1904.

Kalkar, O.: Ordbog til det ældre danske sprog, 40.—41. H. 1905—6.

Kristiansen, V.: Ordbog over Gadesproget og saakaldt dagl. Tale. 2. Udg. 1.—3. H. 1906.

Feilberg, H. F.: Ordbog over jyske almuesmål, 26.—27. H. 1905—6.

Kort over de danske folkemål m. forklaringer ved V. Bennike og M. Kristensen, 5. H. 1906.

Bertelsen, H.: Dansk sproghistorisk Læsebog I, 1—2: Oldtid og Middelalder. 1905.

Dahl, F. P. J.: Dansk Retskrivningslære (1823) og Om Toneholdet i d. danske Sprog (1836). 1891.

Dam, A.: Systematisk Diktatsamling for Viderekomne. 1900.

Dansk Sproglære med svensk Tillæg. 1905.

Falk, H. J., og Alf Torp: Dansk-Norskens Syntax. Krnia 1900.

Gundel, S. v.: Oversigt ov. dansk Sproglære. Aarhus 1905.

Kristensen, Mar.: Nydansk. 1906.

Mikkelsen, Kr.: Dansk Sproglære t. Br. v. Undervisn. i Mlskolen og Realklassen. 1906.

Torp, Alf, og H. j. Falk: Dansk-Norskens Lydhistorie. Krnia 1898.

Nygaard, M.: Norrön syntax. Krnia 1906.

Ordbok öfver Svenska Språket, utg. af Svenska Akademien, 29.—31. H. Sth. 1905—6.

Grimm, J. u. W.: Deutsches Wörterbuch, X, 2, 1—3. XII, 7. XIII, 5. Lpz. 1905—6.

Sanders, D.: Wörterbuch d. Hauptschwierigkeiten in d. deutsch. Sprache. 28. Aufl. Berl. 1900.

Wenig, C.: Handwörterbuch der deutschen Sprache. 3. Aufl., hrsg. von A. Arnold. Köln 1854.

Ipsen, P. L.: Tysk Grammatik f. Mlsk. 1905.

Reincke, H.: Tyske Taleøvelser f. Mlskolen. 1905.

Straub, L. W.: Aufsatzentwürfe. 4. Aufl. Lpz. 1905.

Wilmanns, W.: Deutsche Grammatik. (Gotisch, Alt-, Mittel- u. Neuhochdeutsch. 2. Abtlg.: Wortbildung. 2. Hälfte. Strassburg 1896.

Skeat, Walter W.: A Concise Etymological Dictionary of the English Language. Oxford 1901.

Ottosen, Ingemann: En Samling af engelske Ord til Udenadslæren. 1906.

Thaning, Kirstine: Besejrede oldengelske Ord. 1904.

Hallbeck, E. S.: The language of the Middle English Bestiary. Christianstad 1905.

*Schindler, Rob.: Ekko af Engelsk Talesprog. I—II. Lpz. 1890—91.

Andersen, V. E. J., og Inga Panduro: Engelsk i fjerde Mellemskoleklasse. Aalborg 1906.

Jespersen, O.: Engelske Læsestykker m. Øvelser. 1906.

Dickens, Ch.: A Tale of two Cities. Ed. by J. W. Stoughton. Bielef u. Lpz. 1905.

Jerome K. Jerome: Three Men in a Boat. Ed. by K. Horst a. G. F. Whitaker. Bielef. u. Lpz. 1905.

Kipling, R.: Stories from the Jungle Book. Hrsg. v. E. Döhler. Bielef. u. Lpz. 1903.

Reed, T. B.: The fifth Form at St. Dominic's. Hrsg. v. E. Stumpff. Bielef. u. Lpz. 1905.

Madsen, Henrik: Fransk Læsebog for Mellemskolen og Realklassen. 1906.

*Scheller, I. J. G.: Ausführliches lateinisch-deutsches Lexicon. 2. Aufl. I—III. Lpz. 1788.

*Schneider, J. G.: Griechisch-Deutsches Wörterbuch. 3. Aufl. I—II. Lpz. 1819. Supplementbd. 1821.

Petersen, Holger: Les pronoms démonstratifs de l'ancien arménien. 1905.

Brusewitz, V.: Etude historique sur la syntaxe des pronoms personnels dans la langue des Félibes. Sth. 1905.

Klassisk Oldtidsvidenskab.

Pauly's Real-Encyclopädie der classischen Altertumswissenschaft. Neue Bearb. 72.—75. Lief. Stg. 1905.

Biering, H.: Græsk-romersk Mytologi for Mellem-skolen. 2. Udg. 1906.

Poulsen, F.: Den græske Kunst fra Perserkrigene til Romertiden. 1905.

Historie.

Folkenes Historie, 83.—97. H. 1905—6.

Gjerløff, N. S.: Historisk Læreb. for Mellemskolen. II: Tiden fra 1660 til 1905. 1905.

Jacobsen, J. P.: Historisk Billedatlas. II. 1905.

Møller, E., og C. J. Busk: Læreb. i Historie t. Br. v. den højere Undervisn. II. Nordenshistorien. 1905.

Schmidt, L.: Lærebog i Historie for Mellemskolen. II, 1—2. 1905.

Clausen, C. C.: Vore Fædres og vor egen Tid. 1900—01.

Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie. 2. Rk. 20. Bd. 1905—6.

Dansk Magazin. 5. Rk. 6. Bd. 1. H. 1905.

Historisk Tidsskrift, udg. af d. danske hist. Forening, 7. Rk. 6. Bd. 1.—4. H. 1905—6.

Historisk Tidsskrift, udg. af d. norske hist. Forening, 2.—4. H. 1905 og 1. H. 1906. Krnia.

Historisk tidsskrift, utg. af svenska hist. för-eningen, XXV, 2—4 og XXVI, 1. Sth. 1905—6.

Samlinger til jydsk Historie og Topografi, 3. Rk. 4. Bd. 3.—4. H. 1905—6.

Danmarks Riges Historie af J. Steenstrup, K. Erslev o. fl., 166.—177. H. 1905—6.

Dansk biografisk Lexikon, 147.—151. H. 1905—6. (Slutning).

Danske malede Portræter. Udg. af E. F. S. Lund. III, 3—6. 1906.

Ottosen, J.: Vor Historie. I—III. 1901—4.

Hoffmeyer, J.: Blade af Aarhus Bys Historie. 1. Halvbind. 1904.

*Rørdam, H. F.: Kjøbenhavns Universitets Historie fra 1537—1621. I—II (1537—88). 1869—72.

Skade, Kaptajn: 1807! — 1907? 1902.

Schwanenflügel, H.: Hans Christian Andersen. 1905.

En Slægts Historie gennem et Aarhundrede. Johann v. Ewald — Carl v. Ewald — H. F. Ewald. I—II. 1905.

Rønning, F.: Den Grundtvigske slægt. 1904.

Nielsen, Zak.: Minder. 1905.

Familien Visby ved Provst Villh. Visby og dennes Søn Fr. V. Trykt s. Mskr. Aarhus 1905.

Nielsen, Y.: Norge i 1814. Chrnia 1905.

Menzel, W.: Geschichte d. neuesten Jesuitenumtriebe in Deutschland. Stg. 1873.

Ranke, Leop. v.: Aus dem Briefwechsel Friedrich Wilhelm IV. mit Bunsen. Lpz. 1873.

Brömel, A.: Joh. Georg Hamann. Berlin 1870. — M. Baumgarten: Claus Harms. Braunschweig 1855. — C. Schwarz: Schleiermacher. Gotha 1861. Indb. i eet Bd.

Hofacker, L.: Wilhelm Hofacker. Ein Predigerleben aus der 1. Hälfte dieses Jahrhd. Stg. 1872.

Perthes, C. T.: Friedrich Perthes' Leben. I—II. 4. Aufl. Gotha 1857. III. 2. Aufl. Gotha 1856.

Karl v. Raumer's Leben von ihm selbst erzählt. 2. Abdruck. Stg. 1866.

Flavius Josephus: Jødernes Kamp mod Romerne. Ovs. af Alex. Rasmussen. 1905.

Arabiske Krøniker fra Korstogstiden, ovs. af J. Østrup, 2.—3. H. 1905. (Slutning).

Steensby, H. P.: Om Eskimokulturens Oprindelse. 1905.

Estlander, C. G.: De bildanda konsternas historia från slutet af 18 årh. t. våra dager. Sth. 1867.

Kraus, F. X.: Die christliche Kunst in ihren frühesten Anfängen. Lpz. 1872.

Lukenbach, H.: Kunst u. Geschichte. I. Abbildgn. z. alten Gesch. 5. Aufl. München u. Berlin 1904.

Madsen, Karl: Billedkunsten. s. a.

—: Wilhelm Marstrand. 1905.

Müller, Sig.: Nordens Billedkunst. s. a.

Reumont, A.: Andrea del Sarto. Lpz. 1835.

Winter, F.: Kunstgeschichte in Bildern. I. Das Altertum. Lpz. u. Berlin 1900.

Panum, Hortense, og W. Behrend: Illustreret Musikhistorie, 35.—36. Lev. 1906. (Slutning).

Geografi og Statistik.

Geografisk Selskabs Tidsskrift, XVIII, 3.—5. H. 1905—6.

Zeitschrift für Schul-Geographie, XXVI, 8 — XXVII, 6. Wien 1905—6.

Christensen, C. C.: Geografi f. Mlskolen. II. 1905.

Christensen, H., og H. Clemmensen: Hjemstavnslære t. Br. v. den første mdtl. Geografiundervisn. 1905.

Dahlberg, P.: Geografi for Mellemskolen. 1906.

Dreyer, W.: Jorden i Tekst og Billeder, H. 1—56. 1905—6.

Madsen, H., og Bøving-Petersen: Geografi for Mellemskolen. I—II. 3. Udg. 1905.

Thye, R.: Geografi f. Folkeskolen. Med Atlas af P. Dahlberg. 1905.

Aarhus. Med Bill. af J. Ølsgaard, Teksten af Fr. Beckett m. fl. 20.—25. H. Aarhus 1905. (Slutning).

Danmarks Natur, Folk og Land i Skildringer af danske Videnskabsmænd. 1899 flg. („Frem“).

Hedin, Sv.: Gennem Asiens Æventyrlande. 1904.

Lumholtz, C.: Blandt Mexicos indianere. I—II. Krnia 1903.

Nordentoft, Johs.: Blandt Danske i Amerika. 1906.

- Olufsen, O.: Gennem Pamir. 1905.
 Rasmussen, Knud: Nye Mennesker. 1905.
 Rumohr, C. F. v.: Drey Reisen nach Italien. Lpz.
 1832.
 Statistiske Meddelelser, 4. Rk. 16. Bd. 6.—8.
 H., 17. Bd. 1.—8. H., 18. Bd. 1.—2. H., 19. Bd. 1. H. 1904—5.
 Statistisk Tabelværk, 5. Rk., Litra A Nr. 4,
 Litra D Nr. 14 og 15, Litra E Nr. 2. 1904—5.
 Statistisk Aarbog. 9de Aargang. 1904.
 Kgl. dansk Hof- og Statskalender for Aaret 1906.
 Aarhus Vejviser 1906. Med Kort over Byen. Udg.
 af L. Bech. Aarhus 1905.

Rets- og Statsvidenskab.

- Jørgensen, Troels G.: Erstatning for Ejendoms-
 afstaaelse. 1905.
 Lassen, Jul.: Vilje og Erklæring ved Afgivelse af
 formueretlige Tilsagn. 1905.
 Lovtidende, Maj 1905—April 1906.
 Ministerialtidende, Maj 1905—April 1906.
 Statstidende, Maj 1905—April 1906.
 Nationaløkonomisk Tidsskrift 1905, 2. H.
 — 1906, 1. H.
 Finanslov for 1906—1907. §§ 21 og 27, IV.
 Kirke- og Undervisningsministeriet.
 Regnskabsefterretninger for Statens højere Al-
 menskoler og Sorø Akademi for 1904—05. 1905.
 George, H.: Fremskridt og Fattigdom. 1905.
 Key, Ellen: Några tankar om Skandinavismens Fram-
 tid. Sth. 1906.
 Lund, Tr.: De tre nordiske Brødrefolk. 1906.

Teologi.

- Kirke-Lexikon for Norden, udg. af Fr. Nielsen,
 41.—44. H. Aarhus 1905—6.
 The Holy Bible. London s. a. 16°.
 Psalmerne ovs. af C. Hermansen. 1862.
 Propheten Esaias ovs. af C. Hermansen. 1865.

Jesaja Cap. 1—12. Ovs. af F. Buhl. Indl. og forkl. af J. K. Ryge Jensen. 1899.

Johannes' Evangelium, fortolket af L. W. Schat Petersen. 1892.

Melanchthonis, Philippi, Commentarii in epist. Pauli ad Romanos (1540). Recogn. Th. Nickel. Lipsiae 1861.

Meyer, H. A. W.: Kritisch exegetisches Handb. üb. d. Brief an die Galater. 3. Aufl. Göttingen 1857.

—: Krit. exeg. Hdb. üb. d. Brief an die Epheser. 3. Aufl. Göttingen 1859.

Levinson, C.: Real-Concordants el. Bibel-Ordbog. 1854.

Buhl, F.: Det israelitiske Folks Historie. 1893.

—: De messianske Forjættelser i d. gl. Test. 1894.

—: Til Vejledning i de gammeltestamentlige Undersøgelser. 1895.

*Helweg, L.: Den Danske Kirkes Historie efter Reformationen. I—II. 1851—55.

Kirkehistoriske Samlinger, 5. Rk. 3. Bd. 1.—2. H. 1905—6.

Martensen, H.: Jacob Böhme. 1881.

—: Katholicisme og Protestantisme. 1874.

Briefwechsel zwischen H. L. Martensen und J. A. Dorner 1839—1881. I—II. Berlin 1888.

Melanchthon, Ph.: Werke. Hrsg. von F. A. Koethe. I—VI. Lpz. 1829.

Monrad, D. G.: Den første Kamp om den apostolske Trobekjendelses Oprindelse. 1875.

Scharling, C. H.: Menneskehed og Christendom i deres historiske Udvikling. I—II. 1872—74.

Vahlen, J.: Lorenzo Valla. Ein Vortrag. (Udklip).

Fichte, J. G.: Die Anweisung zum seeligen Leben oder auch die Religionslehre. Berlin 1806.

Libri ecclesiae Danicae symbolici. Ed. J. C. Lindberg. Hauniae 1830.

Lund, Christiane: Lærebog i d. kristne Religion. 1905.

Melanchthon Redivivus od. d. ideale Geist d. Christenthums. Ein dogm. Leitfaden. Lpz. 1837.

Monod, A.: Lucile el. „Tag og læs!“ 3. Opl. 1862.

Paludan-Müller, J.: Om Guds Ord. 1869.

Spener, Ph. J.: Das Geistliche Priestertlum. Hrsg. von C. F. W. Wilke. Berlin 1830.

Ahlfeld, F.: Hvorl. en Christen kan forblive ung i Alderdommen. Ovs. af H. Schou. 1869.

Drummond, H.: Det største i Verden. 5. Opl. 1891.

—: Pax vobiscum. 2. Opl. 1891.

—: Nyt Liv. 1891.

Thomas a Kempis: Betragtninger over Kristi Lidelser. Krnia 1893.

Koch, E.: Lys i Mørke. 4. Opl. Odense 1899.

Madsen, M. J.: I Guds Nærhed. Odense 1903.

Martensen, H.: Taler ved Præstevielser, holdte i Aarene 1860 til 1868. 1868.

—: Prædikener, holdte i Aarene 1875—80. 1880.

Monod, Th.: Se hen til Jesus. 1893.

—: Den Kristne og hans Kors. 1895.

Monrad, D. G.: Tro, Daab, Gjærning, Tilgivelse. 1879.

Møller, O.: Jomfru Maria, syv Taler fra Bebudelsesdagen. 1879.

Skovgaard-Petersen, C.: Troens Betydning for den, der vil frem i Verden. Varde 1899.

Stein, H.: Hvad vil den indre Mission? 1876.

Wikner, Pontus: Uppsatser i religiøse ämnen. Sth. 1871.

—: Tanker og spørgsmaal for menneskens søns aasyn. Ved S. Thormodsæter. Krnia 1889.

Udkast til en Alterbog og et Kirke-Ritual for Danmark. 1839 og 1840.

Ny Udgave af Danmarks og Norges Kirke-ritual. Ved A. Krogh. 1855.

Udtog af det forordnede Kirke-Ritual i Danmark. 1899.

Forordnet Alter-Bog for Danmark. 1857 og (i 4°) 1901.

Udtog af forordnet Alter-Bog for Danmark. 1891 og 1899.

Anden Række Prædiketekster til Kirkeaarets Søn- og Helligdage. 1885.

Engelstoft, C. T.: Liturgiens el. Alterbogens og Kirkerituals Historie i Danmark. 1840.

Paulli, J. H.: Dr. Niels Hemmingsens Pastoraltheologie. Et Bidr. t. d. prakt. Theologies Historie. 1851.

Spener, Ph. J.: Pia Desideria. Auf's Neue hrsg. Lpz. 1841.

Clausen, Johs.: Om Brugen af Guds Ord ved Gudstjenesten. 1878.

Filosofi.

Fichte, J. H.: Die Idee der Persönlichkeit und der individuellen Fortdauer. Elberfeld 1834.

Kofoed-Hansen: Et Folk — Folket. 1869.

Lessing, G. E.: Die Erziehung des Menschengeschlechts. Berlin 1780.

Monrad, M. J.: Tankeretninger i den nyere Tid. Chrmia 1874.

Sibbern, F. C.: Om Elskov el. Kjærlighed imell. Mand og Qvinde. 3. Udg. 1858. — Zeuthen: Om Ydmyghed. 1852. Indb. i eet Bd.

Henrik Steffens' Indledn. t. philosoph. Forelæsninger i Kbh. 1803. Udg. v. B. T. Dahl. 1905.

Thomsen, Anton: Hegel. Udviklingen af hans Filosofi til 1806. 1905.

Undervisningsvæsen.

Vor Ungdom, Maj 1905—April 1906.

Den danske Realskole VII,8—VIII,7. 1905—6.

Bog og Naal. Maj 1905—April 1906. Aarhus.

Aar bog for Kjøbenhavns Universitet, den polytekniske Lærestanstalt og Kommunitetet for 1903—1904, udg. af H. Matzen. 1905.

Forelæsninger og Øvelser ved Kjøbenhavns Universitet og Den polytekn. Lærestanstalt i Foraars- og Efteraars-Halvaaret 1905. 1904—5.

Fortegnelse over de 405 studerende, der i 1905 have tilendebragt Afgangseksamen ved de lærde Skoler eller Tillægseksamen ved Universitetet. 1905.

Meddelelser ang. de højere Almenskoler i Danmark for Skoleaaret 1903—1904. Udg. af A. F. Asmussen. 1905.

Forslag t. Undervisningsplaner for Gymnasiet, udarb. af de dertil nedsatte Udvalg. 1905.

Den højere Almenskoles Lærerforening.
Beretning om Mødet i Oktober 1905. 1906.

„Askov Lærlinge“. Aarskrift for 1905. Kolding
1906.

Universitets- og skole-annaler. Krnia 1904.
Fortegnelse over Bøger, der egner sig for Børnebog-
samlinger. 1905.

Lange, Fr.: Skolen og Livet. 1856.

Steenberg, A. S.: Skolen og Bøgerne. 1905.

Thiergen, O.: Methodik des neusprachlichen Unter-
richts. Lpz. 1903.

Matematik.

Nyt Tidsskrift for Mathematik, A og B, 15.
Aarg. Nr. 2 — 17. Aarg. Nr. 1. 1904—6.

Andersen, P., m. fl.: Praktisk Hovedregningsbog.
1. H. 1905.

Christensen, S. A., og K. Schmidt: Læreb. i
Aritmetik og Algebra for Mellemskolen. Odense 1905.

Cronfelt, S.: Aritmetiske Ekstemporalopgaver. 3.
Udg. Odense 1905.

—: Opgaver i Hovedregning for Mellemskolen. 1.—2. H.
1905.

Petersen, Laur.: Fircifret Logaritmetabel. 1905.

Pio, J. V.: Aritmetik f. Mlskolen. 1906.

—: 400 aritm. Opgaver t. Br. i Mlskolen. 1906.

Wilster, H.: Regnebog f. Mlskoler og højere Pige-
skoler. 4. H. 1905.

Buchwald, E., og A. S. Steenberg: Plangeometr.
Tegne- og Konstruktionsbog. 1.—2. H. 1905.

Juel, C.: Analyt. Plangeometri. 1905.

Lauritzen, C. J. C.: Geometri f. Mlskolen. 1905.

Petersen, Jul.: Lærebog i Plangeometri for Mellem-
skolen. 1905.

Naturvidenskab.

Bettex, F.: Naturstudium og Kristendom. Ovs. v.
M. Wolff. 1905.

Naturen, maanedsskrift for populær naturvidenskab,
1905 nr. 4 — 1906 nr. 4. Bergen.

- Heegaard, P.: Populær Astronomi. s. a.
 Nautisk-meteorologisk Aarbog 1904 og 1905.
 1905—6.
 Fysisk Tidsskrift, 3. Aarg. 6. H., 4. Aarg. 1.—5. H.
 1905—6.
 Barmwater, F.: Lærebog i Varme. 1906.
 Ellinger, H. O. G.: Læreb. i Fysik f. Mlskolen.
 2. Udg. 1905.
 Sneum, A.: Fysiske Opgaver og Tabeller f. Mlskolen
 og Realklasserne. 1905.
 Jørgensen, Gunner: Ueber die Bestimmung der
 Phosphorsäure als Magnesiumammoniumphosphat und als
 Ammoniumphosphomolybdat. 1905.
 Petersen, Jul.: Kemi f. Mlskolen. 1905.
 Rasmussen, H., og Kr. Simonsen: Uorganisk
 Kemi for Mellemskolen. Kbh. o. Krnia 1905.
 Sundorph, Th.: Kemi f. Mlskolen. 1905.
 Botanisk Tidsskrift. XXVI. Bd. 3. H. og
 XXVII. Bd. 1. H. 1905—6.
 Balslev, V., og Kr. Simonsen: Botanik for Mel-
 lemskolen, I. 1905.
 Billeder af Nordens Flora med Tekst af A.
 Mentz og C. H. Ostenfeldt, 17.—20. Lev. 1905—6.
 Warming, E.: Den danske Planteverdens Historie
 efter Istiden. 1904.
 Boas, J. E. V.: Dyrerigets Naturhistorie f. Mlskolen.
 Med et Omrids af Sundhedslæren. 1906.
 Bøving-Petersen, J. O., og Alb. Stockmarr:
 Zoologi for Mlskolen og beslægt. Skoler. I. 1906.
 Dreyer, G., and A. J. Jex-Blake: On the agglu-
 tination of bacteria. 1905.
 Videnskabelige Undersøgelser paa Fiskeriernes
 Omraade, udg. af dansk Fiskeriforening. I. Redig. af Will.
 Lundbeck. 1897.
 Gormsen, C. C.: Naturhistorie for Folkeskolen. I.
 2. Opl. 1906.
 Levison, F., og V. Jensen: Menneskets Legeme. s. a.
 Nordmann, V.: Danmarks Pattedyr i Fortiden. 1905.
 Rasmussen, Vilh.: Zoologi for Mellemskolen og
 højere Pigeskoler. II. 1905.

Lægevidenskab.

Bramsen, A.: Kunsten at spise. 1906.

Geill, C.: Om Sindssygdom. 1899.

Hindhede, M.: En Reform af vor Ernæring. 1906.

Lange, Fr.: Slægter. Iagttagelser fra en Sindssygeanstalt. 1904.

Müller, J. P.: Mit System. 4. Opl. 1904.

Neermann, N.: Om Nerverlæsioner ved Frakturer af Extremiteternes Knogler og deres operative Behandling. Randers 1904.

Nordentoft, S.: Vore Sygdomme. s. a.

Petersen, H. j., og T. Sillesen: Vort Legeme og dets Pleje. 1906.

Uddrag af Medicinal-Beretningen f. Aaret 1904 fra Gl. Aarhus—Randers Amters Stiftsfysikat. Aarhus 1905.

Tekniske og økonomiske Videnskaber.

la Cour, P., og H. Holst: Menneskeandens Sejr. 1904.

Hedelskabets Tidsskrift, 1905 Nr. 9—23 og 1906 Nr. 1—7. Aarhus 1905—6.

Steenberg, N., og P. Harder: Nogle danske Sandarters tekniske Anvendelighed. 1905.

Matthiesen, O.: Praktisk Tegnekursus. s. a.

Nielsen, C. V.: Berømte Kunstnere og deres Anvendelse af Perspektiven. 1901.

IX

Den fysiske Samling

er ikke forøget iaar.

I det forløbne Aar er der til Skolen anskaffet et Lysbilledapparat med Tilbehør. Som første Billedserie er købt en Række Billeder fra de danske Øer.

X

Den naturhistoriske Samling

har modtaget følgende Gaver: Ribben af Hval fra Ellen Sejersen, Dvergfalk fra Kaj Jørgensen, Gulspurv fra Asger Friis og Viggo Byberg, Bogfinke fra Aksel Sørensen, Blaa-mejse fra Jørgen Bech, Snog fra Poul Makwarth, Ørred fra Erik Hoffmeyer, Røkke- og Hajæg fra Gert Jørgensen, Aborre fra Sophus Skeel, Yngel af Rødspætte, Torsk og Tobis fra Dr. phil. A. C. Johansen, S/S. »Thor«, en Samling Konkylier fra Kammerjunkerinde Baggesen, en laaden Hvarre, en Aktinie og en Malle, Sandsten m. Forsteninger fra Aage Fock, Kalksten m. Borehuller fra L. C. Lottrup, en Samling Hajtænder, Knogler m. m. fra Ejnar Jensen, Kløver med Rhizomorpher fra Ernst Sand. For disse Gaver bringer Skolen herved sin Tak. — Ved Køb er erhvervet: en spættet Sæl, en Hermelin i Overgangsdragt og en Sanglærke.

XI

Skolens Afgang- og Aarsprøver 1906.

(De foran satte Bogstaver betegner Værelserne, hvori Prøverne afholdes: a. Solemnitetssalen, b.—f. Klasseværelser i Stueetagen, n. Naturhistorieklassen.)

De skriftlige Prøver ved Afgangseksamen, alm. Forberedelseseksamen og 4. Klasses Hovedeksamen afholdes efter Ministeriets Bestemmelse den 11.—15. Juni skriftlig Eksamen for Skolens øvrige Disciple afholdes den 25., 26. og 27. Juni.

De mundtlige Prøver afholdes fra den 18. Juni til den 6. Juli i følgende Orden:

Mandag den 18. Juni.

- a. Kl. 8 VI Historie. Eg. Me. Rektor **Bloch.**
- b. — 8 og 12 IV Fransk. Sv. Lz. Frk. Eg.

Tirsdag den 19. Juni.

- a. Kl. 8 VI Dansk. Bu. Kr. Sv. Adjunkt **Bjerre.**
- b. — 4 V Historie. Eg. Br.

Onsdag den 20. Juni.

- a. Kl. 8-4 VI Fransk. Sv. Frk. Eg. Adjunkt **Wahl.**
- b. — 8 IV R. Dansk. Kr. Bu. Adjunkt **Bjerre.**
- c. — 4 V M. Naturlære. My. Ra.

Torsdag den 21. Juni.

- a. Kl. 8 IV R. Fransk. Sv. Frk. Eg. Adjunkt **Wahl**.
 b. — 8 V m. Aritmetik. C. My.
 c. — 8 V spr. Latin. Me. Bu.

Fredag den 22. Juni.

- b. Kl. 8 V m. Geometri. C. My.
 b. — 4 III Geometri. Ra. Eg.
 n. — 6 IV R. Naturhistorie. Mø. Mü.
 Overlærer **Steenberg**.

Lørdag den 23. Juni.

- a. Kl. 8 V Engelsk og Tysk. Lz. Stg.
 n. — 8-4 IV Naturhistorie. Mø. Mü. Overl. Steenberg.
 b. — 4 III spr. Græsk. Me. Br.
 c. — 4 III R. Naturlære. My. Ra.

**Mandag den 25., Tirsdag den 26.
 og Onsdag den 27. Juni.**

Skriftlig Eksamen.

Mandag den 25. Juni.

- a. Kl. 8-4 IV Latin. Me. Br. Adjunkt **Strøm**.
 b. — 6 IV Tysk. Lz. Frk. Eg. Adjunkt **Dybdal**.

Tirsdag den 26. Juni.

- a. Kl. 8 VI Tysk. Stg. Bu. Adjunkt **Dybdal**.
 a. — 9-4 IV Tysk. Lz. Stg. Adtunkt **Dybdal**.
 b. — 8 IV Latin. Me. Br. Adjunkt **Strøm**.

Onsdag den 27. Juni.

- a. Kl. 8-1 $\frac{1}{2}$ VI Græsk. Br. Me. Prof. **Drachmann**.
 b. — 8 $\frac{1}{2}$ -4 IV Matematik. Ra. My.
 Adjunkt **L. Petersen**.

Torsdag den 28. Juni.

- a. Kl. 8-4 VI Latin. Stg. Me Prof. **Drachmann.**
 b. — 8 {IV (2 El.)} Matematik {Ra. My.} Adjunkt
 {IV R } {My. Eg.} **L. Petersen.**
 c. — 8 III Fransk. Sv. Frk. Eg.
 d. — 8 III Ma. Dansk. Bu. Kr.
 d. — 11 III Mb. Dansk. Bu. Kr.
 c. — 12 III R. Fransk. Sv. Lz.
 e. — 12 II Mb. Historie. Br. Eg.
 f. — 12 III Ma. Geografi. Mø. Frk. Eg.
 b. — 4 VI m. Naturlære. My. Ra. Adj. **L. Petersen.**

Fredag den 29. Juni.

- b. Kl. 8 VI spr. Naturlære. My. Ra. Adj. **L. Petersen.**
 a. — 8 V Dansk. Bu. Sv.
 c. — 8 IV spr. Græsk, Me. Br.
 d. — 8 III Tysk. Frk. Eg. Stg.
 e. — 8 II Ma. Historie. Br. Eg.
 f. — 12 IV R. Historie. Br. Eg. Me.
 c. — 12 III Mb. Geografi. Mø. Kr.
 d. — 12 III Ma. Tysk. Stg. Lz.
 a. — 12 I Mb. Tysk. Bu. Frk. Eg.
 b. — 4 IV m. Naturlære. My. Ra. Adj. **L. Petersen.**
 d. — 5 III R. Engelsk. Lz. Sv.

Lørdag den 30. Juni.

- c. Kl. 8 V Fransk. Sv. Frk. Eg.
 a. — 8 IV Geografi. Stg. Me. Mø.
 b. — 8 IV R. Naturlære. My. Ra. Adj. **L. Petersen.**
 d. — 8 III R. Dansk. Kr. Bu.
 b. — 12 III Mb. Tysk. Lz. Bu.
 d. — 12 II Mb. Dansk. Frk. Eg. Kr.
 b. — 5 I Ma. Tysk. Stg. Bu.
 c. — 5 III Historie. Me. Eg.

Mandag den 2. Juli.

a. Kl. 8	IV Historie. Me. Eg. Br.
b. — 8	III Naturlære. My. Ra.
b. — 12	III Ma. Naturlære. Ra. C.
c. — 12	III R. Tysk. Lz. Eg.
d. — 12	I Mb. Dansk. Kr. Frk. Eg.
b. — 5	III Mb. Naturlære. Ra. C.
c. — 5	I Ma. Historie. Frk. Eg. Br.

Tirsdag den 3. Juli.

a. Kl. 8	IV R. Geografi. Mø. Stg. Me.
b. — 8	III Ma. Engelsk. Lz. Sv.
c. — 8	II Ma. Dansk. Kr. Frk. Eg.
d. — 8	III R. Geometri. Ra. Eg.
b. — 12	III Mb. Engelsk. Sv. Lz.
d. — 12	I Mb. Historie. Frk. Eg. Eg.
n. — 12	III Naturhistorie. Mø. Mü.
e. — 12	V spr. Græsk. Br. Stg.
- Skriftlig Optagelsesprøve Kl. 1-3 og 5-7.

Onsdag den 4. Juli.

Kl. 8	Mundtlig Optagelsesprøve.
b. — 8	VI Matematik. C. Ra. Overl. J. Petersen.

Torsdag den 5. Juli.

b. Kl. 8	V spr. Naturlære. My. Ra.
a. — 8	III Latin. Bu. Overl. Kleidorff.
c. — 8	III R. Historie. Br. Eg.
d. — 8	II Ma. Engelsk. Lz. Sv.
n. — 8	III Ma. Naturhistorie. Mø. Stg.
d. — 11	II Mb. Engelsk. Sv. Lz.
n. — 11	III Mb. Naturhistorie. Mø. Stg.
e. — 11	I Ma. Dansk. Frk. Eg. Kr.

Lærermøde Kl. 4.

Fredag den 6. Juli.

- a. Kl. 8 VI Engelsk. Lz. Sv. Dr. **A. Hansen.**
 a. — 4 IV R. Engelsk. Sv. Lz. Dr. **A. Hansen.**

Lørdag den 7. Juli.

- Kl. 8: Translokation.
 — 10: Dimission og Slutningshøjtidelighed.
-

Optagelsesprøve for nye Disciple afholdes, som ovenfor angivet, Tirsdag den 3. Juli Kl. 1-3 og 5-7 og Onsdag den 4. Juli Kl. 8-4.

Hvis nogen er forhindret i at møde ved denne Prøve, vil han kunne blive prøvet Mandag den 20. August Kl. 8.

Skolen sluttet Lørdag den 7. Juli og begynder igen Mandag den 20. August Kl. 12.

Dimissionen foregaar Lørdag den 7. Juli Kl. 10.

Til at overvære de mundtlige Prøver samt Dimissionen og Slutningshøjtideligheden indbydes herved Disciplenes Forældre og Værger samt enhver, der ellers maatte have Interesse for Skolen.

Aarhus Katedralskole, den 11. Juni 1906.

Engell.
